

Colecția *Ego*

De același autor :

Planetarium, Editura Albatros, București, 1987

Imperiul oglinzilor strâmbe, Editura Societății „Adevărul”, 1993

Copiii fiarei, ediția I, Editura Du Style, București, 1997 ; ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 1998

Vremea Mânzului Sec, ediția I, Editura Cartea Românească, București, 1991 ; ediția a II-a, Editura Polirom, Iași, 1998

Timp mort (scrieri), Editura Polirom, Iași, 1998

Omohom. Ficțiuni speculative, Editura Polirom, Iași, 2000

România abțibild (scrieri), Editura Polirom, Iași, 2000

<http://www.polirom.ro>

© 2001 by Editura POLIROM

Editura POLIROM

Iași, B-dul Copou nr. 4, P.O. BOX 266, 6600

București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale :

POPESCU, CRISTIAN TUDOR

Un cadavru umplut cu ziare (scrieri) /

Cristian Tudor Popescu – Iași : Polirom, 2001

168 p. ; 18 cm – (Ego).

ISBN : 973-683-701-7

821.135.1-92

Printed in ROMANIA

Cristian Tudor Popescu

Un cadavru umplut cu ziare

scrieri

POLIROM
2001

Înviat din cărți

„Citeam la răstimpuri Black-House al lui Dickens, în franțuzește, mă duceam priapizat la curvele din Rosetti, iar seara, cu amicul Argetoianu la cele din Regală (mai scumpe cu 3 lei decât primele, luau o piesă). Cu asemenea activități luai repede primul meu șancru. A fost îngrozitor. Tot prepuțul mi-a fost cre-nelat, urmele le port încă. Mă tratam empiric cu apă fiartă și xeroform, după indicațiile lui Argetoianu (doctor în materie) ; dar degeaba ! ”

Orice mare scriitor trebuie să se fi gândit cândva ce anume din opera lui va fi identificat în asemenea măsură cu el însuși, omul, încât să-l readucă **viu** în mintea cititorului la fiecare lectură sau rostire. Ca o formulă magică. Dintr-un gigant ca Ion Barbu, de pildă, primele versuri care îmi vin în minte sunt : *„Ar trebui un cântec încăpător precum/ Foșnirea mătăsoasă a mărilor cu sare”*. Dar ele nu mi-l aduc în fața ochilor pe marele poet, nu îl înviază ; par emisia spontană a spațiului, a naturii, a mării înseși. *„În grupurile apei/ Un joc secund, mai pur”* nici atât – versurile acestea îmi dau impresia a nu fi fost scrise niciodată de o mână ome-nească, cu creionul sau stiloul pe hârtie ; parcă sunt de secole desenate în cristal lichid. Opera stă ca o placă de mormânt peste făptura de carne și oase, de limfă și nervi a lui Ion Barbu. În schimb, fragmentul cu care am început, descoperit de domnul Sorin Popescu printre filele cu însemnări puse de matematicianul Dan Barbilian în

numere vechi din *Gazeta Matematică*, naște în mine imaginea vie, într-o intensă pulsație luminoasă, a omului Ion Barbu. Și nu a unui Ion Barbu tânăr, vivace, debordând de energie sexuală, ci a bătrânului cu mustață albă, bogată, purtând fularul petrecut cu îngrijire în jurul cravatei, ațintind parcă într-o ninsoare fără sfârșit ochii săi mari, împăienjeniți de o melancolie crudă, izvorând dintre nenumărate riduri și pungi – un *Tyrannosaurus Rex* al poeziei privindu-și dispariția ca specie.

După ce am citit scrisorile lui Eminescu către Veronica Micle s-a întâmplat chiar mai mult: nu mai pot citi *Luceafărul* cu aceiași ochi. Până acum, rătăceam prin poezia eminesciană ca printr-un imens palat părăsit, singur, bătând la uși și știind că n-o să-mi răspundă nimeni, ținând din când în când doar ca să aud ceva, ecoul propriului meu glas. „*Nu risipi partea cea mai bună a vieții și a inimei d-tale pentru un om care nu e vrednic să-ți ridice praful urmelor și crede-mă o dată în viață când îți spun marele adevăr, că cel ce nu e în stare a se iubi pe sine, nu e-n stare a iubi pe nimenea. Va fi poate ca orice organism o jertfă a instinctelor sale fiziologice împreunate cu o idee fixă. Dar când un asemenea om ca mine va cerceta cenușa din inima lui, va vedea că nu există încă nici o scânteie, că totul e uscat și mort, că n-are la ce trăi, că târâie în zadar o existență care nu-i place nici lui, nici altora. Nu cred nimic, nu sper nimic și mi-e moralicește frig ca unui bătrân de 80 de ani*” – îi scrie Eminescu amantei sale, Veronica Micle. Fragmentul acesta, de literatură care nu e literatură, mi-l aduce pe Eminescu alături de câte ori îi citesc acum poezia. Nesfârșita tristețe a acestor câteva rânduri umple de freamăt sălile palatului, aud cântări și văd lumini de baluri, Eminescu însuși îmi deschide toate ușile, mă duce pe coridoare și în

încăperi neștiute. Nu-l văd, dar îl simt. Vocea *lui* răsună în umbra falnicelor bolți: „Cobori în jos Luceafăr blând...”.

Nu știu de ce, acel „*Niciodată toamna nu fu mai frumoasă/ Sufletului nostru bucuros de moarte*” mă atinge mai adânc după ce mi-am fixat în memorie imaginea lui Arghezi, în anii '50, în poarta Mărțișorului, numărând cu degetul muiat în gură multele sute trimise în plic de la *Scînteia*, sub ochii șoferului care aștepta bunul sfârșit al operațiunii.

Nu credeam că mi se poate strânge inima mai mult decât s-a strâns în vreme ce citeam paginile lui Sábato despre sfârșitul lui Che Guevara. Imaginea mâinilor lui tăiate și bătute în cuie pe ușa sălii de clasă unde fusese executat mi-a adus lacrimi în ochi câțiva ani mai târziu, când cumnata lui Petre Roman, Rodica Georgescu, îmi povestea cum l-a întâlnit pe Guevara la Alger: „*Era un bărbat scund și timid, cu ochii albaștri și mâinile umede...*”. Doamna Georgescu n-o să înțeleagă niciodată de ce plângeam.

Lunea curată

„Draga mea mamă, pentru că ești bună și blândă și ai grijă de mine, și pentru că te iubesc foarte mult, îți dăruiesc de ziua ta un vibrator extra, cu păr, cu vene și cu cap gonflabil, și îți doresc multă fericire !” Foarte curând așa va arăta scrisoarea de ziua mamei concepută de un adolescent român din mileniul III. Spre asta duc secretele colorate vărsate peste populația acestei țări de ecranele televizoarelor și de paginile ziarelor.

Ieri, câteva cotidiene de mare tiraj au publicat pe prima pagină fotografii color de la „primul show porno din România”, desfășurat la Sexy-Club din București : felație, cunilincție, sex în toate pozițiile, contacte fierbinți între două lesbiene, vibratoare introduse în felurite orificii, transsexualul Vanessa. Totul pe scenă, la vedere, *live*. Un singur cotidian dintre acestea, *Jurnalul Național*, nu a făcut din asta o tentativă murdară de creștere a tirajului, prezentând fotografii „decente” și tratând gazetărește cazul ; se reamintește astfel implicarea în mai multe dosare penale, mușamalizate, a patronului localului, Costel Constantin, celebra afacere a videocasetelor porno cu personalități, deținerea de arme de foc cu permis eliberat împotriva legii de MI, lovirea unui client etc. Sunt reproduse art. 201 Cod penal, referitor la pedepsele pentru perversiuni sexuale săvârșite în public, precum și art. 321 Cod penal, care prevede până la doi ani închisoare pentru manifestări prin care se aduce atingere bunelor moravuri. La polul

opus se situează *Evenimentul Zilei*, care promovează pur și simplu „manifestarea” de la Sexy-Club, fără nici cea mai mică rezervă, prezentând publicului cititor fotografii limpezi în care se încolăcesc craci, țâțe, fese, vulve, limbi, penisuri de plastic în acțiune, sub titlul „Patronul de la Sexy-Club bagă mare”. Așa înțelege directorul *Evenimentului Zilei*, în lipsă de alte mijloace, să forțeze creșterea tirajului.

Faptul că într-un anume local deocheat a avut loc un „spectacol” care încalcă flagrant Codul penal e o problemă pe care trebuie s-o soluționeze neîntârziat poliția și procuratura. Totuși, exhibițiile dezgustătoare, pe viu, s-au petrecut într-un spațiu restrâns, unde numai onaniștii și voyeurisții cu parale, care și-au permis să dea 50.000 de lei la intrare și 300.000 lei pe 50 de grame de whisky, au avut acces. Oamenii normali nu au fost siliți să vadă așa ceva. *Evenimentul Zilei*, în schimb, a multiplicat jegul sexual în circa o sută de mii de exemplare. Ziarul a fost expus pe toate tarabele, firește, cu jumătatea de sus a primei pagini la vedere, izbind astfel privirile copiilor, adolescenților, bătrânilor bolnavi, femeilor năucite de muncă. El n-a fost așezat de tarabă în zona revistelor porno în folie de plastic, unde îi e locul, ci laolaltă cu celelalte cotidiene – la gândul că *Adevărul* s-a atins ieri pe tarabă de *Evenimentul Zilei* mă înfior de scârbă. Mă înfior și la gândul că directorul *Evenimentului Zilei* și sus-semnatul se cheamă că avem aceeași meserie : ziarist. Faptul că, și pentru că acolo figura cu onoare directorul *Evenimentului Zilei*, mi-am dat demisia în vara anului trecut din Clubul Român de Presă, a cărei reacție deontologică față de ce s-a întâmplat o aștept cu interes, nu rezolvă mare lucru. Prin ce-a apărut ieri în „pupezele” slinoase ale presei românești a fost lovită grav ideea de presă. „Cotidian

de informație”, așa scrie pe frontispiciul *Evenimentului Zilei*. Cu privire la ce informa numărul de ieri: cu privire la poziții ale limbii în timpul cunilincției, la unghiurile de introducere a penisului de plastic?

Nu e destul deci că agresiunile sexuale se înmulțesc în mod înspăimântător pe tot teritoriul țării, că nu e zi de la Dumnezeu să nu auzim și să nu citim despre copii violați și uciși, despre bătrâne violate și ucise, despre groaznice violuri interfamiliale „ca la televizor”. Nu e destul că inversiunile și perversiunile țâșnesc pe ecrane din băloasele orificii digestive superioare ale indivizilor gen „Vacanța mare”, nu e destul că de Ziua Femeii s-a umplut Bucureștiul cu afișele spectacolului, de la Sala Palatului, „8 Martie – extaz”, în care o femeie animal sexual își pipăie vulva privind lacom spre public – de asta s-a terminat cu congresele lui Ceaușescu în zisa Sală, ca să punem de 8 Martie femeia-animală? Trebuia ca și presa cotidiană, ținută a se ocupa de informație, opinie, anchetă în slujba cetățeanului, să ajungă pâ râul de zoaie din spatele bordelului...

Aceste obscenități foto nu sunt un accident. Ele fac parte dintr-o campanie de manipulare de mari proporții în care *Evenimentul Zilei* e doar o piesă, iar sexul doar o modalitate de lucru. Nu întâmplător, pe aceeași pagină întâi a *Evenimentului Zilei* sunt reproduse, sub titrajul uriaș „Fir scurt Iliescu-Kremlin” și poza „edificatoare” la telefon a lui Iliescu, afirmații aiuritoare din săptămânalul *Zavtra*, un fel de *Atac la persoană* moscovit: ultranaționalist, antisemit, antioccidental, antiamerican. Pe scurt, un gunoi. Ceea ce nu împiedică *Evenimentul Zilei* să deghizeze parșiv în informații respectivele ziceri. În finalul articolului din *Evenimentul Zilei* se cere nici mai mult, nici mai puțin decât „o anchetă serioasă” care să lămurească „acuzările”

din respectivul deșeu de presă. Ce-ar fi dacă s-ar cere atunci și anchetarea serioasă a afirmației apărute în românescul nostru *Atac la persoană*, cum că directorul *Evenimentului Zilei* este evreu, anchetare care să meargă dincolo de șliț, eventual ?

Cele două „teme” din pagina întâi a *Evenimentului Zilei* arată direcțiile de manipulare : pe de o parte gogoși politice de băgat pe gâtul electoratului, pe de alta „divertismentul” porcos, depășind orice limită, care vizează îndobitocirea cetățeanului, aducerea lui la stadiul de animal cu reflexe primare : sex, foame, frică. La rădăcina cuvântului „divertisment” stă diversiunea. În ultimă instanță, divertisment înseamnă uitare. Proiectul din țestele acestor manipulanți de presă îi închipuie pe români transformați într-o colonie de șobolani sau de gândaci, trăind în gunoaie, hrănindu-se cu gunoaie, dar regulându-se în neștire, de dimineată până seara, cu ochii proptiți în gol și scuturați de convulsii.

Oameni care încă mai sunt oameni îmi amintesc că ieri a fost prima zi din sfântul post al Paștelui. O zi în care, ca și în toate celelalte până la patimile Mântuitorului, creștinul își curăță trupul și sufletul de murdăria lumii, ferindu-se de atingerile joase ale cărnii. Ziua de 13 martie 2000, înscrisă pe frontispiciul tuturor ziarelor de ieri, e numită, în tradiția populară a românilor creștini, câți or mai fi rămas, Lunea curată...

Nimic despre *Zavtra*

Un patron din presă îmi spunea anul trecut, la despărțire, că anul acesta va fi unul „porcesc”. Fiecare zi nu face decât să confirme acest termen, ba mai mult, e vorba de porci sălbatici. Nu-ți rămâne decât să te întrebi cum va mirosi peisajul public reflectat în mass-media românești în preajma alegerilor, de vreme ce acum mocirla chiftește până la pervaz...

De la începutul acestui an, diversiunile și înscenările se țin lanț. Ceea ce uluiește la toate aceste vodeviluri nămolose este disprețul absolut pentru populația căreia îi sunt adresate, privită ca o colonie de maimuțe. Saltimbancii de serviciu, fie politicieni, fie ziariști nu par preocupați să fie credibili: își debitează enormitățile cu ochii ținți parcă spre un observator nevăzut, de la care așteaptă o notă pentru sânguință. Regulile gazetăriei și dialogului public, logica, morala, bunul-simț sunt călcate în picioare cu o hotărâre care emană nostalgie după buna și sănătoasa lichidare fizică a opozantului, consacrată de Stalin. Talk show-urile în care anumitor invitați pur și simplu li se închide gura de către „moderator”, fie prin zbieret direct, fie prin declanșarea la comandă a aplaudacilor plătiți sau a zdrăngănelilor unui taraf de intervenție. Telejurnale cu știri bine cernute, trase de păr până la scalpare, cu comentatori „verificați” care-și debitează „răspunsurile” la întrebări dinainte stabilite, puse de prezentatoare mai sfioase ca niște zambile. Ziare bălțate care dau

titluri în demență, fără nici o susținere în textele din propriile lor pagini de interior, care răstălmăcesc propoziții simple, cu subiect și predicat, care trunchiază documente oficiale până unde le convine, care atacă în modul cel mai josnic și mincinos publicațiile „nealinate” și pe redactorii acestora.

Diversiunea *Zavtra* este un adevărat florilegiu de astfel de politicăloșii. De la bun început, ziarul *Adevărul* a luat distanță față de această absurditate, care nu face decât să continue în mod creator oligofrenia „crizei Babiuc”. Atitudinea noastră glacială i-a determinat pe strigacii Cotroceniului, care fac majoritate azi în mass-media românești, să treacă la insulte și insinuări jalnice la adresa ziarului și conducerii sale. Acestea nu ne privesc numai pe noi, cei care facem ziarul. Cei jigniți sunt implicit cititorii *Adevărului*, primul ziar al țării. Iată de ce scriu aceste rânduri, pe care le adresăm cititorilor ziarului, nu strigacilor, cu care nu mai avem nici o speranță de comunicare simplă, darmită de confruntare civilizată.

Ca măcar una dintre toate propozițiile care s-au vehiculat în ultimele zile privind sistemele interguvernementale de comunicație, telefoanele TO, firele roșii, albastre sau maro, nu știu ce acorduri și protocoale, „*Zavtra gate*”, „Eram dați la ruși!” etc. să aibă un sens analitic, trebuie identificat un cadru logicopolitic cât de cât valid. Telefon roșu, „linie fierbinte” între București și Moscova în 1993-1995? Ca să ce? Ca să vorbească Ion Iliescu cu Kremlinul la 2 noaptea, și să nu-i sune ocupat? Și să spună ce, acolo, la Kremlin? „Cine suntem și ce vrem” – cum avea de gând în decembrie '89? Nu mai era nevoie. La Kremlin nu se mai afla Gorbaciov, ci Boris Elțin, al cărui nume evită să-l pomenească domnii diversioniști, aflat atunci în

plină putere. El știa bine cine suntem și ce vrem : nu dădea doi bani pe România și făcea asta pe față – premierul Văcăroiu a fost tratat ca un milog când a fost la Moscova după niscai gaz și petrol ! Rușii ne-au taxat fără milă și atunci, și acum, luând valută forte pe tot ce livrau României pe conducte. La ce bun linii operative de comunicare între ministerele române și cele rusești, de vreme ce toate piețele noastre de desfacere din Rusia au căzut – gigantul Comtim a dat faliment exact din această cauză –, schimburile comerciale s-au redus la minimum, de cele culturale ce să mai vorbim. În 1996, s-a comis de-a dreptul un afront diplomatic, redutabilul Evgheni Primakov, care fusese chemat la București ca să semneze acordul bilateral româno-rus, fiind nevoit să plece înjurând, fără nici un acord.

Deceniul trecut poate fi clasat printre cele mai reci din istoria relațiilor ruso-române. Dimpotrivă, începând cu 1991-1992, Ion Iliescu s-a străduit din răputeri să fie luat în seamă de Occident, și în primul rând de Washington, aranjând să se ciocnească pe hol cu George Bush, punându-și pe cap kipa evreiască, la inaugurarea Muzeului Holocaustului, când Elie Wiesel stătea cu capul descoperit, acceptând, în lipsa unei vizite de stat, întâlniri prin hoteluri cu Bill Clinton, o invitație din partea unei gazete economice la Londra etc. Arătați-mi un singur potentat care și-a trimis odrasla la studii la Moscova, nu în Vest – de fapt, așa procedau și ștabii de pe vremea lui Ceaușescu. Până și corupția, dezvoltată în timpul regimului Iliescu, contrabanda, ingineriile bancare au fost orientate spre Vest, nicidecum spre Est. Un principiu de investigație american, făcut celebru de afacerea Watergate, spune : „*Follow the money !*”. Or, conducutele de bani la care poți să-ți deschizi tuțuroiul comisio-nului nu vin nicidecum din Rusia, ci din Occident. Către care Occident se îndreaptă și interesele noii Rusii.

Apropiindu-ne de prezent, să ne amintim până unde l-a putut duce „complexul Vest” pe Ion Iliescu : anul trecut, când s-a pus problema deplasării trupelor rusești în Iugoslavia, fostul președinte a lansat, pe 25 mai 1999, un apel grotesc : „Nu lăsați rușii pe Dunăre ! ”, în *Washington Post*.

„Eram dați la ruși ! ” Hm. Dacă e să „pomenim” despre ce a dat România în acești ani „la ruși”, mai exact Ucrainei, atunci e vorba despre străvechile teritorii românești ale Bucovinei de Nord și Herței, luate cu japca de sovietici și abandonate de regimul Constantinescu prin tratatul cu care urma să fim primiți în NATO și n-am fost. Dacă e să pomenim de cea mai dezgustătoare atitudine de obediență față de Uniunea Sovietică, ea aparține PNȚCD și s-a produs în timpul puciului de la Moscova din 1991, fiind trâmbițată de Ioan Lup la TVR și de Corneliu Coposu, în aceeași seară de luni și în aceiași termeni, la „Europa liberă”.

Acestea sunt fapte și logică. Ele nu îi pot opri pe strigacii Cotroceniului, care îi dau înainte ca nărozii, cu Iliescu-KGB, în vreme ce KGB-ul, foarte bine reprezentat de Vladimir Putin, colaborează strâns cu Londra. Dar sunt de înțeles și strigacii ; cu ce să dai în adversari, când PIB-ul e jos, sărăcia mușcă până la os, strategia trimisă la Bruxelles nu e nicidecum strategie, ci o adunătură de cifre despre viitor, care nu încălzesc pe nimeni, alde Marin Luțu dă cu subsemnatul prin aresturile poliției, iar Viorel Lis dă cu case în tinerele sale secrete ?

„Eram dați la ruși ! ”...

Pe de altă parte, e de înțeles și zelul strigacilor : nu devotamentul față de „Milică”, pe care în particular îl disprețuiesc, îi mână în luptă, ci concediile în Bahamas, sutele de mii de dolari care le intră în conturi din

șantaje, trafic de influență, evaziune fiscală, publicitate FPS și câte și mai câte.

Ce are de făcut ziarul *Adevărul* în toată această mocirlă în care e tot mai singur? Nimic altceva decât să rămână el însuși și să creadă cu tărie în cititorii săi. Ei vor înțelege cu siguranță că, dacă *Adevărul* a susținut cu dârzenie debarcarea masonului mișel și în somn, V. Babiuc, asta nu înseamnă nicidecum că *Adevărul* e ziarul PD-ului. Ei vor înțelege cu siguranță că, dacă *Adevărul* nu ia în seamă diversiunea *Zavtra*, asta nu înseamnă nicidecum că e ziarul PDSR-ului. Cum au înțeles, în 1996, când *Adevărul* a susținut alternanța la putere, că ziarul n-ar putea deveni organul Cotrocenilor. Și tot ei, cititorii, care au mult mai mult bun-simț decât bănuiesc guvernării și chiar noi, gazetarii, vor ști că nu suntem împotriva președintelui Constantinescu, a liberalilor, a țărăniștilor și a susținătorilor lor decât atunci când calcă în picioare bunul-simț, logica și, mai ales, democrația.

Nu cred că vreuna dintre diversiunile care nu vor înceta până la alegeri va putea influența decisiv opțiunea populară: realitatea crudă își are locul de necucerit în mintea simplului cetățean. Că e posibil ca nenorocirile României să fie și mai mari după aceste alegeri, tot ce se poate. Însă democrația, votul liber trebuie să-și spună cuvântul. Doar dacă personajul acela nevăzut, la care se uită strigacii când vorbesc, nu va decide că, întrucât n-a mers cu zavtrele, trebuie scoase tancurile pentru salvarea democrației...

Telefonul negru cu vopseaua dusă

România, „insula de stabilitate” pe care încearcă s-o comercializeze cât mai avantajos dnii Isărescu și Roman la Bruxelles, se află, de o bună bucată de vreme, într-un război civil mediatic. Rotindu-și turelele, tancurile presei trag salvă după salvă, într-o încheștare care spulberă regulile scrise și nescrise ale acestei meserii. În mod clar, presa română își pierde de la o zi la alta statutul de observator al convulsiilor societății, devenind un provocator al acestor convulsii. Probabil că la sfârșitul încăierării electorale de anul acesta Presa va coborî în ochii cetățenilor, de pe onorantul loc 3, după Biserică și Armată, pe care se află acum. La noianul de confuzii pe care le aruncă asupra publicului noul scandal, al „firului roșu”, vreau să lămuresc una. Un deputat PNȚCD, presupus intelectual după ochelari, identifica marți seara, pe un post TV, diversiunea cu falsul. Dacă bunul-simț nu funcționează, o simplă cercetare de dicționar poate fi binefăcătoare: diversiunea nu exclude nicidecum realul, autenticul. Când un cercetaș aruncă o piatră pentru ca inamicul să tragă în ea, deconspirându-și poziția, sunetul diversionist al pietrei este real. Diversiune înseamnă îndreptarea manipulată a atenției dușmanului spre un obiectiv secundar pentru a-l slăbi în partea sa principală. În legătură cu afacerea „firului roșu”, ziarul *Adevărul* și sus-semnatul au folosit de la bun început cuvântul „diversiune”, și nicidecum cuvântul „fals”. Faptul că informația conținută în

„știrea” din ordinara fițuică moscovită *Zavtra* începe să dovedească a avea un corespondent real în istoria politică românească din ultimul deceniu nu face decât să contureze scheletul diversiunii.

Obiecția gazetărească pe care am adus-o de la bun început preluării și multiplicării unei „informații” dintr-o revistă extrem de dubioasă ca *Zavtra* nu avea obiect. Cei care au preluat-o și dezvoltat-o în presa românească e limpede acum că știau foarte bine, din capul locului, lucruri pe care eu nu le cunoșteam: existența unor discuții la nivel de CSAT în '93-'95, intenția părții ruse de a instala o astfel de linie „roșie”, semnarea unui protocol, fie el și tehnic, luarea în considerare a acestei posibile înțelegeri ca o condiție în cadrul acordului bilateral ruso-român etc. Așa se explică promptitudinea cu care „au sărit la beregată” pe o bază aparent atât de precară: respectivii știau exact ce „preiau” și ce urmează – era prima etapă a acestei diversiuni în trepte. Apoi, datele ținute la frigider de multă vreme și pe care puterea actuală, în primul rând Cotroceniul, le cunoșteau cel puțin din 1997, de la ședința CSAT pe această temă, au început să fie lansate secvențial. Evidența punerii la cale explodează pur și simplu prin apariția a însuși generalului Degeratu, fost șef al Armatei Române, actual consilier prezidențial pe probleme de Apărare, îmbrâncit în scenă, pe post de purtător de cuvânt (!) al subalternului său Ion Sima, șeful STS, ca să declare că a dispus dezafectarea legăturilor prin centrala guvernamentală cu Rusia taman pe 20 martie a.c., în plină criză a „firului roșu”, nici o săptămână mai devreme sau mai târziu! Ultima notificare către MAE rus privind dorința părții române de anulare a legăturilor telefonice data din septembrie 1999. Potrivit acordului, trei luni mai târziu, în absența

oricărui răspuns, rezilierea putea fi unilaterală. Deci, de la 1 ianuarie 2000, să zicem, Cotroceniul putea decide în orice moment întreruperea acestor legături. A făcut-o pe 20 martie...

Reacția PDSR și cea a lui Ion Iliescu au fost neconvingătoare, contradictorii, de natură să dea naștere la suspiciuni. După ce l-au luat pe nu în brațe, iată că Adrian Năstase cere scuze, cu sau fără „ghilimele”, iar Ion Iliescu „descoperă” că proiectul de acord pentru „firul roșu” era pretins de ruși, fie și semioficial, în acordul mare, bilateral. Cum se poate „uita” așa ceva mie unul mi-e greu să-mi închipui, deși există un precedent celebru: cazul de amnezie al dlui Virgil Măgureanu față de colaborarea sa cu Securitatea.

După părerea mea, Ion Iliescu se eschivează inutil, abia acum punându-te pe gânduri. Dacă s-ar fi stabilit nu un fir, ci un păienjeniș roșu între Moscova și București, și prin firele astea veneau investiții de miliarde de dolari în România, se deschideau pentru noi piețe de desfacere în Rusia, se mărea volumul schimburilor comerciale, ba se mai expediau și niște filme de Nikita Mihalkov, atunci sănătate, bucurie, pace. Numai că răceala Moscovei față de București, ostilitatea și chiar disprețul cu care ne tratează Rusia de lungă vreme nu lasă loc pentru astfel de feerii și lasă fără sens o inițiativă rusă de montare a „firului roșu”, ea fiind mai plauzibilă din partea conducerii române. Nu m-ar mira deloc ca gen. Vasile Ionel, de pildă, să fi avut niscăi elanuri personale în această privință. Iar dacă, totuși, dorința a fost de partea rusă și dl. Iliescu a vrut să nu-i refuze pe loc, ci prin amânări repetate, de ce n-a spus asta limpede de la începutul scandalului?

Probabil că vom asista în următoarele zile la aprinderea de noi „trepte” ale rachetei diversiunii. Acestea

vor duce confruntarea într-o zonă pe cât de bătucită, pe atât de neconvingătoare pentru marele public : trecutul comunisto-sovietic al lui Ion Iliescu. S-a mai încercat în 1990 și 1992 erodarea mediatică a lui Iliescu prin campanii de tipul „Alungați lupii !”, „Iliescu FSN, du-te în URSS !”, „Iliescu-KGB”, „Iliescu-Ceaușescu” etc. Rezultatul ? Iliescu a câștigat detașat alegerile. Când a pierdut, în 1996 – ceea ce e un fel de-a spune, întrucât n-a fost învins niciodată în luptă unu la unu : fără ajutorul decisiv al lui Roman, Constantinescu ar fi pierdut și în turul doi –, a pierdut pe teme de corupție din PDSR și subdezvoltării țării, nu că s-ar fi revelat lumii profilul său moscovit. Iată unde stă diversiunea, care este și o tâmpenie, cum spuneam, prin telefon, în emisiunea dlui Tucă. Nu știu cât a apropiat regimul Iliescu România de Rusia, dar de NATO, de UE, de Vest a îndepărtat-o prin întreaga politică internă. În vreme ce, în plan extern, intram în Consiliul Europei, semnam primii Parteneriatul pentru Pace cu NATO, depuneam documentele de asociere la UE, în plan intern reforma stagnează, privatizarea unităților economice era reprezentată prin cupoanele de înălțat zmeul ale dlui Văcăroiu, spațiile comerciale în loc să fie privatizate erau ținute la păstrare pentru speculanți, băncile rămâneau de stat, fiind de fapt proprietatea particulară a președinților lor, care finanțau contracte păguboase cu statul, pentru a se închide ochii de către BNR și actualul premier la creditele uriașe acordate pe ochi frumoși amicilor escroci, iar banii statului continuau să curgă în găurile negre ale economiei. Regimul Iliescu o fi vrut, n-o fi vrut telefon roșu cu Moscova, cert este că n-a ridicat receptorul unui telefon băștinaș, înalt, negru, metalic, cu disc și cu vopsea dusă, ca să

rostească răspicat către întreaga Românie : capitalism, concurență, rentabilitate, piață, de câți bani, atâta pește. În schimb, a folosit din greu tot felul de telefoane „scurte”, ca să negocieze șpăgi la nivel înalt. Adică exact opera continuată creator de actuala putere.

Acesta este terenul pe care trebuie să se desfășoare bătălia electorală : România, nu Rusia și nici Occidentul.

Monsieur Costea – un personaj literar

Din misteriosul său domiciliu parizian, dl. Adrian Costea inundă faxurile redacțiilor din România, începând de alaltăieri, cu un șuvoi de epistole în care i se fac avansuri lui Emil Constantinescu, se reamintește o întâlnire într-un cadru „discret și de calitate”, se vorbește de „climatul deosebit de prietenie și sinceritate”, mai să crezi că afacerea ține de 200-201 Cod penal. Maître Costea practică apoi o vorbărie la limita delirului despre imagine, comunicare, media, album, Roumanie, Roumanie, Roumanie, întinsă pe zeci de pagini, și hârtia de fax costă. Se propune schimbarea mirobolantă din temelii a imaginii României, Constantinescu e sfătuit să pozeze în salvatorul neamului. Ca să vă lămuriiți, iată, stimați cititori, o frază aldinată, deci o cugetare de mare importanță a lui monsieur Costea : **„Car seules des images fortes peuvent donner naissance à une image forte”**. Adânc ! Ca să nu mai vorbim de sigiliul, pece-tea, ștampiloiul pus proteză la semnătură, un soi de caligramă a barocului bolnav pe care scrie concentric : „Du président de la République de Roumanie * Ambassadeur at large * Conseiller extraordinaire * Affaires Economiques et Financières Pole Etranger”. În capul scrisorilor, personajul înșiră încă o dată, cu o literă înflorită, toate titulaturile de mai sus, adăugând altele, compuse, evident, tot de el însuși : „Ancien conseiller chargé des affaires économiques internationales de l’ancien président de la République de Roumanie

Ion Iliescu”, „Ancien mandataire négociateur du gouvernement roumain pour les affaires économiques, commerciales etc.”. „Ancien mandataire négociateur du Ministère des Affaires Etrangères pour le développement et la promotion” etc. Îți vine să continui, ca în Stanislaw Lem, „pimparimar plenipotențiar, elector octomăciucar al Golcondei și Brazelupei, baron Porcântroacă de Maispalăloleacă”. Un fel de mareșal al nobilimii, din Ilf și Petrov, care cerea bere peste rând recitându-și titlurile.

Ca diagnostic, pare a fi vorba de un megaloman intoxicat cu vorbiturice, având deci toate șansele să se înțeleagă cu dl. Constantinescu. Înainte de a-l compătimi și a-i recomanda sanatoriul de la Predeal, nu poți să nu-ți amintești faptul că acestei creaturi textuale funambulești i-au intrat în mână milioane de dolari din banii statului român. Este singurul lucru de care stilistul Costea uită să pomenească: **Unde sunt mangoșii, paraii, fricul?** Mai mult, zice, România ar mai avea să-i dea niște bani, întrucât a pus de la el în album 114 pagini și 262 de fotografii, cu totul aproape două chile peste cele 2,3 cât trebuia să tragă la cântar *Eterna și fascinantă...*

Înainte să intre în UE sau NATO, România se cufundă în literatură, căci acest Costea e un personaj literar demn de escrocii lui Lesage, Mark Twain, Caragiale, Mazilu... Orice gazetar cu treabă din țara asta l-ar fi dat afară din birou după cinci minute de gargară, în schimb, doi șefi de stat și un ministru de Externe s-au bătut pe burtă cu excelența sa Costea...

Cât de bine știa să greșescă Mihai Eminescu

Nu era un elev strălucit. Nu avea în ochi scânteia rece a unui mic Gauss sau Euler. Repeta pe loc ce-i spuneam, cu un sârg care nu părea în legătură cu cât înțelegea. Dacă îl rugam să tacă și să încerce să asculte cu atenție era mai rău, se bloca de tot. Mă obișnuisem să-i aud vocea, ca un ecou al vocii mele : oricare ar fi epsilon mai mare ca zero, epsilon mai mare ca zero, determinarea rădăcinilor ecuației de gradul trei, de gradul trei...

Îmi amintesc o Dacie gri cu doi brazi legați pe capotă, un ins în trening negru alergând prin zăpadă și imaginea genunchilor unei femei, între cizme și fustă. Asta priveam pe fereastră, fără să văd, în vreme ce psalmodiam : fie o funcție, definită pe mulțimea numerelor reale, cu valori în intervalul închis... Sau poate că imaginile acelea sunt de altundeva și de altcândva – amintiri false, lipite pe creier ca niște abțibilduri. Poate că era vara târziu și țipa o pasăre când elevul meu papagal n-a mai îngânat nici definită pe mulțimea numerelor reale, nici cu valori în intervalul închis. A articulat cu o voce ștersă, atonă, parcă nu era a lui : *da' de ce să fie o funcție, dom' profesor ? N-ar putea să nu fie ?*

Dacia gri s-a oprit pe zebră în scrâșnet de frâne, omul în trening a stat din alergat cu ochii la cer, iar pe

genunchii femeii au apărut picături prelinse de sânge. Universul s-a spart în cioburi, ca o fereastră spulberată de rafala neființei. Iar glasul îngerului exterminator suna ca un ecou al unor vorbe niciodată rostite : n-ar putea să nu fie, dom' profesor ?

Palatele de cristal ale analizei, ale geometriilor lobacevskiene, gaussiene, riemanniene, lemniscata lui Bernoulli, lunulele lui Hipocrat, cicloida, cardioida, faldul și rândunica lui Thom, fractalii lui Mandelbrot – mormane de ruine sub un imens nor de praf. Întrebarea ieșită din gura puștiului izbise fundamentele matematicii ca o rachetă cu cap nuclear. Aici, în această întrebare, zace cheia neînțelegerii care face atâtea generații de elevi să spună cu mândrie scârbită : „Matematica nu mi-a plăcut niciodată”.

O reacție de cele mai multe ori justificată. Profesorul vine și spune : azi vom învăța despre teorema lui Lagrange. Urmează enunțul teoremei, un exemplu-două, ca să se vadă cum funcționează, după care exerciții și probleme. Matematica devine astfel un joc cu forme goale, cu reguli de ținut minte, cu variabile mute, fără nici o legătură cu realul – un fel de rebus, un șah, un icsuri-cerculețe. Nici o clipă profesorul nu-și pune problema justificării ontologice, a motivelor pentru care noul obiect abstract, teorema lui Lagrange, trebuie adus pe lume – o lume și așa destul de aglomerată. În mod instinctiv, omul standard mediu (OSM) tinde să respingă construcțiile abstracte care vin să se adauge lumii existente. De ce să mai fie o funcție, când, și așa, există cuier, asfalt, tabla înmulțirii, hărți și ciuperci umplute ? De ce a decretat un ins, la un moment dat, că să fie o funcție în loc să se ducă să bea o bere ? Măcar să fi supus la vot nașterea funcției...

Legea conservării cantității de informație. În Evul Mediu, ea se numea „briciul lui Occam” : folosind cât mai puține lucruri trebuie explicate cât mai multe. Un concept care nu e perceput ca având vreo legătură cu realitatea, care nu pare a reflecta nimic din lumea înconjurătoare, înseamnă informație adăugată. Întreg sistemul de referință definit de experiența existențială a OSM este pulverizat ; după „fie o funcție”, se deschide un tărâm cețos, cu căi mișcătoare și impalpabile, pe care nu le poți străbate decât cu ajutorul unor incomprehensibile rețete magice. Contactul cu matematica este definitiv ratat.

Dar plâsmuirile literaturii, teatrului, filmului ? Ele de ce nu produc decât mult mai rar astfel de șocuri negative OSM-ului ? Potrivit clasicilor teoriei ficțiunii, răspunsul ține mai degrabă de dreptul comercial : între producător și consumator se încheie un *contract de ficțiune*, care generează, la acesta din urmă, o *suspendare voluntară a incredulității*. Nu pretind că asta e viața reală, spune în contract producătorul, dar, dacă accepți convenția paginii scrise, a spațiului scenic sau a peliculei, s-ar putea să obții până la urmă un ecou emoționant al realului în sufletul tău, consumatorul. Cu această speranță pleacă la drum receptorul de ficțiune, urmând să fie sau nu dezamăgit. Speranța aceasta nu este, de cele mai multe ori, asigurată în cazul predării științelor exacte.

Situația e descrisă perfect într-o judecată greșită a lui Eminescu : „*C-un cuvânt, științele de stat și cele juridice nu sunt, asemenea astronomiei, matematicii, mecanicii, științe absolute, ci istorice și cazuistice oarecum. Pentru o stare de lucruri dată, ele au un*

sistem dat. De aceea, ele trebuiesc predate și învățate în mod genetic, arătându-se cum o stare de lucruri s-au dezvoltat dintr-o alta și o teorie dintr-alta, ceea ce la astronomie, de ex., ar fi un lucru cu totul de prisos". Nu este adevărat: învățarea genetică, așa cum o numește Eminescu, e cât se poate de necesară și în cazul matematicii, mecanicii, astronomiei. De pildă, poți să spui elevilor că $\sqrt{2}$ este un număr irațional, să-l definești prin faptul că, spre deosebire de numerele raționale, nu există două numere întregi astfel încât raportul lor să fie egal cu $\sqrt{2}$, că, extrăgând efectiv rădăcina pătrată din 2, rezultă 1,41... un șir infinit de zecimale în care nici cel mai puternic computer nu poate găsi o regulă de repetiție. Unii or să țină minte toate astea, alții nu. Numărul irațional pare o creatură născută din neant în mod expres pentru a chinui creierii unor elevi nevinovați.

Dar dacă începi prin a spune cu totul altceva? și anume: vechii matematicieni greci din școala lui Pitagora creaseră o geometrie care se îmbina perfect cu știința numerelor raționale, adică a numerelor care pot fi obținute prin raportarea unui întreg la altul. Într-o zi a venit un necunoscut și le-a pus pitagoreicilor următoarea întrebare: cu cât este egală diagonala pătratului având latura egală cu 1? Aplicând chiar teorema ce-l va face celebru peste veacuri pe maestrul lor, discipolii au obținut un număr care ridicat la pătrat trebuia să fie egal cu 2. Acest număr nu putea fi găsit cu de-afurisenie printre raționale. Întreg edificiul de asemănări, segmente proporționale, egalități, având în centru teorema lui Pitagora, întreaga geometrie construită numai cu rigla și compasul s-au făcut țandări. Noul soi de număr

a fost numit *irațional*, ceea ce nu înseamnă nicidecum că s-ar afla în afara rațiunii, că nu ar fi produsul unui raționament, așa cum cred mai toți cei care își mai amintesc de el din liceu. Termenul latin utilizat este cel care înșală : *ratio* înseamnă și rațiune – raționament, și raport aritmetic. Irațional înseamnă de neobținut printr-un raport aritmetic.

S-a păstrat până în zilele noastre *blestemul* formulat de pitagoreici la adresa individului care pusese între-barea. Departe de a-l admira sau a-i mulțumi pentru pasul înainte în cunoaștere, ei l-au urât pentru că a sfârșit seninătatea templului vechii geometrii. *Mutatis mutandis*, pitagoreicii aveau ceva din elevul meu care mă întreba plictisit ca un bărbat de 43 de ani o fată de 21, gravidă : nu s-ar putea să nu fie ?

Iată de ce și cum a apărut pe lume iraționalul $\sqrt{2}$. Parcă a căpătat carne și viață acest număr ciudat, de el se prind acum idei și trăiri dintre cele mai reale și omenești : buturuga mică răstoarnă carul mare, duș-mănia față de cel ce spune adevărul, cine știe mai mult nu e neapărat mai fericit, construcțiile mentale pot fi liniare și armonioase, realitatea e întotdeauna strâmbă la un colț... În capul elevilor, numărul irațional a căpă-tat o *noimă* existențială care va fi mult mai greu de uitat. Eminescu știa să greșească...

Spre deosebire de natură, care „are oroare de vid”, gândirea respinge nașterile nelegitime, reneagă bastarzii informaționali. Pentru a căpăta drept de ședere în min-tea omului standard mediu, fiecare concept trebuie să povestească de ce a trebuit să se nască. Altfel, deși numele îi poate fi rostit de nenumărate ori, această ființă abstractă nu viază.

De ce ridică omul, instinctiv, această barieră de control al nașterilor în lumea ideilor? Eu cred că își răzbună astfel neputința congenitală de a da răspuns privitor *la sine însuși* întrebării elevului meu care nu era Pitagora.

Coioții

Rezervele de indignare ale sus-semnatului în ce privește nesimțirea, neobrăzarea, nemernicia, disprețul față de om al demnitarului român sunt epuizate. Și cred că toți simplii cetățeni ai acestei țări încearcă același sentiment de neputință și inutilitate : a le spune acestor inși cât sunt de ticăloși e totuna cu a striga într-o gură de canal. Nimic nu străbate prin obrazul lor la fel de gros ca mațul. Decența, jena, bunul-simț, solidaritatea umană e vădit că n-au cum să-i viziteze, de vreme ce creaturile acestea nu prea seamănă a oameni.

Nu ne mai rămâne decât să ne întrebăm : cine sunt, de fapt, ei ? De unde a apărut această specie rece și străină, în care nu se regăsește nimic din omenia românească, din grija săracului de a-i lăsa o bucată din pâinea lui amară celui mai năpăstuit de soartă decât el ?

Răspunsul nu poate fi găsit, cred, decât scormonind în zgura ultimei jumătăți de veac. Nomenclaturistul român al anilor '50, deși și-a fabricat rapid un instinct de castă, nu își afișa privilegiile în fața lumii. Umbla îmbrăcat cu costume de gata, prost croite, cu cămașa răsfrântă peste rever, cu șapcă în opt colțuri, mânca deseori la cantine muncitorești și nu uita cu nici un prilej să amintească de originea sa proletară. Volga neagră din care descindea, vila în care stătea erau ale partidului-stat, care i le lua înapoi în clipa căderii în dizgrație.

Magazinele cu circuit închis erau la dos, nu la vedere. Mesajul de solidaritate austeră cu clasa muncitoare făcea parte din instrucția politică minimală a *apparaticik*-ului.

În perioada de început a ceaușismului, sfârșitul anilor '60 și anii '70, apare nomenclaturistul cu etichetă naționalistă, care își justifică traiul mai bun și prin românism : el nu mănâncă portocalele putrede și lascive ale străinătății, ci mere de Voinești, aduse la lădiță de șofer, bea vinuri adevărate de Cotnari și Târnave, nu whisky, poartă costume făcute la Apaca pentru export, nu umblă cu Mercedesul, ci cu Dacie cu număr mic. În anii '80, perioada ceaușismului târziu, se ivește un alt tip de nomenclaturist : are între 30 și 45 de ani, i se rupe de clasa muncitoare, nu ține să se mai afișeze de-ai noștri, din popor, vrea bani, mulți și repede, vrea proprietăți personale, în afara mașinilor și vilelor de serviciu, vrea produse Vest autentice, deplasări în străinătate pe diurne grase, vrea ca nevastă-sa să-și poată etala rochiile și blănurile fără teama că îl rade coana Leana. Sub presiunea de culise a noii hoarde de animale politice, este dat peste cap și i se face de petrecanie cuplului Ceaușescu. Revoluția a fost posibilă în România nu pentru că au ieșit niște amărâți în stradă cu mâinile goale strigând „Jos Ceaușescu !”, ci deoarece „coioții tineri” născuți în viziunile comunismului nu mai răbdau să fie pocniți peste bot de „ăl bătrân” când voiau să muște din pradă. Nu degeaba sunt atâția „revoluționari” scutiți de impozite printre parlamentari. În decembrie '89, nu s-a petrecut o explozie morală, pe creasta căreia să se fi aflat veterani ai luptei deschise cu comunismul, n-a fost victorie a binelui asupra răului, ci o înfrângere a răului în fața răului. Noua rasă de

nomenclaturişti este moştenirea cea mai grea pe care ne-a lăsat-o Ceauşescu.

De 10 ani încoace, coioţii acum cu blană sură se travestesc în fesenişti, ţărănişti, pedeserişti, liberali, pedişti, peremişti, aperişti etc., toate măşti de plastic sub care se ghiceşte acelaşi bot cu colţii rânjiţi. De 10 ani încoace îşi etalează satisfăcuţi limuzinele, girofarurile, bodigarzii, costumele Armani, vilele cu 17 camere, îşi plimbă prin străinătaţi, pe banul public, ignoranţa şi lăcomia, îşi acordă salarii, privilegii, scutiri după plac.

Unanimitatea din parlament la votul pentru mărirea lefurilor vădeşte solidaritatea subterană de specie între coioţi. Adversitatea politică e pentru uzul norodului, în fapt, ei sunt buni amici de vânătoare, de cocteiluri şi recepţii, când se întâlnesc pe la Strasbourg, Londra sau Honolulu pun ţara la cale cu plăcere la un coniac fin, ţărănist cu pedeserist, liberal cu pedist. Aceşti tarabagii ai propriei funcţii, după ce au maimuţărit comunismul, maimuţăresc şi capitalismul: se autoscutesc de impozite pe banii pe care îi scot închiriind Casa Poporului pentru nunţi, botezuri, filmări. Adică dacă un nenorocit de proprietar de apartament ceauşist la bloc vrea să închirieze o cameră unui student, trebuie să plătească impozit, că-l toarnă vecinul la circa financiară, iar domnii parlamentari, care au în administrare Casa Poporului, ridicată cu sudoarea şi sângele a milioane de români, nu plătesc nimic, nici măcar nu se mai încurcă cu reeşalonări tip Remeş sau Smaranda Dobrescu. Trebuie sugerat escrocilor din România să nu-şi mai bată capul înregistrându-şi firmele în insulele Cayman sau Bahamas, au un paradis fiscal colea, în Casa Poporului.

În felul acesta, nu se poate merge spre capitalism și economie de piață, ci spre asediarea Palatului parlamentului de masele revoltate.

De fapt, aici e problema. Acești nebuni fățarnici, descriși perfect de geniul lui Teodor Mazilu, nutresc un profund sentiment al impunității. Nici măcar ultimele mineriade nu le-au putut clătina siguranța în mârșăvie. Ei sunt convinși, ei știu că Revoluția din '89 a fost posibilă pentru că ei au vrut-o, drept care sunt siguri că altă revoluție nu va mai fi o sută de ani de-acum înainte, cum n-a fost nici o sută de ani înapoi. Câtă vreme vor fi ei deasupra, o miasmă grea, care vestejește totul, va apăsa această țară.

Corupție? Există și în Vest, ba chiar până la cele mai înalte niveluri. Demagogie? Cât cuprinde. Impostură politică? Așijderea. Care este totuși deosebirea, fundamentală, care face ca în România lucrurile să meargă infinit mai prost decât în Occident? Tocmai atmosfera. Dincolo de accidente oricât de mari, atmosfera generală într-o țară civilizată este morală. Acolo, un neamț, să zicem, dacă este competent, harnic, cinstit, este recompensat pe măsură, are asigurat cel puțin un trai decent, chiar dacă Helmut Kohl a umblat cu bani electorali murdari. În România, un om competent, harnic, cinstit ajunge, precum cercetătorii noștri, să cerșească azil pe la porțile ambasadelor, fie și în Africa. Modelul de reușită în societatea românească actuală este bazat exclusiv pe cinism, hoție, minciună, lipsă de scrupule, perfidie. Ceilalți sunt proști, sunt handicapați...

Și mai e ceva. S-a instituit și se repetă cu obstinație „părerea” că totul trebuie făcut pe bani, că nimic nu merge altfel și că se poate ridica o țară pe bază de luptă crâncenă, „capitalistă”, între rechini. În Japonia de

după catastrofa din războiul al doilea mondial, vreme de ani de zile a fost interzis să se construiască vile. Șefi de mari corporații trăiau în case simple, cu uși de hârtie și rogojini pe jos. Ridicarea fabuloasă a Japoniei a fost posibilă doar într-o atmosferă, într-un spirit de austeritate cu adevărat general, care a însuflețit totul. Să ne amintim de chibuțurile Israelului, de barăcile în care israelienii au locuit cu toții, până când au construit pe nisipul deșertului autostrăzile țării lor. Să ne amintim de marii moguli ai începuturilor capitalismului american : cei mai mulți, oameni rezervați, chibzuiți, educați în spiritul muncii și lipsei de ostentație al religiei protestante, oameni care nu s-au rechezit să-și cumpere două-trei Chryslere galbene îndată ce au făcut primul milion de dolari. În urma lor n-au rămas vile și mașini, ci Rockefeller Center – sufletul și mintea acelor capitaliști „feroce” ascundeau mult mai multă substanță umană decât tigvele seci, goale de gând nobil și simțire, ale aleșilor noștri pe care ne pregătim să-i reconfirmăm pe funcții după rotirea de cadre din toamnă...

Spre Vest, în scaunul cu rotile

Cu o vioiciune care sfidează timpul, dl. Iliescu face periodic pasiuni pentru diverse top modele, din nefecire economice, în general după ce acestea încărungesc și dau în celulită. În primii săi ani de domnie era mort după Anita Ekberg – modelul suedez. Ne căpiase pe toți cu exemplul ăsta, chiar dacă Anita era acum bătrână și monstruos de grasă, dar ce contează, dacă dragostea e mare – statul paternalist suedez, cu social-democrații la putere decenii de-a rândul, cu fiscalitatea sa ucigătoare, ținând în mână toate serviciile publice și umflându-le până la refuz cu personal ca să rămână șomajul mic, tocmai își dădea obștescul sfârșit în anii '90. Astăzi, simțind probabil nevoia de stimulente mai tari, exotice, dl. Iliescu își îndreaptă privirile spre Extremul Orient. Modelele la care ar trebui să luăm aminte sunt „tigrii asiatici”, cu motorul economic zonal Japonia. „Trebuie să se producă și la noi ce s-a produs în Asia”, zice președintele PDSR marți, la un seminar cu titlul hamletian *A fi sau a nu fi investitor în România*, făcându-te să-ți scuipi în sân, deoarece, între altele, în Asia s-a produs nu demult un cutremur financiar care a zguduit întreaga lume. Ca și în cazul suedez, avem de-a face cu o dragoste târzie, chiar necrofilă, a dlui președinte. „Tigrii” asiatici, în cap cu Coreea de Sud, s-au sufocat în propriul lor sistem. Statul omniprezent în economia japoneză, corporatismul „familist” al niponilor, a intrat demult în agonie. Acolo are loc acum

un accentuat proces de liberalizare, de racordare la supermodelul american. Iar „tigrii” fac eforturi extraordinare pentru a-și retalia sistemele de producție, amendând masiv tocmai modelul de creștere economică bazat pe dictatură în plan politic, care i-a făcut celebri. Globalizarea economică, sub semnul liberei concurențe și dinamismului impus de America, face să crape și cele mai solide structuri cu caracter paternalist, după care nostalgizează, de fapt, dl. Iliescu.

Dacă președintele PDSR mai zice ceva de economie, prim-vicele, dl. Adrian Năstase, are cu totul alte preocupări. D-sa se vede spionat de SRI la Constanța. Spionaj făcut, care va să zică, pe față, întrucât respectivii agenți au supravegheat activitățile PDSR în zonă fără să se ascundă, dl. Năstase știe și cum îl cheamă pe colonel. Ce-o fi fost de spionat la o lansare de candidat pedeserist pentru primărie, iarăși, doar dl. Năstase știe, noi doar bănuim: puterea vrea să afle metoda secretă prin care PDSR adună procente făcând prostie după prostie. Oricum, ce-a realizat sigur dl. Năstase prin această declarație bâlcistă, oarecum neobișnuită pentru el, este împingerea nejustificată a Serviciului Român de Informații în circuit politic, cu efecte negative în plan extern: ce zic investitorii, ăia pe care îi îndeamnă dl. Iliescu să vină fără grijă în România, auzind că un lider marcant al opoziției se declară urmărit de serviciul secret? Ca și cum ar mai fi avut de bifat ceva în agenda electorală, dl. Năstase s-a repezit și la SIE, afirmând, cu aceeași lejeritate surprinzătoare, pe baza unei informații din publicația *Alerta* (?), că generalul Pacepa a fost reactivat în cadrul SIE. Cu grad, cu stat de plată, cu nume conspirativ, poate că semnează și fluturaș la salariu. Deci, după *Zavtra* puterii, iată că opoziția recurge și ea la *Alerta*,

călcând rațiunea în picioare : că Pacepa o avea legături cu anumiți ofițeri din SIE, tot ce se poate, dar ce sens are să reactivezi cu acte un om de 72 de ani, care oricum se consideră mult prea „mare” pentru a se coborî la așa ceva ?

Ce dovedesc toate acestea ? Nimic mai grav decât că, la fel ca actuala putere, PDSR nu este în stare să propună nimic viabil în plan economic, singurul care contează pentru populație. Dacă tot mai des pomenitul viitor prim-ministru într-un cabinet PDSR, dl. Adrian Năstase, consideră că, de la înălțimea procentelor PDSR din sondaje, poate servi populației bancuri electorale cu spioni, e limpede cum va merge economia într-un astfel de guvern. De fapt, de ea o să se ocupe probabil dl. Florin Georgescu, care ne anunță, la același seminar la care s-a pronunțat și dl. Iliescu, că trebuie să crească rolul statului în economie. Adică să li se dea o pâine mai albă de mâncat cohortelor de funcționari și demnitari corupți până în măduvă care înseamnă în clipa de față „stat”.

Steril ca gândire economică, PDSR se angajează cu plăcere în falsa dispută „România – spre Est sau spre Vest ? ” deschisă de actuala putere. La acuzația implicită din afacerea „firul roșu” – Iliescu va vinde România rușilor –, pedeseriștii răspund cu „trădătorul Pacepa reactivat”, care Pacepa, întâmplător, șade în America. Ambele sunt niște forfoteli fără rost. Purtătorul de cuvânt al NATO, Jamie Shea, care numai binevoitor nu poate fi socotit, a declarat limpede că, și în ipoteza că la putere vor veni în toamnă PDSR și Iliescu, n-are nici o îndoială că România tot spre NATO și spre Vest se îndreaptă. Occidentalii au hotărât să ne ia cu ei și chiori, și săraci, și murdari, și cu stea roșie, acum

rozalie, în frunte. Pentru asta, Constantinescu nu e o garanție, iar Iliescu nu e un obstacol.

Cum la fel de falsă este contrapunerea stânga – dreapta. Vezi Doamne, actuala putere e de dreapta și PDSR de stânga, de unde și „pericolul venirii stângii la putere”. Care stângă? Dacă ar fi fost cu adevărat de stânga, parlamentarii PDSR nu și-ar fi votat în disprețul „celor mulți”, pe care îi invocă mereu dl. Iliescu, mărirea salariilor. Ei se opun unui Buget pe care îl declară îndreptat împotriva necesităților vitale ale omului de rând și, pe de altă parte, își votează umflarea salariilor „din neatenție”, cum zice dl. Iliescu.

Iar dincolo, care dreaptă? De trei ani de zile asistăm la o reformă așa de capitalistă în România că și PCR, cu Ceaușescu în frunte, dacă se menținea la putere până azi, ar fi putut s-o facă.

După zece ani, avem din nou o campanie electorală plină de baloane pestrițe și hârtii de înălțat zmeul. Oricine s-ar alege la toamnă, tot spre Europa ne vom duce, nu spre tundră. Dar mi-e teamă că, tot indiferent de rezultatul alegerilor, vom face drumul spre Vest zbierând și dând din mâini într-un scaun cu roțile ridicat cu macaraua...

Urechile, zâmbetul, ciocul...

Într-unul dintre discursurile sale istorice (de fapt același) din ultima vreme, pe care pare dispus să le recite cu aceleași modulații dramatice în glas și unei haite de câini comunitari care-l privesc cu ochii lor inteligenți, președintele Constantinescu se văieta că liderii de opinie și presa neaservită Cotroceniului „ne-au impus toate temele de discuție în acești ani”. Domnul președinte se simțea frustrat și revoltat. Cum ar trebui să mă simt eu acum ca gazetar independent, conștient că trebuie să vorbim în paginile ziarului *Adevărul*, neaservit nimănui, de probleme care-i ard la ficiți pe oameni – gazul se scumpește în câteva zile, curentul în câteva săptămâni, mâncarea îți stă în gât când te gândești cât costă –, cât de frustrat ar trebui să mă simt de faptul că sunt obligat să scriu despre „filiera franceză” după ce am fost obligat să scriu despre „firul roșu”? Ce treabă are simplul cetățean, apăsător de grijile năpraznice ale fiecărei zile, cu această nouă încâlceală viermănoasă de fire de felurite culori?

Problema e că are. Cei 10 ani de tranziție românească m-au învățat că, îndată ce apare o nouă panama, oricât de încurcată, trebuie să te uiți după un singur lucru, pe care îl vei găsi cu siguranță: **dijmuirea, greblarea, sifonarea de bani publici**. Aceasta este activitatea economico-financiară cea mai înfloritoare în acești ani, indiferent de regim, prilejuind cele mai spectaculoase desfășurări de inteligență carpato-danubiană.

Prin urmare, dincolo de toate aspectele etranjere, exotice, de roman foileton ale „afacerii Costea”, să fie limpede un lucru de la bun început : nu e vorba de spălare de bani din Bahamas, Insulele Virgine sau Guatemala, nici măcar de bani proveniți dintr-un trafic cinstit cu arme, droguri sau carne vie, e vorba pur și simplu de banul înnegrit de trecerea prin palmele românilor de rând și care, bine spălat, s-a transformat în dolari și franci francezi pentru uzul persoanelor „subțiri”.

Fotografia cazului Costea, așa cum rezultă din cererea de comisie rogatorie a Justiției franceze, este alb-negru și cât se poate de clară : semnele tipice ale **escrocheriei financiare** se ițesc la tot pasul. Acest Costea a înființat niște societăți-fantomă, GSE, Comexrom, Concorde Edition, Brocard Washington, unde le-a pus directoare „de paie” (după propria lor declarație, făcută autorităților franceze) pe soția sa, Valentina Costea, și pe o amică, Monique Holtmann. Aceste societăți nu făceau decât să miște bani veniți din România, mai exact de la Bancorex, bancă aflată, potrivit documentului francez, „la originea integralității vărsămintelor care fac obiectul cercetării”. Vărsămintele erau justificate de diverse tranzacții, ce dovedesc multitudinea modurilor în care dl. Costea simțea nevoia să facă, vorba dlui Iliescu, „ceva pentru România” : editarea albumului *Eterna și fascinanta Românie*, livrări de sute de mii de tone de motorină, editarea unei cărți despre bisericile din România, a unei cărți pentru copii... Albumul în cauză, de pildă – un exemplar zace acoperit de praf și în biroul meu –, e un lucru categoric aspectuos, care poate fi făcut oricând cadou unui oficial străin. Problema e că tirajul din contract e de 97.000 de exemplare și n-au fost livrate decât 10.000 de exemplare în 1998, dacă au fost livrate și alea toate. Unde sunt

restul de bani, până la incidența sumei de aproape 6 milioane \$? Nici contractul semnat la 2 februarie 1992 cu Ministerul Agriculturii din România n-a fost executat decât în proporție de 40% din cele 600.000 tone motorină prevăzute. În plus, autoritățile franceze consideră pe bună dreptate dubioase volumele uriașe de livrări comparativ cu anvergura financiară mai mult decât modestă a firmelor lui Costea, prețurile anormal de mici (50 \$, cât aud că ar fi costat un exemplar din megaalbumul *Eterna și...*, e ridicol!), plățile de milioane de dolari prin viramente în loc de credit documentar etc. și afirmă că au toate motivele să se îndoiască de **realitatea** economico-financiară a acestor tranzacții.

Fraza-cheie, după părerea mea, a documentului francez este : „**Din analiza mișcărilor de fonduri bănești constatate pe conturi bancare ale societăților conduse de fapt de Costea a rezultat că aceste conturi aprovizionau contul personal deschis la Crédit Lyonnais la 3 mai 1995 pe numele soților Costea, care servea apoi la finanțarea cheltuielilor personale ale cuplului**”. Limpede ! După care, tot francezii indică precis ce mai e de anchetat : „Evaluarea prejudiciului care a fost eventual suportat de către Bancorex, rezultând din diferența dintre sumele vărsate societăților GSE și Comexrom și sumele rambursate de către societățile Star Trade Invest și Romcereal, fundațiile Edelweiss și Steaua Speranței și de către guvernul român”.

Toate aceste afaceri, albumul, Steaua Speranței, Edelweiss, Star Trade, Agroholding etc., erau cunoscute și anchetate **de câțiva ani** de autoritățile române. Pentru ele a fost chemat la Parchet, arestat și eliberat de nenumărate ori Răzvan Temeșan, ex-președintele Bancorex, au fost rostite numele lui Hrebenciuc, Ungurianu, Fruntelată și altora ținând de puterea de

dinainte de '96, dar **niciodată** ancheta nu s-a dus spre numitorul comun firesc al tuturor acestor cazuri, adică Adrian Costea, menționat de Justiția lui Constantinescu ca „persoană neidentificată” !

De ce această tăcere în jurul numelui lui Costea ? Acest ins uns cu toate alifiile de dinainte și de după '89 (a ajuns în Franța în 1980), personaj mai mult decât dubios, după ce a fost implicat până la vârf în afacerile politico-financiare ale PDSR, este „recuperat” în forță de președintele Constantinescu, care, în 5 mai 1999, îi dă o scrisoare de recomandare beton pentru a negocia în numele său cu orice lider politic implicat în planul de reconstrucție a Iugoslaviei ! Mai mult, acest mandat prezidențial este reînnoit în 13 martie a.c. cu cuvintele : „Vă confirm prin prezenta prelungirea până la 30 nov. 2000 a misiunii dvs., **conform cu mandatul din 5 mai 1999**”. Adică ce-ar fi fost ținut să facă în continuare Costea, să bage România în planul de reconstrucție a Iugoslaviei, când românii au probleme la trecerea graniței în Iugoslavia și situația de acolo e tot mai tensionată ? Absurd. De altfel, Președinția nici nu mai încearcă să susțină așa ceva, preferând să se auto-contrazică într-un comunicat difuzat ieri : „Constatând că tirajul albumului realizat la comanda guvernului Văcăroiu în anii 1995-1996 nu fusese difuzat integral, s-a impus prelungirea acestui mandat...”. Păi, ori Iugoslavia, ori albumul, dle Constantinescu !

De fapt, nici una, nici alta. Alde Costea a avut pur și simplu nevoie în toți acești ani de o împuternicire la cel mai înalt nivel din România pentru a deschide uși prin străinătate ca să-și aranjeze „ingineriile”. După PDSR, Iliescu, Meleşcanu, iată că a obținut-o, ba chiar cu asupra de măsură, și de la Constantinescu. Justificarea Cotroceniului, difuzată tot ieri, e penibilă : după

ce se dovedește că procurorul general Mircea Criste făcuse cerere de comisie rogatorie omologului francez în 27 ianuarie 2000, referindu-se la afacerea Albumul și numindu-i pe Costea Adrian și Valentina ca subiecte de anchetă, în vreme ce Ministerul Justiției îi recomanda drept curați nufăr acelorași francezi, dl. președinte îi prelungește mandatul de „bune oficii” lui Costea pe 13 martie, după care acum vorbește de „prezumția de nevinovăție de care trebuie să beneficieze orice cetățean”. Presumție de nevinovăție... Adică Serviciul de Informații Externe al țării, plătit din banul public, n-o fi fost în stare să-l informeze până acum pe președinte ce-i cu Costea, pe care îl știe în mod sigur ca pe un cal breaz, și ce plăcintă explozivă se coace în Franța!

Președintele Constantinescu nu este contestat numai de opoziție și presa cârtitoare. Chiar în tabăra sa există oameni care s-au îndoit și se îndoiesc de hotărârea acestuia de a lupta împotriva vechilor structuri, de anti-comunismul și antikaghebismul său sforăitor, oameni care, în ciuda mascaradei anticorupție, îl acuză de pact cu rețelele mafiotе securisto-comuniste. Afacerea Costea nu vine decât să parafeze această sentință. Regimul Constantinescu nu a dorit, de fapt, s-o rupă net cu trecutul. A vrut doar să se așeze lângă robinetele de unde curg banii, păstrând structurile „operative” și înlocuind doar capii mafioți cu „ai noștri”. Vă mai amintiți de afacerea Țigareta, acel „flagrant minuțios organizat” definit de dl. președintele? Întreaga structură de contrabandă de pe Otopeni militar fusese preluată de regimul Constantinescu de la regimul Iliescu, care o preluase la rândul său de la regimul Ceaușescu. Amintiți-vă de ambasadorul actual al României la Washington, Mircea Geoană, băiat simpatic sub Ceaușescu, sub Iliescu și de-a dreptul fermecător

sub Constantinescu. Amintiți-vă de fostul zbir al organizației de partid de la teatrul de păpuși din Târgu Mureș, dna Smaranda Enache, bănuită de colaborare cu Securitatea și trimisă, în disprețul Comisiei parlamentare de politică externă și al SRI, care i-au semnalat activitățile antiromânești, de dl. președinte însuși, ambasadoare în Finlanda. Amintiți-vă, în fine, de „lovitura de stat” din ’97 de la zisa Bancorex, comandată de Constantinescu, prin care o echipă de securiști cu vechi state de serviciu a fost înlocuită cu alta, cu state tot atât de vechi în viesparul numit BRCE. A fost izgonit Temeșan, a venit Maimuț...

Alegerile din toamnă capătă astfel un aer ușor sinistru, ca acel joc de tarot fatal în care, orice carte ai întoarce, e tot hârca cu coasa. Fie că vom vota urechile, fie zâmbetul, fie ciocul, votăm, de fapt, aceeași ectoplasmă roșu-albăstruie care stăpânește România nu de zece ani, ci de o jumătate de veac...

Un om și două manechine

Ceea ce impresionează la autenticii dăruitori ai comunismului est-european este omenescul lor profund. Papa Ioan Paul al II-lea sau Adam Michnik, pe care am avut ocazia să-i văd mai de aproape, nu sunt nici anti-comuniști cu lozinci, nici apostoli ai capitalismului. Devastatoarea lor armă împotriva inumanității comuniste a fost umanismul, înțelegerea adâncă a naturii umane. Václav Havel, așa cum l-am putut vedea în scurta emisiune a Pro TV de duminică seara, este frate bun cu cei doi polonezi. „Sunt împotriva oricărui dogmatism, a oricărui fundamentalism, atât liberal, cât și conservator, de orice fel ar fi. Sunt adeptul rezolvărilor înțelepte și moderate, care au fost găsite într-o manieră deschisă. Sunt adeptul gândirii libere, al societății deschise”, a spus Havel, cu firescul și oboseala unui om obișnuit, săpat de chinurile cumplite prin care a trecut în ultimii ani. Nici o clipă tonul lui nu a devenit sentențios, nici o clipă n-a părut că vrea să dea lecții cuiva, nici o clipă nu s-a suit pe soclul statuii care pândește zi după zi, cu răceala ei încremenită, să ia locul ochilor încercănați, plămânului sfârtecat, intestinelor cusute în patru ale lui Václav Havel. Plantat în fața unui zid tencuit cu cărți – „biblioteca dlui președinte” –, Havel comunica prin toți porii că s-ar fi simțit mult mai bine la o bere pe terasă.

Alături de el, unul dintre neoamenii care împărațesc România de decenii. Iubitul nostru președinte a simțit

nevoia să ne vorbească cu Heidegger și *Cartea neagră a comunismului* în spate. Taman azi-noapte, dl. președinte n-a putut să doarmă (de grija țării, firește) și l-a citit pe Pascal Bruckner. Adicătelea, dragi cetățeni cu drept de vot, băgați bine la cap, dl. Constantinescu nu doarme ca o valiză, cum dormiți voi după o zi de muncă, el bântuie prin bibliotecă și a doua zi vine fres la Pro TV, nu e om ca toți oamenii, e Sfântul Duh întrupat, singura salvare a României. Occidentul n-a înțeles nimic din tranziția postcomunistă a Estului, zice dl. președinte. Cunoscut tipul ăsta de frază, l-am mai auzit într-un avion acum câțiva ani, numai că atunci dl. președinte zicea de americani că n-au înțeles nimic. Firește, asta subîntinde subtil și precis sensul că dl. președinte înțelege tot. Drept care, Occidentul ascultă cuvântul său înțelept : „Eu am spus acest lucru unor oficiali occidentali care mi-au cerut părerea asupra situației din Iugoslavia, pe care nu o înțelegeau...”. Dl. președinte se oripilează „intelectual” în fața unor cuvinte ca „marfă” sau „nașpa”, pe care le folosesc tinerii de azi ; nu-i trece nici o clipă prin cap că aceste vorbe de stradă pot fi cu mult mai omenești, mai aproape de viața noastră decât cleiul de oase pe care-l mestecă în dinți d-sa, Iliescu, Meleşcanu și ceilalți. În disperarea sa de a se autocategorisi drept intelighent anticomunist, acest Constantinescu a reușit să mă convingă încă o dată că e o desăvârșită țoapă „intelectuală” în clipa în care i s-a adresat lui Havel cu „Václav” – vezi, Doamne, Václav și Emil, vechi tovarăși de front, ei ce-au mai ținut piept hoardelor comuniste, că altfel ne duceam de râpă – ai priceput, electorat ?

Sindromul cafelei băute cu Bill, cu Jacques, cu Tony de dl. Emil este extins cu o neamprostie țipătoare asupra acestui monument viu de calitate umană și bun-simț –

Václav Havel nu și-ar îngădui niciodată să-i spună pe ecran, acestui Constantinescu, Emil.

Dl. Constantinescu s-a mai adresat cuiva pe numele mic, ba chiar a folosit un diminutiv – Nicky. Nu știu de ce, m-am uitat atunci să văd dacă nu intrase în cadru vreun câine de apartament al dlui președinte. Oricum, distinsul critic Nicolae Manolescu a primit exact apelativul pe care îl merita în situația în care s-a pus cu elan. Așa că, duminică seara, pe ecranul televizorului nu s-au aflat, cum zice dl. Nicky, „doi literați și un om de știință pozitivă”, ci un om și două manechine.

Eminescu – un personaj al lui Caragiale

„Angel radios ! ” Preț de 90-100 de pagini, marea poezie, noblețea, paloarea, pletele în vânt ale siluetei eminesciene desenate în creier din copilărie m-au făcut să citesc în tăcere. Apoi, clamorosul apel al lui Rică Venturiano mi-a tășnit, de neoprit, de pe buze. Mihai Eminescu – un personaj al lui Caragiale ! Teribilă temă de ficțiune speculativă, pe care, iată, **realitatea** fabuloasă a facsimilelor publicate de Polirom ți-o trânteste în ochi !

Discursurile amoroase ale lui Eminescu, căci asta sunt, în cea mai mare parte, scrisorile „de dragoste” adresate Veronicăi Micle, dublează statuia de marmură a poetului cu umbra unui „bonjurist” pus să zăpăcească o damă română de provincie. „Emin” o supune pe „Nicuța, Cuțica, Momotel, Moți, Popoțica, Poțoțoni” unui tir concentrat de declarații într-un genunchi, cu mâna la pept, menite s-o dea pe spate. Marele poet, născătorul de limbă română, practică în aceste scrisori un kitsch tenace, repetitiv până la grotesc. El o sărută întruna „de mii de ori” pe dna Micle, procedând cu sistemă, degetul mic de la picior, degetul mic de la mână, genunchii, probabil cu o trecere pe gambă nementionată, apoi mânușițele, coatele (interesantă poziție), pentru a răzbi spre zona occipitală, păr și urechi. Declarațiunile cunosc enorme oscilații, Emin-aga o azvârle în stele pe Veronica, „fin și palid chip de

înger”, „icoană în privazul negru al vieții”, pentru a o aduce apoi la „șireato!”, „ușurico!”, „perfido!”, „hoațo!”, „nebuno!”. Totuși, nici în perioadele cele mai negre ale relației lor, Eminescu nu-i scrie Veronicăi verde-n față (într-o singură scrisoare, din 1876, neinclusă în acest volum, o numește femeie ușoară). I se adresează, în general, ca unei persoane cu discernământ limitat, infantilă, ca să nu zicem imbecilă: „om mare cu minte de copil și iubire de femei”. De fapt, el nu o ia în serios nici un moment, o tratează cu grija diminutivă pe care o ai pentru un animal drag. Ciocnirea dintre ardoarea furibundă a jurămintelor poetului și prozaismului batjocoritor al realului ce se citește printre rânduri produce adevărate scânteii comice. Luceafărul o asigură pe Vroni că e „începutul și sfârșitul vieții” sale, dar nu e în stare să-i rezolve o „suplică”, o cerere de venit de urmaș către parlament, furnizându-i în schimb avalanșe de justificări frizând bătaia de joc, îi spune că nu mai poate trăi o clipă fără ea, dar nu vine să se stabilească la Iași, nici măcar un drum cu trenul nu face, invocând tot felul de obstacole, de la bani, cazare și rata ridicată a șomajului în nordul Moldovei, până la lipsa de voință. Nici dacă Veronica vrea să vină la București nu e bine: „Momoțelul meu cel dulce și drăgălaș, dar ce să fac cu tine acum? Unde să-mi șezi acum asupra apropierii Sf. Gheorghe? Și să șezi departe de mine? Eu lângă gară, tu în oraș?”. Jurându-i iubire veșnică, Eminescu nu-i face Veronicăi Micle niște servicii banale: să-i trimită o carte, câteva lucrări muzicale, acte administrative pentru fetele ei, fapte pentru care își cere constant iertare în genunchi. Eminul acesta din scrisori e, cum zice românul, „de vise multe”. Impresia de **superficialitate** și **artificialitate** voite, de „vrăjeală”, de „cobzăreală” este de

neînlăturat. Personajul Eminescu pare un demagog erotic caragialean – căci de unde altundeva poate veni o frază ca „Bate-mă, poreclește-mă rău, ucide-mă, numai iartă-mă după aceea” (p. 56) !

Două sunt întrebările care se impun. Mai întâi, cum e posibil ca un autor de înălțimea spirituală a lui Eminescu să producă asemenea texte „caragialești”, de suspinător de mahala, fie și în regim privat? Apoi: o iubea într-adevăr Eminescu pe Veronica Micle? Sau petrecea în ascuns, în vreme ce ei îi trimitea pagini cu vaiete și ohtaturi, așa cum femeia arată a-l bănuși de multe ori?

Răspunsul la prima întrebare e tot în scrisori, la pagina 63: „Sfânta și dulce și nobila mea amică, când vei crede tu în sfârșit, fără umbră de îndoială, că nu te pot iubi decât pe tine. Dar nu-nțelegi tu, Veronică, că un om ca mine, care într-adevăr nici a crezut ceva, nici a iubit ceva, nici a dorit ceva măcar pe pământ are ca toți oamenii în fundul sufletului său necesitatea ca oricare de a se-nchina și de-a iubi **ceva** (s.m.)? Nu-nțelegi că pentru un suflet cât de sceptic și cât de necredincios totuși există necesitatea de-a crede și a iubi. Cu cât această necesitate a fost mai oprimată, mai negată prin rațiune, cu atâta ea a devenit mai adâncă, mai inextirpabilă”. Faptul că Eminescu este identificat în conștiința românilor cu Poezia, sensul comun al acestui cuvânt putând fi și peiorativ – „poezie”, lucru nesperios, aerian, neorganizat, visătorie –, face uitat un aspect esențial: Mihai Eminescu a fost **ateu** („Dacă am avea religie, noi doi, am crede că Dumnezeu nu va lăsa nerăsplătit atâta amor, dar n-o avem, de aceea numai în noi înșine putem crede și pe noi înșine ne putem întemeia” – p. 351). Mihai Eminescu a fost un **raționalist** prin excelență. Mintea lui, așa cum ni se

dezvăluie în fragmentarium, în articole, în proze, dar și în anume poezii, este întemeiată pe logică, pe demonstrație, pe rigoare, având afinități evidente cu științificul. Eminescu are o sete extraordinară de a înțelege **exact** lucrările omului și naturii, fără a le expedia comod în seama lui Dumnezeu. Structură extrem de rară, Eminescu posedă atât sensibilitate estetică, organ pentru inefabil, cât și înclinare către raționalism, pozitivism, „*techné*”, lucru bine făcut, cu mâna ori cu vorba. Asocierea lui cu romanticii europeni mi se pare fără noimă, cum deplasată e și sintagma oficială „poetul nepereche”. Eminescu are cel puțin un spirit frate, dar dincolo de Atlantic : este Edgar Allan Poe, poetul *Ulalumei*, *Corbului*, al lui *Annabel Lee* și, în același timp, autor al unor neîntrecute proze speculative, bânuite de obsesia deducției științifice și experimentalism – *Crimele din rue Morgue*, *Cărbușul de aur*, *Scrisoarea furată*, *Misterul Mariei Rôget*, *Hans Phaál*. Nu întâmplător, la 2 martie 1882, având deci opera poetică în urmă, Eminescu îi scrie Veronicăi : „Cred că talentul de versificare a fost numai un incident al tinereței și că proză e ceea ce voi scrie de-acum înainte”.

Un om cu o minte ca a lui Eminescu **vedea** atât de profund și precis ce se întâmplă în România din jurul lui încât îi era pur și simplu greu să trăiască : „Nu i-ar putezi oasele cui au dat ființă acestor țări în care cuvântul nu-i cuvânt, amorul nu-i amor și frumusețea e inscripția unui... otel” (BAR, ms. 2255, f. 316-321). Societatea românească citadină, superficială cultural și sentimental, neînchegată, maimuțărită evropenește, România formelor fără fond, îi produce „neamțului” Eminescu o insatisfacție continuă, avansând inexorabil spre alienare. „Cu ocazia aceasta am constatat cu

oarecare rușine că nu există în toată adunarea (Camera Deputaților – n.m.) decât doi oameni poate cari pot construi o frază corectă : Cogălniceanu și Maiorescu.” Societatea îi răspunde la dispreț cu ură („Sunt unul din oamenii cei mai bine urâți din România”), condamându-l la singurătate și ratăre : „Cât despre artă adevărată sau știință adevărată, ele se fac în România amândouă cu pagubă, nu cu câștig – deci sunt terenuri pe care un om nu câștigă nimic, nici măcar glorie, căci chiar pentru aceasta din urmă se cere un public care te apreciază, un public ce lipsește”. E limpede că **geniul pustiu** se plictisea după câteva minute de conversație cu majoritatea contemporanilor săi...

Eminescu nu s-a dovedit nicidecum plângăreț în fața josniciei de suflet și gând care îl înconjură în acea țară de tejghetari, în care îl aruncase nașterea. Comentariile din *Timpu* definesc un formidabil ironist, un pamfletar caustic, stăpânind perfect satira, sarcasmul, batjocura prin laude, comicul subțire, dar și pe cel grotesc. Iată deci ce se aduna în acest om, considerat de mulți „poet” : raționalism, ateism, pozitivism, luciditate, ironie și autoironie, scepticism. O asemenea stare de spirit poate produce o operă ca aceea eminesciană, dar corodează iute și adânc sufletul celui ce o trăiește. „Nu iubesc nimic pentru că nu cred în nimic și prea greoi pentru a lua vreun lucru precum se prezintă, eu nu am privirea ce înfrumusețează lumea, ci aceea care vede numai răul, numai defectele, numai partea umbrei. Sătul de viață fără a fi trăit vreodată, neavând un interes adevărat pentru nimic în lume, nici pentru mine însumi, șira spinării morale e ruptă la mine, sunt moralicește deșălat.”

După atâția ani de „urât” și „pustiu”, de viață fără repere „sfinte”, ros de propriul său creier ca de o

tumoare uriașă, Eminescu explodează într-o **autoumiliere** dostoevskiană, se **închină** brusc la **ceva**, vrea să fie „sclav”, vrea să fie „prost”, „netrebnic”, pupă picioare, își așterne în praf fruntea care-l chinuie. Că **obiectul** („ceva”, nu „cineva” – spune Eminescu) mai degrabă decât subiectul unei asemenea dezlănțuiri autotembelizante, unei asemenea **prostiri de sine** („ți-am scris trei pagini de blagomanii și te sărutam la sfârșit”) este o văduvă cu simptome literare de prin Iași are mai puțină importanță. Dovadă, un pasaj ca acesta: „Să maltratezi pe un om care te iubește cu toate puterile sufletului său, cu mintea, inima, viața, pentru a te... lepăda la cine știe ce crai de mahalale... [...] Pentru amorul meu nu există decât o singură femeie... și aceea ești tu” (BAR, ms. 2277, f. 17r-21r). Am mai auzit, veți spune, numai că, de data asta, „andrisanta” e o anume Cleopatra Lecca Poenaru, interșanjabilă, după cum se vede, cu Veronica Micle. G. Călinescu numea acestea „agitațiuni de ordin erotic” ale poetului.

Dincolo de eros, cred că e vorba de nevoia irepresibilă a unui mare **scriitor**, a unui **observator** nemilos, de a se transforma în **personaj**, de a intra în menajerie. Scriitorul Eminescu creează personajul Eminescului îndrăgostit de Veronica pentru ca viața să i se pară mai suportabilă. Nu reușește, totuși, să se controleze până la capăt, condeiul lui acid mai arde pe ici pe colo dantelăria imaginii iubitei absolute: „Eu versuri nu mai scriu deloc. Dar, în adevăr e și peste puțință de a scrie. Zilnic, câte un articol de fond, și pe niște călduri, drăguța mea, pe niște călduri cari produc durere de cap și te scot din fire. Dar tu îmi spui că scrii și știi, Moți, că odată avem să le corijăm împreună și le vom edita și mă tem c-ai să capeți și **Bene-merenti**. Moț mititel

ce ești tu și drăgălaș, să treci la nemurire alături cu Sion și cu Urechia. Quel plaisir"! Curat plezirisism, coană Veronico!

Este totuși aceasta iubire? Este, cum să nu fie! **Eminescu e sincer cu Veronica, de mințit se minte pe sine.** El își creează suferința, angoasele, disperarea „din dragoste” pentru a crede în ele. Pe deasupra, situația lui chiar este gravă, e sărac, are nenumărați dușmani, muncește ca un rob la gazetă, e bolnav. Toate acestea însă nu mai sunt transpuse în registrul **adânc**, propriu lui Eminescu, ci turnate într-un text **adecvat** percepției dnei Micle, un text frivol, din care adâncimea e extirpată sistematic, un text produs de omul celei de-a treia dimensiuni, fie coborâtă în genunea plutonică, fie urcată în înălțimile uranice, pentru femeia bidimensională, trăitoare pe suprafața pământului românesc. Care femeie, deși scutită de o inteligență devastatoare ca a lui Eminescu, are bunul-simț să priceapă că ceva nu e în regulă cu amorezul ei. „Vrei să-ți spun adevărul, și ce impresie mi-ai făcut? Ei bine, află-l. Tu nu mi-ai părut la fel de sentimental ca până acum, ai ceva din aerul unui «băiat de București» și când mă gândesc la câte femei le-ai spus vorbe dulci... [...] Eminescule, te întreb cu durere, cum poți tu trăi în București când în septembrie jurai că n-ai putea trăi un moment fără mine? [...] Poți tu măsura, poți tu judeca dureroasa mea poziție, nu întâlnesc în orice parte decât indiferență, decât întrebări ca din treacăt: Da când faci nunta? Da ce vă mai scrie Dl Eminesco? [...] Un lucru e sigur, m-ai uitat, înrâurirea mea asupra ta încează îndată ce nu mă mai vezi și mă întreb acum dacă, chiar și când mă vezi, n-o să faci pe suspinătorul decât din complezență...”

Nu, nu era complezență, dar cred că lucrurile stăteau puțin invers : iubirea lui creștea îndată ce n-o mai vedea cu ochii pe dna Micle. Mentea lui Eminescu avea o potență fantastică în a crea **realități literare** nu plecând de la datele simțurilor („A fi ? Nebunie și tristă și goală/ Urechea te minte și ochiul te-nșală”), ci direct din creier. În mod comun, considerăm că poetul se află în fața unui peisaj, a unei scene reale pe care o percepe cu toate simțurile, transfigurând-o apoi în textul artistic prin harul său. Ce ne spune însă scrisoarea din Constanța către Veronica Micle reproducă în facsimil în revista *Tomis* din septembrie 1969 : „O să mă-ntrebi ce efect mi-a făcut marea, pe care o văz pentru întâia oară ? Efectul unei nemărginiri pururea mișcate” ? Scrisoarea e datată 16 iunie 1882. Deci nenumăratele înfățișări ale mării din opera eminesciană : „Talazurile negre ce turbă, se răstoarnă/ Și spumegă ca furii și urlă-ngrozitor” (*La Eliade*), „Numai prin chaos tu îmi apari/ Cum printre valuri a navei velă” (*Amicului F.I.*), „Marea-n fund clopote are care sună-n orice noapte” (*Egiptul*), „Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate/ Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate” (*Scrisoarea I*), „Zgomotul creștea ca marea tulburată și înaltă/ Urlete de bătlie s-alungau dupăolaltă” (*Scrisoarea III*)... sunt exclusiv produsul creierului lui Eminescu, întrucât el nu văzuse marea până la 32 de ani ! De aceea el putea ajunge mai lesne să plângă pe când îi scria Veronicăi închis între patru pereți, singur cu propria sa minte, decât în fața unei scene pe care i-o punea în față viața – lacrimile care pătează una dintre scrisori sunt sincere. Dragostea lui pentru Veronica ardea doar în intervalele în care cortexul poetului era în stare **s-o imagineze**. De altfel, el nici nu și-a dorit

concretizarea relației lor : „...d-ta erai o idee în capul meu și te iubeam cum iubește cineva un tablou. După ce singură ai voit altfel și-ai făcut din visul meu un capriț al d-tale, nu mai putea rămânea astfel...” (BAR, ms. 2255, f. 316-321).

În ultimă instanță, cred că scrisorile acestea erau echivalentul unui **ritual pseudoreligios**, o „capiște a spoielii” cu care Eminescu își atenuează lipsa unui Dumnezeu, a unei Biserici. Religiozitatea fiind înscrisă între fundamentele umanului, după cum a demonstrat Eliade, ateismul creează întotdeauna reacții compensative : „Mein nunmehriger Kleiner Herr gott ist Kein Schöpfer, sondern ein Geschöpf – nämlich ein ledernes” („Micul meu Dumnezeu actual nu e un creator, ci o creatură – anume una de piele”) (Charlottenburg 26/2, 1874, MLR, *Corespondența M. Eminescu*, 04/II/2, 1 rv-3 rv).

Pentru noi însă, astăzi, totul pare o farsă epistolară. Te-ai aștepta ca la sfârșit să reiasă că personajul Eminescu, sănătos tun, o ținea tot într-un chef la București, cu alte dame, de care era la fel de amoretat. (În fond, Eminescu nu face decât să reproducă în bună măsură textul standard al cuceritorului din epocă – lucru de mirare, oricât ar fi bărbații de asemănători în această privință, întrucât e vorba de un poet care tocmai surclasa poezia standard a epocii.) Însă pe măsură ce se apropie sfârșitul șirului de scrisori, fulgerări întunecate spintecă spuma vorbăriei de alint, amintindu-ți ceea ce aproape uitaseși : „Această oboseală sufletească mă face adeseori să nu știu ce scriu. Stau uneori ceasuri întregi cu condeiul în mână fără ca nimic, absolut nimic să-mi vie în gând, ba m-am surprins că adeseori nu pot urmări o idee în șir... [...] N-am avut îndeștul timp să

fac băi de mare și ranele mele la picior sunt în starea în care au fost acum trei luni... [...] Despre coși, nu-i am ; dar am în locul lor bube, cari mă slăbesc îndeștul... [...] Oare un coș la frunte să nu fie cumva... **simbolic** ? Să nu fie începutul modest al unui corn ? [...] În loc de-a merge mai bine, îmi merge din ce în ce mai rău... [...] mă tem ca ranele acestea să nu devie incurabile... [...] Cum nu-mi este permis de-a fi bolnav, am trebuit să lucrez cu toate tăieturile ascuțite prin creeri și prin oasele maxilare, ceea ce m-a oprit de-ați scrie”.

Finalul este un gong sinistru răsunând în penumbră, care răstoarnă toată percepția boulevardieră de până atunci. Sfârșitul bătăliei din *Scrisoarea III* era încununat de rândurile fiului de domn către draga lui : „Că și eu trimitte-voi/ Ce-i mai mândru pe la noi : / Oastea mea cu flamurile,/ Codrul și cu ramurile,/ Coiful nalt cu penele,/ Ochii cu sprâncenele/ Și să știi că-s sănătos/ Că, mulțămind lui Cristos/ Te sărut, Doamnă, frumos”. Negativul orbitor al acestei imagini încheie scrisoarea din 16 februarie 1883 : „Sunt în spitalul brâncovenesc, de unde și scriu... [...] Doamna mea, precum ați binevoit a indica rândul trecut, trimit astă dată suma de 50 l.n. nu prin mandat, ci închiși în această scrisoare, rugându-vă din nou a ierta mica deranjare ce v-ar cauza-o remiterea à la destinație.

Doresc din toată inima să vă știu sănătoasă și fericită, precum eu nu sunt, și sărutându-vă mâinile rămân cu supunere al D-voastre servitor M. Eminescu”. După care urmează adnotarea cu cerneală violetă făcută de Veronica Micle : „Cred că asta e cea din urmă scrisoare ce mi-a scris-o Eminescu”.

Povestea de dragoste a lui Mihai Eminescu și a Veronicăi Micle este, înainte de toate, **profund**

românească. În spațiul acesta, nu prea populat cu sfinți și martiri, există totuși tragedie. Specificul tragediei românești e că se naște din derizoriu, din superficialitate, din spoială, din frivolitate, din vorbărie, dar nu e mai puțin tragedie. Moartea la români e gătită cu gablonțuri și ștrasuri, pute a parfum „Farmec”, înainte să te ia stă la un șpriț cu tine, te alintă și-ți spune Puiuț, iar în îmbrățișarea finală se uită la ceas peste umărul tău, căci mai are treabă și în altă parte.

Capcana morală

Privind rezultatele ultimului sondaj, primul gând care mi-a trecut prin cap e că dacă merge tot așa, adică dacă se mai aruncă pe piață două-trei fire roșii și încă un „Costea”, Ion Iliescu se va sui pe un bulumac de 85%, ca în '90. Deși, în discursurile unor „analști” frustrați și în ziua de azi că Nicolae Ceaușescu nu i-a întrebat pe ei cum să conducă țara, trec drept niște maeștri din umbră ai provocării și diversiunii, declanșatorii acestor scandaluri par a fi niște bobleți în materie de psihosociologie politică, altfel n-ar fi ajuns acum să se retragă în reduta ultimă și mizeră a zicerii de-ngheșuală : „PDSR a măsluit sondajele”.

În 1996, Emil Constantinescu și CDR au câștigat un „război ciudat”. Ion Iliescu și PDSR nu au fost înfrânți de nimeni în lupta directă. Atât Constantinescu, cât și coaliția ar fi trebuit să aibă mereu conștiința faptului că victoria lor se sprijină pe un grup mișcător de votanți care au renunțat la Iliescu cu inima îndoită, sub puternica presiune a presei, luați de ideea pură și simplă a schimbării și, atenție ! motivați nu atât economic, cât moral – corupția și ciocoismul pedeserist, acoperite până la capăt de Iliescu, prin contrast cu sfințenia lui Corneliu Coposu. Pentru a supraviețui, actuala putere avea șansa, beneficiind, nu pentru mult timp, de capital moral, să încerce să-l transforme în capital palpabil, adică luând de coarne taurul reformei să salte economia

și nivelul de trai. Nu numai că n-au reușit, guvernele Ciorbea și Vasile probându-și incompetența și impotența, dar au și izbutit să spulbere ideea morală, dovedindu-se la fel de corupți, ticăloși și mincinoși ca și predecesorii. Și acum ? ! Acum, Constantinescu et comp. așteaptă cu sufletul la gură reacția publicului la „firul roșu” și „Costea” – adică o reacție morală ! În absolut vorbind, o astfel de reacție ar fi cât se poate de justificată : în afacerea firului roșu, dincolo de orice altceva, Ion Iliescu a mințit o țară întreagă, în direct și la o oră de vârf. În afacerea Costea, este demential faptul că Iliescu (ca și Constantinescu) a stat de vorbă, ca șef de stat, cu un escroc de operetă, pe care l-a și luat cât se poate de în serios. (Teodor Meleșcanu nu mă interesează, întrucât, după părerea mea, va conta din ce în ce mai puțin, flambând, din înălțimea celor aproape doi metri surzători ai d-sale, sub greutatea propriei umflări.) Numai că votanții mobili care au înclinat balanța în '96 își astupă acum urechile și scuipă când vine vorba de argumente morale, oricare ar fi ele. Acești oameni încearcă de o bună bucată de vreme un sentiment de jenă, le e rușine de ei înșiși pentru că în '96 au votat pentru ceva imponderabil – morala –, fiind apoi batjocoriți la sânge. După ce au demonstrat lumii întregi că nu sunt cei despre care se credea că Ceaușescu i-ar fi putut stăpâni dacă în '89 le dădea un salam și o chiflă în plus, ei se întorc la Ion Iliescu cu furia și secreta ușurare a celor înșelați în tentativa lor eroică de a-și depăși condiția. Ei sunt aceia pe care vecinii, rămași fideli ghețarului pedeserist, îi zeflemisesc acum cu cruzime. Așa se explică faptul, aparent paradoxal, că populația se arată, în cadrul aceluiași sondaj, mai optimistă în legătură cu economia și nivelul de trai, deși opțiunea pentru Iliescu și PDSR a ajuns la

51%, respectiv 47%. Lăsând la o parte detaliul că uşoara trezire a economiei este atribuită de populaţie nu lui Constantinescu sau coaliţiei, ci, în mod corect, premierului apolitic Isărescu, care se bucură de cea mai mare cotă de încredere, chiar dacă politicienii puterii ar face acum dovada capacităţii de a urni economia, tot e prea târziu – din capcana morală în care singuri s-au băgat nu se poate ieşi. Tu vorbeşti ? ! este replica pe care oricare dintre ei o primeşte pe bună dreptate în plină figură, îndată ce încearcă să zică ceva de firul roşu sau Costea. Ca să nu mai vorbim de scandalul FNI : CEC-ul, Ministerul Finanţelor, CNVM, toate sub controlul puterii, sunt complice la marea escrocherie. După ce vreme de 4 ani au distrus sistematic legea morală pe întreg teritoriul ţării, noiembrieştii vor acum reacţii morale ale poporului !

În scandalul Monica Lewinsky, Bill Clinton a fost susţinut de aproape 70% din americani, deşi comisese cel puţin un delict grav, în primul rând moral : minciună în faţa întregii naţiuni. Americanilor, popor sătul, puţin le-a păsat de morală, de vreme ce stăteau pe cel mai mare excedent bugetar din istoria SUA, rezultat al unui boom economic fabulos. Ion Iliescu a făcut acelaşi lucru în România anului 2000 : a minţit poporul în faţă. Reacţia românilor e aceeaşi : îi trec cu vederea minciuna. Motivul, deşi românii sunt departe de a fi un popor sătul, nu ţine doar de burtă, e şi o palmă morală dată actualei puteri, care pur şi simplu enervează oamenii orice ar susţine şi face acum.

În marea Americă, Clinton n-a rămas, totuşi, nepepsit. Acolo nu există doar poporul acestui sfârşit de veac, ci şi miliardele de americani trecuţi prin viaţă de când s-a scris Constituţia SUA. Sub apăsarea neiertătoare a Constituţiei, deşi iertat de popor, Clinton a

fost încovoiat până la lacrimi și pus cu botul în chiștocul strivit al propriului său trabuc. Noi nu avem în spate o asemenea lege morală titanică. Rămâne pe umerii acestui popor român de început de mileniu, așa buimac, obosit, bolnav și de atâtea ori păcălit să încarneze totuși spiritul care face o națiune peste veacuri. În criza provocată de hoția gigantică de la FNI, poporul a folosit împotriva statului ostil și prădalnic o altă armă decât ciomagul, bolovanii sau cocteilurile Molotov : amenințarea cu boicotul votului, ceea ce denotă o conștiință civică și democratică avansată. Nu știu care va fi rezultatul votului de la toamnă. Dar pot să asigur atât Puterea, cât și Opoziția că vor avea din nou de-a face – rămâne să hotărască dacă din nenorocire sau din fericire pentru ele – nu cu un vot economic, ci cu votul moral al unui popor mințit.

Votul pozitiv

Ca și căderea comunismului, victoria lui Băsescu n-a fost prevăzută de nici un analist. Adversarii l-au subestimat, propriul său partid l-a aruncat în lupta pentru Capitală nu cu gândul că poate să câștige, ci ca să mai scoată ceva procente electorale pentru PD. Mai mult, a existat și ideea, de care dl. Petre Roman n-ar fi străin, că, în cazul unei înfrângerii severe, s-ar mai subrezi cam prea puternica poziție a lui Băsescu în partid. În fine, Băsescu însuși s-a hotărât să candideze în ultimul moment, după îndelungi refuzuri și ezitări.

Intrat în luptă sub semnul politicianismului ordinar specific României de azi, Băsescu a reușit, prin prestația sa personală, să învingă tocmai politicianismul. În primul tur, el a avut în față un adversar istoric : CDR. Țărăniștii au mizat pe un candidat inconsistent până la străvezenie, desenul animat Chiriță, pompând în schimb milioane de dolari (din cotizații, cum zice Ion Diaconescu) în campania lui electorală. Băsescu s-a confruntat deci de-a dreptul cu simbolul politic CDR, cu Cheia. Un om, cu cele bune și cele rele ale lui, contra unei mașinării impersonale de partid. A câștigat omul. Cheia campaniei cu care Băsescu a învins Cheia a fost mesajul restaurării autorității. Imaginile și cuvintele de pe panourile lui și din clipuri n-au promis, ca acelea ale lui Chiriță, rezolvarea tuturor problemelor orașului (curățenie, case, corupție etc.), transformarea

Bucureștiului într-o capitală occidentală „prin programul său”. Băsescu a transmis un singur mesaj : „Mă cunoașteți. Știți cine sunt. Știți că știu să bat cu pumnul în masă. N-are rost să vă spun ce-o să fac. În primul rând, o să fac ordine”. În capitala unei țări care suferă de ani de zile de disoluția autorității, un astfel de mesaj a căzut ca ploaia de alaltăieri în Bărăganul calcinat de secetă. Băsescu și-a creat un corp de votanți plecând practic de la zero. Demn de observat mi se pare faptul că majoritatea acestor votanți erau, inițial, „de dreapta” (ghilimelele marchează relativitatea noțiunilor de dreapta și stânga în România), fiind smulși, în primul rând, de la bizarul candidat al liberalilor, Pădure, și chiar de la Chiriță. Explicația e limpede : deși încadrat într-un partid social-democrat, Băsescu n-a fost niciodată „de stânga”. A forțat mereu reforma, n-a ales soluții populiste, și-a asumat măsuri dure, neaducătoare, în mod normal, de capital politic. Este un promotor al liberei concurențe și economiei de piață. Un capitalist. În turul doi, Băsescu nu a câștigat, cum susțin cu disperare unii, pentru că l-a votat Convenția, forțele „de dreapta”. Prezența electorală a fost aproape aceeași, deci sublima „dreaptă” cică absentă de la vot în primul tur nu s-a manifestat nici în al doilea. Apoi, la sectoarele Capitalei, pentru că n-au existat niște Băsești, PDSR a câștigat pe tot frontul la scor, ca și în turul I. Și, de altfel, Băsescu a respins public orice ajutor din partea „dreptei”. Altceva, cu adevărat extraordinar, s-a întâmplat în turul doi : Băsescu a dislocat o însemnată masă de votanți ai PDSR. Sunt bucureștenii care votaseră în primul tur cu PDSR numai din dezamăgire și dezgust față de CDR. Votul negativ al segmentului mobil de votanți care în '96 au mers cu „schimbarea” și care se întorceau acum cu furie și

rușine la PDSR, sub tirul vecinilor pedeseriști de neclintit: „Ai văzut, bă, ce-au făcut ăștia ai lu' Constantinescu al tău? Au făcut rahatu' praf. Și, când îți spuneam, îmi dădeai înainte cu schimbarea...”. Acești oameni au descoperit dintr-o dată în capitalistul nețăranist Băsescu posibilitatea unui salvator vot pozitiv. După ce în România votul negativ, ștampila pe ceilalți „pentru că nu-i mai suport pe ăștia”, tindea să se permanentizeze în acest an, Traian Băsescu a ajuns primar general printr-un vot pozitiv, adresat propriei sale persoane, cheliei, dibăciei, ghiolbăniei, bărbăției, privirii sale crucișe, precum și faptului că râde uneori ca proasta-n tramvai. Ca să mergem și mai departe, putem spune că avem de-a face cu manifestarea spontană a ceva ce parlamentul refuză cu încăpățănare populației de ani de zile: votul uninominal. Băsescu a fost ales dincolo de partide și doctrine: a trezit încredere, în mod uninominal, prin structura sa umană.

Ce semnificații are victoria lui Băsescu pentru alegerile din toamnă? Mai întâi, PDSR, care face guverne prin toate bodegile unde se adună cel puțin doi membri de partid, a încasat-o peste bot, ceea ce e foarte sănătos. Lui Ion Iliescu și alor lui li s-a demonstrat că zestrea de procente acumulate fără merit, pe bază de vot negativ, poate fi pe cât de mare, pe atât de volatilă, îndată ce apare un centru de atracție pentru votul pozitiv. Pe de altă parte, „dreptei” i se atrage atenția de către electorat că acuplările disperate cu bucați de „stângă” în speranța rămânerii la putere vor fi sancționate pe loc. PNL, de pildă, pare că vrea să extindă zicala „politica e genunchi de curvă” la întreaga anatomie a respectivei: după ce au tot dat târcoale PDSR-ului, după ce s-au găsit să-l susțină pe revoluționarul PDSR de prăsilă Bebe Ivanovici în Sectorul Agricol Ilfov, acum liberalii fac

avansuri ApR și lui Teodor Meleșcanu. Care va să zică, după ce au înfierat cu mânie liberală firul roșu cu care ar fi cusute impecabilele costume ale președintelui ApR, după ce s-au indignat vizavi de relația nepotrivită a dlui Meleșcanu și partidului cu monsieur Costea de la Paris, iată că, brusc, camarila dlui Stoica îl găsește plin de sex appeal politic pe elefântelul Teo. Mai mult, ajung să se încaiere cu țărâniștii pentru farmecele eternei și fascinantei ApR.

În ce privește, la polul celălalt, îmbrățișarea lui Petre Roman de către Nicolae Văcăroiu, o putem trece la capitolul perversiuni.

Votul în cazul Băsescu, care nu și-a târgruit voturile, e un avertisment pentru toți combinagiii care, la toamnă, vor încerca să transforme scena politică într-un soi de sex în grup. Într-o a treia și ultimă interpretare, acest vot este nu numai un vot pozitiv și uninominal, ci și un vot antipoliticianist. Alegătorii nu mai pot fi prostiți cu chei, trandafiri, ochi, săgeți, garoafe, corcite unele cu altele. La toamnă, oamenii vor vota oameni. Partidele care nu vor înțelege asta, încăpățânându-se să împingă în față tot felul de ipochimeni cu funcție, vechime sau bani mulți, vor fi executate fără milă, la urnă.

Darul lui Hagi

Nici un bloc sindical nu poate scoate pe străzi, peste noapte, atâta românlime câtă a scos naționala de fotbal. În ciuda sărăciei, mizeriei și umilinței în care trăiesc milioane de români, în țara asta se iese în stradă mai repede la bucurie decât la necaz. Pentru câteva ore, România privită din avion ar fi putut părea un tărâm al fericirii, un paradis terestru. Spiritul național, pe care îl credem uneori adormit sau înapoiat, se trezește în astfel de clipe cu o forță dătătoare de speranță. În Ardeal, de pildă, dându-i de-a berbeleacul pe cei care „s-au săturat de România”, zeci de mii de oameni au cântat, au urlat, au sărit în apă la Cluj, Târgu-Mureș, Satu Mare, Baia Mare, Deva, Miercurea-Ciuc, Brașov. Până și la Costeștiul bătăliei istorice a românilor cu românii s-a cântat în mijlocul satului. Cu numai câteva zile în urmă, comentam cu tristețe absenteismul de la alegerile locale. Văzând mulțimile impresionante care au umplut zonele centrale din toate orașele țării, rezultă și mai clar că nu din lene, indolență sau lipsă de spirit civic nu și-au cheltuit oamenii 5 minute pentru vot, ci din amărăciune și dispreț față de politicieni. Tricolorilor, care au luptat cinstit, inteligent și din răspuțeri cu Anglia, absenții de la urne, în special tinerii, le-au dăruit o noapte întreagă din toată inima.

Astăzi e o zi a bătăilor pe umăr și a felicitărilor reciproce: „I-am bătut!”. Gazetarul trebuie însă să

rămână lucid în mijlocul sărbătorii, cu ochii pe zbârciturile din imaginea victoriei – astea sunt datoria și soarta omului cu pix. Cu riscul de a le „strica cheful” multora, câteva lucruri trebuie spuse.

Mai întâi, teoria aceasta a conspirației oficialilor europeni și arbitrilor împotriva țărilor mici. Văd că atât unii dintre jucătorii noștri, antrenorul Ienei, cât și gazetari români obsedați de gândul că nu apar destul de „patrioți” în ochii telespectatorilor îi trag din greu cu „agenturili” occidentale care ne lucrează. Comentatorul TVR Sorin Hobana a strigat aiurea nu o dată, culmea penibilului atingând-o în momentul în care s-a răstit la arbitrul Urs Meyer : „Asta-i bătaie de joc !”, deoarece i-a dat un cartonaș galben lui Adrian Ilie pentru simulare de fault în careu, în loc să dea 11 metri pentru noi. La reluarea fazei în plan apropiat și cu încetinitorul, Sorinel a trebuit să tacă mâlc, întrucât se vedea ca la teatru săritura „în lac” a lui Adi Ilie, neatins de portarul englez. Dl. Cristian Țopescu, un Hagi al comentariului sportiv românesc, s-a luat după mai tânărul său coleg, în plus nereușind să se racordeze la tensiunea meciului. Comentariul său, defazat în raport cu ceea ce se întâmpla în teren, în unele momente (la 2-2) surprinzător de resemnat-consolator, e umbra sclipirilor incendiare de altădată. Anii trec... Jenantă mi s-a părut declarația lui Hagi privind cartonașul galben primit în partida cu Portugalia, cum că arbitrul ar fi venit pe teren dinainte hotărât să-i dea lui un cartonaș galben. „Suntem mici”, a zis Hagi cu o tristețe de operetă. Mic față de cine, față de Portugalia? Sau să înțelegem că arbitrul francez (!) – care a condus excelent tot meciul – își făcuse socoteala să-i scape pe englezi (!) de Hagi? Haida de. Faultul periculos și gratuit făcut de Hagi îl ștergem pur și simplu de pe ecran? Am pierdut cu 1-1

în fața Germaniei nu pentru că nu ni s-a acordat un 11 m, pe muchie de cuțit, de către danezul Nielsen, ci pentru că i-am avut pe nemți în bocanc și n-am avut destulă vlagă și hotărâre să-i executăm. Am pierdut meciul cu Portugalia nu din cauza francezului Veissière, ci pentru că întreaga noastră apărare s-a mișcat ca drogată la faza golului primit în ultimele secunde. Și am câștigat meciul cu Anglia, în ciuda penaltiului „moale” la Ince și a limitei de ofsaid de unde a plecat Owen, tocmai pentru că am avut psihic și alură de câștigători tot meciul, indiferent de scor. Cazul „popo-
rului frate” turc nu ne e nici el de ajutor : că a pierdut pe un penalti neconvingător meciul cu Italia ? Poate, dar a câștigat pe merit la gazdele Euro, Belgia, cu 2-0, după ce diavolilor roșii li s-a refuzat de către arbitri, în prima repriză, un gol gata înscris, pe motiv de ofsaid „la fotografie”. Așa că teoria asta comodă cu „complotul”, cu „suntem mici” nu ține : cine a jucat fotbal până la urmă a învins.

O altă problemă a echipei naționale mi se pare portarul Bogdan Stelea. Cu părere de rău, trebuie să spun că mișcarea lui în poartă, precum și priza la balon îmi induc mie, ca telespectator, o stare de continuă nesiguranță. Mă întreb ce-or simți bieții noștri fundași când Stelea rămâne pironit, uitându-se după mingea care zboară spre gol, sau se năpustește după o minge imaginară, numai de el văzută, sau boxează balonul jos și în față. Greșeala lui la golul lui Costinha a fost incredibilă : în abc-ul meseriei de portar scrie că, atunci când mingea se duce spre capul atacantului aflat la 16 m, portarul nu iese la prins fluturi, are mult mai multe șanse să pareze lovitura de cap rămânând pe linia porții... Să dea Dumnezeu ca Stelea să-și revină, dar poate că dl. Ienei se va gândi că n-ar trebui ca

Lobonț să fie trimis în teren doar atunci când ireparabilul s-a produs.

În sfârșit, realitatea ne silește la o observație delicată. Încă din primul minut al meciului cu Anglia, a apărut o schimbare fundamentală în jocul echipei noastre : ritmul. Totul s-a accelerat cu 25% față de meciurile anterioare. Culoare noi s-au deschis ca prin farmec în jocul pozițional, prea lent și prea „așezat” de până atunci. Jucători sortiți travaliului nespectaculos, ca Dorinel Munteanu sau Chivu, au arătat valențe tehnice și tactice remarcabile. Întreaga echipă părea o herghelie scăpată peste stănoagă.

Nu sunt specialist în fotbal, dar îmi îngădui această blasfemie : e vorba de Gheorghe Hagi. Îmi amintesc ce senzație idioată am avut jucând dublu alături de Ilie Năstase : îmi tremura mâna la fiecare vreau din teama de a nu-l dezamăgi pe Ilie. Nu-i ușor să joci în echipă cu „cel mai bun fotbalist român al tuturor timpurilor”.

Majoritatea mingilor trec pe la Hagi în mod automat. Lui Hagi îi trimiți mingea și dintr-o obligație respectuoasă și cu o secretă ușurare : lasă că știe Gică ce să facă cu ea. Și Hagi chiar știe, dar nu mai poate să facă tot ce vrea. De când l-a agățat și apoi l-a lovit pe Tony Adams în finala Galatei cu Leeds, pentru că englezul îi „luase fața”, l-am văzut pe Hagi, de prea multe ori, pierzând, cum se spune, „prim-planul”. Viteza lui de reacție este în evidentă scădere, și asta îl enervează și îl împinge la încercări de pătrundere fără șanse, pe „par-tea închisă”, la proteste și faulturi care, pur și simplu, nu cadrează cu imensul său prestigiu ca jucător și ca om. La faze fixe sau în momentele statice, Hagi poate să fie periculos pentru orice apărare. Însă când trebuie jucat în viteză, cu demarcări rapide, presing și țâșniri „printre”, cei 35 de ani ai marelui Hagi nu au cum să

nu-și spună cuvântul. Echipa care s-a născut marți, la Charleroi, poate fi naționala viitorului. În locul lui Adi Ilie, Dan Petrescu și Contra, selecționarul Ienei spune că are pe bancă jucători valoroși. Sunt convinși. În meciul cu Italia, România nu are ce pierde. Are în față un adversar foarte puternic, o candidată la titlu. Tricolorilor nu le rămâne decât să arate Europei ce fotbal știu, fie că înving, fie că nu. Ar fi un prilej extraordinar de afirmare pentru cei care vin. Naționala fără Hagi i-a făcut căpitanului ei un cadou minunat : meciul cu Portugalia să nu fi fost ultimul pentru Gică. Pe Hagi nu poate îndrăzni nimeni în această țară să nu-l introducă pe teren în meciul cu Italia, cu o singură excepție : Hagi însuși. Ar fi, pentru tinerii de mâine, un dar superb, încununând o carieră de basm, primul gest dintr-o viitoare mare carieră al celui dăruit de Dumnezeu, care probabil că va conduce de pe bancă naționala României mulți ani de-acum înainte.

O națională avortată

Rugându-l, cu toată dragostea, în editorialul precedent pe Gheorghe Hagi să nu joace în meciul cu Italia, nu mă și așteptam ca el să dea curs acestei rugăminți. Există ceva în acest mare jucător care îl împiedică să facă gesturi de mare noblete. Totuși, am sperat că acest semnal scris cu bună-credință, pe care i l-a trimis primul ziar al țării, îl va pune, poate, pe gânduri, determinându-l să renunțe măcar la faulturi și proteste care, spuneam, „nu cadrează cu imensul său prestigiu ca jucător și ca om”. Însă ce s-a întâmplat în meciul cu Italia mi-a depășit cele mai negre presimțiri.

După cartonașul galben, la limita celui roșu, pe care l-a primit pe bună dreptate pentru atacul dur și inutil asupra lui Conte (acesta va fi indisponibil până la sfârșitul Euro 2000), după întreaga sa atitudine negativă, plin de nervi chiar de la începutul meciului, Hagi a recurs în suprafața de pedeapsă la o săritură „în piscină”, penibilă, în speranța de a obține un 11 m. Răcnetele adresate arbitrilor Pereira n-au trezit în ochii acestuia decât un soi de uimire dezaprobată înainte de a-i arăta cartonașul roșu.

Astfel, căpitanul Hagi și-a lăsat în mod iresponsabil echipa în 10 oameni și pe milioanele de români cu berea în gât când mai era o jumătate de oră până la sfârșitul meciului.

Astfel, viitorul antrenor Hagi a ridicat un mare semn de întrebare în privința capacității sale de a se face

respectat și ascultat de jucători, de a fi un model pentru tinerele generații.

Mai mult, dincolo de umbra care întunecă trist un final de carieră glorioasă, comportamentul lui Hagi aduce mari deservicii nu numai naționalei, ci și imaginii României în Europa. Meciul cu Italia a fost abordat, sub influența lui Hagi, într-un mod greșit ca stare mentală, un amestec de meschinărie și disperare: să câștigăm cu orice preț, rupându-le picioarele, cu penal-tiuri simulate, cu năpustiri la arbitru. Parcă le-o cerea CC al PCR. Singura atitudine corectă era să intrăm în teren cu gândul de a juca un fotbal adevărat, în ideea de a da un gol mai mult decât adversarul, cum am jucat cu Anglia. Obiectivul trecerii de faza grupelor era îndeplinit. Cu Italia nu ne rămânea decât să jucăm fără crisperie, constructiv, arătându-ne valențele tehnice, să lăsăm o amintire durabilă Europei fotbalistice – și dacă am fi câștigat, cu atât mai bine. Așa, în loc să fi redus la tăcere comentariile răutăcioase vizavi de noi ale presei occidentale, le-am transformat în sarcasme. Hagi ar fi trebuit, în primul rând, să-și prezinte regretul, public, pentru că l-a nenorocit pe Conte. Nici vorbă. Prima grijă a dlui Hagi e să zbiere în continuare că au ceva arbitrii cu el. Iar felurite glasuri din viața sportivă, și nu numai, se reped să nu care cumva să se zică ceva „de rău” de „Gică al nostru”.

Ce-i drept, Hagi are și un tovarăș la fel de pornit în direcția asta: selecționarul Ienei, care a reușit performanța de a declara că arbitrul ne fură înainte de a începe meciul. Din păcate, trebuie să spun că astfel de ieșiri amintesc foarte bine de perioada ceașistă, când cuvântul de ordine era că arbitrii dușmănoși îi fură pe românașii noștri și cine îndrăznea să comenteze obiectiv era considerat trădător de țară. Cu atât mai mult cu cât

contribuția tactică a selecționarului Ienei, dublat de Hagi în alcătuirea echipei, la acest turneu este dezastruoasă. S-o spunem limpede: în meciurile cu Germania, Portugalia și mai mult de jumătate din meciul cu Italia, România n-a jucat nimic. Mișcarea în teren a echipei nu s-a văzut a fi rodul unei gândiri tactice adecvate – să ne amintim, pentru comparație, extraordinara geometrie a meciurilor echipei naționale conduse de Iordănescu la CM din SUA 1994. Singurele momente bune au fost meciul cu Anglia și finalul meciului cu Italia, rezultat al unui generos elan colectiv al jucătorilor. Apoi, în meciul cu Italia, selecționarul Ienei a comis niște gesturi calificabile între gafă și rea-conștiință: cum este posibil, la 2-0 pentru italieni, să fie introdus lentul mijlocăș defensiv Lupescu, în locul unui atacant? Ce, urmăream să păstrăm rezultatul? ! Cum a fost posibil ca Ionel Ganea, un jucător în plină formă, debordând de energie și hotărâre, să fie ținut atâta vreme pe tușă? De ce a fost scos Viorel Moldovan, pe care îl introduci în echipă ca să-ți dea gol din careul de 16 m, fie și în ultimul minut, sau nu-l mai introduci deloc? De ce a fost ținut meciuri de-a rândul pe tușă Florentin Petre, care s-a dovedit foarte bun cât a jucat? De ce nu a făcut Ienei și a treia schimbare, oferind posibilitatea să joace tinerilor Roșu și Hâldan?

În ce privește compartimentul defensiv, soluția de așezare a lui Ienei s-a dovedit de-a dreptul aiuristică: o frumoasă apărare în linie, răsfirată, parcă făcută pe gustul „viperelelor” italiene, care înțeapă neiertător îndată ce simt o breșă. Jocul la ofsaid cere o apărare neschimbată de multă vreme, în care fundașii se „simt” unul pe celălalt și fac pasul înainte cu ochii închiși. Cum să joci la ofsaid cu o formulă înjghebată înaintea meciului? O formulă în care un jucător, altfel valoros,

ca Filipescu rămâne orfan pe teren atât la primul, cât și la al doilea gol al italienilor, când, rătăcit pe dreapta cu 5-6 metri în spatele celorlalți apărători, a reușit să anuleze poziția de ofsaid în care ar fi trebuit să se găsească Inzaghi la startul spre poarta lui Stelea.

Mă opresc aici cu comentariile tehnice, lăsându-le pe seama ziariștilor de sport, care s-au dovedit mult mai sportivi față de mine, decât unii „confrați” din presa cotidiană, deranjați de simplul fapt că exist și că scriu. Mai trebuie spus un lucru: acest Campionat European a fost un prilej extraordinar pentru a se naște o națională română a viitorului. Din nefericire, această națională a fost victima unui avort provocat de niște voci ale unui trecut trufaș și mincinos, dovadă că nu numai în industria românească, ci și în sport, legea o fac vechile rețele...

Povara creierelor

„Guvernul Germaniei a adoptat pentru industria tehnologiei informațiilor și comunicațiilor «Programul pentru schimbul temporar de specialiști IT» care facilitează încadrarea de către angajatorii germani a unor specialiști din alte state, inclusiv din statele care nu sunt membre ale UE.” Este începutul unei pagini de pe internet. O pagină germană, veți spune. Nici vorbă. E o pagină românească, aparține guvernului român, deasupra textului de mai sus stă mândră acvila României. În continuare, pot fi citite instrucțiuni amănunțite pentru informaticienii români, care sunt lămurii cum să facă să plece mai iute și lin, fără suspin, la locuri de muncă în Germania. Ministerul Muncii din România pare foarte fericit să scape de povara creierelor din această țară. Vă mai amintiți, stimați cititori, discursurile despre societatea informațională ale dnilor Iliescu și Constantinescu? Amândoi ne-au împuiat capul cu ce-or să facă și ce-or să dregă pentru dezvoltarea României în sensul ăsta. Rezultatul, după 10 ani de tranziție cică spre postindustrialism și societatea informațională, este textul din internet sus-menționat. Domnii Iliescu și Constantinescu sunt politicieni de rasă, care nu se mănjesec să și pună în practică ce plimbă prin gură în campanie, nu niște amărăți de tehnocrați, care înțeleg să-și facă meseria până la capăt. Ce-o fi

totuși în capul tehnocratului Isărescu, care e de presupus că știe ce înseamnă și cât de importante sunt inițialele IT (*information technology*) pentru o țară care luptă să scape de subdezvoltare? N-a tresărit nimeni în tot guvernul în fața unei asemenea prostii orbitoare? Să fim bine înțeleși: nu pledez aici pentru conștiință, sacrificiu, dragoste de țară și alte argumente de acest fel care i-ar putea determina pe tinerii deștepți să nu mai plece. Nu pentru că nu cred în ele, ci pentru că știu cât sunt de inefficiente. Nu poți cere nimănui să tragă mâta de coadă pe aceste plaiuri numai ca să vorbească românește. „Dacă vă interesează numai cariera și nimic altceva decât cariera, numai banii și nimic altceva decât banii, mergeți în Statele Unite. Dacă vă interesează să fiți un om care vrea să se integreze, să aibă prieteni, să poată duce o viață completă într-un mediu cultural, veniți în România”, zicea deunăzi președintele Constantinescu, în rânjetele asistenței, tinerii cu studii în străinătate cu care s-a întâlnit la Cotroceni. Trebuie să ai inconștientă halucinatorie a lui Emil Constantinescu ca să încerci să convingi asemenea creiere că se poate vorbi de integrare, de prieteni, de mediu cultural, de viață completă, într-o țară în care te îneacă sărăcia, mizeria, insecuritatea, desconsiderarea, în care dacă ieși să-ți ceri dreptul de muncitor cu capul la o viață cât de cât decentă sunt puși jandarmii pe tine.

Guvernul trebuie să încerce să-i rețină pe acești tineri în țară pe bani, nu pe vorbe. Așa cum guvernul Germaniei e conștient de rămânerea în urmă în materie de IT față de Statele Unite sau Franța, drept care racolează competențe, tot așa, palatul Victoria ar trebui să

fie conștient de extraordinara resursă pe care o reprezintă o persoană superior instruită. Să se întrebe măcar de ce țările avansate acordă viză și permis de muncă într-un timp record oricărui informatician calificat. Industria *software* are, pentru o țară săracă, avantajul de a nu necesita mari investiții, cu condiția să ai la dispoziție materie primă cenușie. Mulțumită lui Dumnezeu, noi avem. Piața informatică mondială cunoaște un boom fără precedent, sunt comenzi de programe din toată lumea, din cele mai variate domenii, design, banking, medicină, aviație etc., care pot fi executate în România. De ce să nu utilizăm astfel în folosul nostru fenomenul globalizării? Nu trebuie pentru asta să creăm fabrici, lucru greu și de durată, e suficient să exportăm produse ale creierului. Sunt străini care au înțeles perfect acest lucru, întemeind firme de *soft* prin apartamente de bloc și evitând fiscul împovărător, firme unde studenți în ultimul an de facultate produc, pentru un salariu de 300-400 dolari pe lună, măreț pentru ei, avantajos pentru angajator, programe vandabile în Vest pe milioane de dolari. Numai guvernul român nu înțelege că acestor tineri trebuie să li se creeze locuri de muncă legale și bine plătite în România, că domeniul informaticii trebuie să aibă un tratament privilegiat, să fie cu adevărat o prioritate națională, la fel de importantă ca strângerea dărilor, principala grijă a statului nostru. Rămânând în țară, acești tineri își cheltuiesc salariile aici, nu în Germania, impun un alt standard de viață, care poate fi fermentul mult așteptatei clase mijlocii. Plecând în Germania, e foarte puțin probabil că vor mai reveni vreodată. Contractul lor e limitat la maximum 5 ani, normal,

nemții vor să vânture multă forță de muncă intelectuală, nu să împământenescă estici. După aceea, dacă se întorc în România, o Românie rămasă, evident, acolo unde au lăsat-o din punctul de vedere al industriei informatice, sunt considerați „supracalificați” și prea scumpi de către angajatorii locali. Și nici nu se mai pot adapta la realitățile românești, așa că – direcția Canada sau Australia.

M-am uitat în celebrul și prea puțin cunoscutul „Action Plan for Governmental Program for the year 2000 and 2001-2004 period”, trimis de guvern la Bruxelles. Nici o frază despre tehnologia informațională și rolul ei pentru România, aceste cuvinte nici măcar nu apar. Interesant e că Bruxelles-ul s-a arătat ferm până la duritate în ce privește problema handicapaților din România, presând guvernul să ia măsuri mai ceva ca partidul pe vremuri, dar n-a zis nici bleau despre copiii inteligenți de pe aici, care se întâmplă să fie ceva mai mulți. Să nu știe Occidentul că tinerii scriitori cărora nu li se oferă posibilități de manifestare în condiții civilizate pot deveni lesne niște handicapați? Că pot ajunge, în minunata societate românească, să-și tragă creierul după ei ca pe un picior paralizat? Firește că vesticii știu, dar interesul lor e să tacă chitic, căci Germania, iată, are nevoie de minți care să-i salte nivelul informatic, ca să ne putem uita în continuare a pagubă la produsele nemțești „deștepte” și scumpe, mult peste punga noastră.

Am scris acest text cu năduf și cu resemnare, doar ca să știm cum stăm cu toții și, în primul rând, tinerii cu minte brici care se uită la balamucul politic de deasupra capetelor lor ca la cușca cu maimuțe mici de

la grădina zoologică. Nu cred că va avea vreun efect asupra unei clase conducătoare, care, în marea ei majoritate, nu vede nimic în afara combinațiilor și cuplăraiei proprii. Și atunci, poate că singura soluție ar fi să cerem Occidentului, așa cum se vindeau cărțile la pungă sub Ceaușescu, ca de fiecare specialist pe care îl achiziționează să ia și doi-trei politicieni de-ai noștri – s-o găsi și pentru ei vreo slujbă la rupt bilete sau vândut înghețată.

Dacă mâine e soare, mă sinucid

O problemă de manual : formulați negata logică a afirmației : dacă mâine va fi soare, mă voi sinucide. Mecanismele primare de gândire împing spre răspunsul „normal” : dacă mâine nu va fi soare, nu mă voi sinucide. Vine atunci profesorul de logică și corectează cu superioritate : nu, Georgescule, negata logică a lui p implică q este $\text{non } q$ implică $\text{non } p$, adică : dacă nu mă voi sinucide, mâine nu va fi fost soare. Ai înțeles ?

În cel mai bun caz, Georgescu dă din cap și reține mecanic inversiunea $\text{non } q$ implică $\text{non } p$. Aș vrea să fiu în clasă la lecția asta și să-l întreb pe atotștiutorul magistru : de ce, domnule profesor ? De ce normalul nu e normal ? 99 la sută dintre dom' profesori ar ridica din umeri, pentru că le e lene să meargă dincolo de ce recită elevilor de ani de zile. Și dincolo se află un principiu puternic și profund : **conservarea cantității de informație**.

Un sistem material poate fi distrus – cantitatea de informație din el rămâne neschimbată. Amintiți-vă de Boeingul 747 al companiei TWA, pulverizat în largul New York-ului. După un an, specialiștii reconstruiseră avionul bucățică cu bucățică, recuperând totul de pe fundul oceanului. Imaginea imensei aeronave în hangar, lipită ca într-un puzzle magic, e **un triumf al informației asupra materiei**.

„Nimic nu se pierde, totul se transformă.” Informația, ca și energia, nu se „pierde” în transformările materiale. Dar, spre deosebire de energie, nici nu se transformă. Dacă un singur bit din setul inițial se schimbă în reversul său, atunci se petrec simultan două lucruri : ceva dispare din sistem și ceva se adaugă. Sistemul devine **altceva**. Negarea logică poate fi privită ca o „distrugere”. Dacă ea se produce după schema non p implică non q, **în sistem se introduce informație străină**. În afirmația directă se spunea ce voi face dacă mâine va fi soare – nu se spunea nimic, absolut nimic, **nici un bit nu dă seamă despre ce se va întâmpla dacă mâine soarele va fi acoperit de nori**. Se poate întâmpla orice : să mă sinucid sau nu. Deci „negata” : dacă mâine nu e soare, nu mă sinucid desființează prin **adăugare** de informație sistemul informațional constituit de afirmația inițială.

În schimb, negata : dacă nu mă voi sinucide rezultă că mâine nu va fi fost soare, conține exact aceeași cantitate de informație ca și : dacă mâine va fi soare, mă voi sinucide. Oricând din această negată logică se poate reconstrui afirmația inițială.

Autorii de romane polițiste, mai exact detectivi, de tipul **whodunit** (cine a făcut-o?) au făcut din acest principiu o regulă nescrisă a prozei pe care o practică. Scriitorul trebuie să aibă la dispoziție spre finalul narațiunii **exact aceleași date ca și cititorul** : dacă acesta din urmă e suficient de inteligent, poate ghici soluția enigmei din ce-a citit până atunci. Dacă nu, la lectura deznodământului se va delecta cu surpriza : cum de nu m-am gândit ? Dacă însă autorul ar dezvălui, să zicem, ca fiind ucigașul o persoană la care nu se făcuse până atunci nici o referire în text, dezamăgirea cititorului ar

fi instinctivă și totală. El nu va mai citi niciodată vreo carte a acelui autor infractor textual și logic.

Ar trebui verificat dacă nu cumva toate tipurile de fals din logică se reduc la încălcarea principiului conservării cantității de informație.

Hitecha, my love

Trăim vremuri de extraordinar avânt al științei și tehnicii. Interacțiunea om-tehnologie capătă noi valențe. O thailandeză s-a prezentat la doctor cu un telemobil Nokia băgat în popou. Obiectul, miniaturizat și supraproformant, ajunsese adânc în intestinul gros cu ocazia unei partide de sex dezlănțuite. Indivizii mai primitivi se pot gândi la utilizarea modului de alertă prin vibrații al telefonului pentru producerea de plăceri locale, rafinații își imaginează însă senzațiile zguduitoare, spasmele ucigător de dulci pe care le poate trezi un „te iubesc” șoptit nu lângă urechea sau buzele iubitei, ci direct în rect, grație serviciilor prompte, la orice oră din zi și din noapte, Connex sau Dialog. Ce puternică încărcătură afectivă, ce mănunchi de apropiere amețitoare va însemna un telemobil cadou de ziua ei !

E de mirare cum de nu s-a dezvoltat până acum o video-industrie erotică bazată pe microcamere de luat vederi. Ele sunt folosite doar în explorări de medicină internă, încă nu s-a gândit nimeni cât de excitantă ar putea fi imaginea ovarelor sau trompelor unei gagici, ar face mult mai multă vâlvă decât vulva. O viziune internă, tridimensională, color, a vaginului Pamelei Anderson pe coperta *Playboy* sau, mă rog, *Plai cu boi*. Pasul următor – să gândim dinamic, multiplex. O cameră-pastilă în vârful prezervativului, care să ofere, în timpul amorului, imagini ale pulsațiilor interne feminine

accesabile cu #69 pe ecranul telefonului mobil. Există și persoane delicate, care adoră iubirea romantică – pentru ele, Philips va livra imagini tomografice ale cordului iubitei/iubitului bătând în timp real.

Potențialități remarcabile mi se pare că posedă și mausul computerului. Parcă văz, ca pe-o icoană, trupurile amanților ce se privesc pe display în vreme ce își plimbă câte un maus prin zonele erogene, clicăind la punctul sensibil – real double mouse love standard IBM. În lirica viitorului apropiat va face epocă distihul „Lasă-mă să-ți urc/ Mausul pe sfârc”, pulverizând în fine dezgustătorul loc comun „Lăsând pradă gurii mele ale tale buze dulci”. Sunt și clapetari conservatori care nu acceptă mausul, pentru ei tastatura e sfântă – își pun partenera cu fundul pe ea și privesc fascinați, peste umărul femeii, șirurile alfanumerice care zvâcnesc ritmic pe ecran.

Pot să înțeleg câte ceva din toate acestea, deoarece și mie îmi place *hitecha*, noua tehnologie. Mă simt bine în camere cu taste și ecrane, îmi place ropotul clapelor, ca ploaia, vara, pe acoperișuri bătrâne, îmi place strălucirea rece a display-urilor, mai ales când lângă ele se află o scrumieră plină cu chiștoace sau niște coji de salam, mi se pare minunat curcubeul de difracție pe luciul compact discului, privesc totdeauna cu un sentiment straniu ieșirea foii din imprimantă ca un mesaj de pe alt tărâm.

Îmi plac liniile pure și nobile ale monitorului pus pe un soclu gât de lebădă.

Un singur neajuns: nu știu de ce, pe măsură ce *hitecha* se face tot mai frumoasă, oamenii atașați ei mi se par tot mai urâți.

Să învățăm ungurește

Multă lume așteaptă alegerile parlamentare și prezidențiale din noiembrie ca pe un nou ceas al izbăvirii. De 10 ani, alegerile sunt pentru țara noastră mereu cruciale, mereu decisive, mereu chestiuni de viață și de moarte. Lungile zile amare când românului i se oferă posibilitatea să aleagă liber și democratic între sărăcie, mizerie, boală și cimitir se adună din 4 în 4 ani, toamna, în mâna care pocnește ștampila. Unii sunt convinși că în felul ăsta împiedică „ascensiunea stângii”, alții că pun capăt stăpânirii „dreptei care a jefuit țara”, alții vor, pur și simplu, „să-și răzbune”. Toți sunt străbătuți atunci de un fior ontologic, după patru ani cioară, sunt o zi șoim, simt că există și că țin în mâini propria soartă. Aproape îmi pare rău că trebuie să sfărâm și această iluzie : „De atâtea surogate, apetitul laș o să se simtă-n oase la urmași”, scria profetic prin anii '80 Adrian Păunescu. Aidoma tuturor plasticărilor și cârpelor care umplu tarabele românești, și buletinul de vot e o marfă contrafăcută, un fals, pe care îl înghițim cu setea cu care sorbeam pe vremuri din nechezol și acum dăm pe gât zeturile multicolore benzoate „cu aromă naturală”.

ALEGERILE NU AU LOC ÎN TOAMNĂ, ALEGERILE SE DESFĂȘOARĂ ACUM. Nu în secții și cabine de votare, nu pe ecranele cu procente și grafice viu colorate, ci în sediile de partid, în spatele ușilor

închise, unde nu ajunge niciodată picior de alegător. Acolo, pe colțul mesei, tarabagiii politici și *traseiștii* (termen pe care mi l-a sugerat traiectoria dinamicului fripturist Mircea Coșea) se înțeleg din preț. Un soi de târg de carne mai mult sau mai puțin vie, o roială disperată de muște fără cap care zboară peste masa verde din județ în județ, din partid în partid, doar-doar or găsi un vârf de listă pe care să se așeze. Te întreabă cineva, pe tine, pedist vâlcean de rând, dacă îl vrei pe Radu Vasile? Ai altă variantă, aperist de rând, decât să te cuprinzi de dragoste pentru Viorel Cataramă? Nicolae Văcăroiu a avut posibilitatea să declare public că, dacă e plantat pe listele PDSR Adrian Severin, el își dă demisia din partid, dar pedeseriștii de rând ce altceva au de făcut decât să înjure uluiți la lună, avându-l deja în brațe pe celălalt Adrian, turnătorul Vilău? Cu toată opoziția lor disperată, liberalilor timișeni le este băgat pe gât, primul pe listă, fostul pedist Radu Feldman Alexandru. Ca să nu mai vorbim de țărâniști, că acolo se practică sexul în grup...

După ce se încheie cotârceala generală și listele se închid, alegătorului nu-i mai rămâne, la așa-zisele „alegeri”, decât să voteze trandafiri, garoafe, săgeți, chei ș.a.m.d., nu oameni. Iar oamenii sunt tot ăia pe care nu i-a votat cu adevărat nimeni, niciodată, mutați de colo-colo, alcătuind același parlament care culege maximum de neîncredere și dispreț în toate sondajele și pe care îl reconfirmăm pe post din 4 în 4 ani, votând „în orb”.

Ineficiența și putreziciunea politicului cangrenează economicul, socialul, culturalul, toată viața noastră. Trebuie schimbat sistemul politic, zic unii politicieni, și își trec asta în program ca să n-o uite peste 4 ani,

când o să ne-o servească din nou. Alții ne anunță că așa ceva e greu, teribil de greu, asta nu se face de pe o zi pe alta etc., etc. Există totuși un partid în această țară pentru care nu e greu. Un partid care a înțeles că democrația trebuie aplicată atât după, cât și înainte de alcătuirea listelor de candidați, și asta nu în numele unor idealuri politice abstracte, de simpozion, ci în beneficiul său practic și imediat. Spre cinstea lui și spre rușinea și învățarea de minte a românilor, acest partid este UDMR.

Pe 22 iulie anul acesta, Consiliul Reprezentanților Unionali, „parlamentul” UDMR, a introdus și aprobat un nou sistem de alcătuire a listelor, testat în alegerile din '96 în secuime. În toate filialele UDMR au loc alegeri preliminare pentru stabilirea candidaților și a ordinii lor pe listele parlamentare. Votanții udmeriști au de ales între două modalități: fie votul popular direct prin care filiala stabilește lista ce va fi comunicată la centru, fie desemnarea unui număr de electori, în funcție de numărul de voturi din filială înregistrat la alegerile locale, electori care se întrunesc, ascultă platformele-program ale candidaților și dau note care vor configura lista om cu om. Dintr-un foc, un întreg domeniu de activitate discreționar-clientelară a „conducerii de la centru”, care, în cazul partidelor românești, pune feluriți ipochimeni cap de listă în județe unde nu i-a văzut nimeni vreodată la față, este azvârlit în neant. Lista nu mai este oarbă, avem de-a face, de fapt, cu o formă de uninominalizare a votului, un filtru care obligă impostorii să iasă la scenă deschisă. Și o să ne mirăm la toamnă noi, majoritarii, ce disciplină impresionantă de vot au etnicii maghiari; păi cum să n-aibă, de vreme ce nu sunt chinuiți, când se turmentează, de întrebarea :

eu cu cine votez?, adresată unui Centru neguros și atotputernic. Mai mult. Ca să candideze, atenție, în aceste prealegeri, nu în alegerile generale, maghiarii trebuie să îndeplinească o grilă de criterii devastatoare. De pildă, respectivul trebuie să aibă cel puțin 3 ani vechime în UDMR! S-a zis cu intrarea în partid astăzi și punerea cap de listă mâine, sau chiar invers, obicei atât de popular la partidele românești! S-a zis cu plecătul din partid cu gașca, urmat de revenirea cu căciula în mână când se apropie alegerile. Apoi: candidatul trebuie să aibă domiciliul stabil în județul unde candidează. Scurt! Nu se poate plimba deci favoritul centrului, băiat de vilă în București, din Teleorman în Bihor, ca să apuce parlamentul. De asemenea, le este interzis să candideze pentru liste celor care în ultimii 10 ani au candidat independenți sau cu alte partide. Iarăși o barieră care ar da de-a berbeleacul puzderie de tra-seiști. (Faptul că UDMR a impus acest criteriu pentru a-i bloca pe cei din organizațiile concurente, cum ar fi Asociația civică „Pro Odorhei”, condusă de primarul Szász Jenő, nu are relevanță în cazul general.) În fine, le este interzis primarilor, viceprimarilor, președinților de consilii județene să candideze – un caz de tip Ciorbea e imposibil la unguri, care își păstrează pozițiile cuce-rite în administrație.

În aceste condiții, nimeni nu se simte senator de drept în UDMR. Cu excepția lui Marko Bela, care are asigurat locul I la Mureș fiind președintele Uniunii, toți ceilalți parlamentari maghiari pot fi răsturnați de o mișcare de respingere venită de jos în sus. Firește, cazul UDMR prezintă o caracteristică specială: votanții sunt identificabili și controlabili prin etnie. Ceea ce nu înseamnă că acest sistem, cu adaptări minime, n-ar

putea fi aplicat în filialele partidelor românești. Altfel, vom continua ani de-a rândul să constatăm, cei care suntem destul de lucizi pentru asta, că față de grupul parlamentarilor maghiari, care arată ca o falangă cu personalități puternice, posedând educație și abilitate, capabile să slujească interesele etniei lor cu o tenacitate și o dibăcie demne de admirat, „ai noștri” sunt o adunătură de borfași, muhaiele și chelneri de bacșișuri mici.

Politică și sex

Mă îngrozește adesea gândul că aparțin unei nații barbare. O nație necioplită, lipsită de rafinament și incapabilă de toleranță. Așa cum se uită românii la băștinașul ruandez care agită zâmbăreț capul despărțit de trup al vecinului său ca pe o plasă cu pește proaspăt prins, așa se uită Europa la români... Acești români care nu sunt în stare, de pildă, să priceapă că homosexualii sunt și ei oameni, cu nevoile, cu durerile, cu dramele lor. Că o societate democratică trebuie să deschidă drumul spre realizarea plenară a tuturor dorințelor. Mă delimitez de o asemenea atitudine. Nu numai că pederastia și lesbienele trebuie lăsați în legea lor, să se pipăie și să se lingă în văzul lumii, dar trebuie să fim democrați și toleranți până la capăt, nu pe porțiuni. Mai sunt și alte minorități sexuale care suferă din pricină că nu sunt înțelese de societate. Necrofilii, de exemplu, cei care fac amor cu cadavre, ei cum să-și trăiască pasiunea vieții când nu au acces neîngrădit în cimitire? Ca să nu mai vorbim de morgă, unde se irosește atâta prospătură. Apoi zoofilii, dedicați animalelor, care-și au și ei câte o Claudia Schiffer cu uger de nota 10 sau un măgăruș pe post de Antonio Banderas. S-a gândit cineva că, o dată cu dezastrul din zootehnia românească, zoofililor li se reduc posibilitățile de a avea o relație? Ce, ei nu sunt oameni? Există, de

asemenea, categoria celor care obișnuiesc s-o facă cu statui – literatura medicală denumește asta pigmalionism ; deunăzi, tocmai a încercat unul pe la Bacău cu Monumentul Eroului Necunoscut. Ce jale trebuie să-i bântuie de atâția ani pe pigmalioniști, de când superexcitantul Lenin a fost dat jos de pe soclu și înlocuit cu două steaguri impracticabile. E nedrept ca aceștia să fie prigoniți, mai ales că ei pot înlocui admirația noastră abstractă și rece pentru Mihai Viteazul călare cu o pasiune fierbinte și mistuitoare. Asta da, dragoste de țară !

Aveți dreptate, ce am scris până acum este, stimați cititori, grotesc, funambulesc, absurd. Procedeu așa se și cheamă în logică, *reductio ad absurdum*. Logica împinsă până la ultimele consecințe nu face însă decât să pună în lumină falsul conținut în ipoteza inițială : „problema” homosexuală în România. Democrația se dovedește la fel de fertilă precum comunismul în a naște false probleme, desfășurate cu mare gălăgie în fața cetățenilor nedumeriți. Așa cum pe vremea lui nea Nicu afluam că necazul nostru cel mai arzător este bomba cu neutroni, acum ni se spune că viitorul patriei depinde de cum ne punem cu homosexualii. Sinodul românesc solicită insistent parlamentului să reflecteze asupra abrogării art. 200 Cod penal, care sancționează homosexualitatea în manifestările ei publice. Apoi, feluriți „intelighenți”, stipendiați gros din afară, s-au găsit să înjure Biserica Ortodoxă Română și să ceară scoaterea dosarelor de Securitate ale Sfinților Părinți pentru că nu-i primesc la sân pe homosexuali. Apelul Bisericii este de bun-simț în esență : morala creștină, legea firească, tradiția, instituția familiei. Păcatele

BOR în ceea ce privește colaborarea cu comuniștii și Securitatea nu sunt în chestie, n-au nici o legătură cu poziția față de homosexualitate. Pe de altă parte, nu cred că tonul apocaliptic al Bisericii este cel potrivit : dacă se abrogă art. 200 Cod penal, n-or să se înmulțească homosexualii peste măsură, nu se va stinge stirpea românilor și n-o să crească nivelul de trai. Dacă rămâne în vigoare art. 200 Cod penal, homosexualii nu vor fi hăituiți, pe aici, prin România, după cum nici n-au fost, cel puțin în ultimul deceniu. Dimpotrivă, pedofilii străini cu poftă de băieței vin la noi ca în rai. Nu se practică nici un fel de discriminare profesională sau în privința drepturilor cetățenești pe motiv de homosexualitate. Prigoana împotriva homosexualilor din România e la fel de reală ca genocidul împotriva maghiarilor, invocat de episcopul Tökes, sau pogromurile pe care le imaginează evrei agitați după ce citesc *România Mare*. Atâta vreme cât devierea sexuală rămâne un fenomen individual, consumat în intimitate, fără intersecție cu spațiul public, ea pur și simplu nu face obiectul art. 200 Cod penal, ca și, de altfel, al întregii legislații românești. Și, de fapt, nu interesează opinia publică. Abrogarea art. 200 Cod penal, care incriminează săvârșirea în public, propaganda, asocierea sau actele de prozelitism homosexual, poate avea însă consecințe nefaste pentru ochii și urechile majorității : la invazia dezgustătoare a pornografiei heterosexuale, „normale”, pe care simplul cetățean e nevoit s-o suporte, se va adăuga, colac peste pupeze sau, mai exact, colac peste closet, spectacolul preluat din Vest al carelor alegorice cu „fetițe” epilate, coafate, belciugate, dansând în desuuri de piele și mătase,

precum și al „băieților” care se chinuie să-și ascundă sânii și să-și îngroașe vocea. Iar pentru televiziuni, porcăriile „homo” ale grupului „Vacanța Mare” vor deveni opera unor precursori iluștri...

Vulgaritatea, obscenitatea mă deranjează indiferent dacă sunt „homo” sau „hetero”. Totuși, nu cred că se pot pune pe același plan sexualitatea normală și vreo formă aberantă a ei, fie și pentru simplul motiv că umanitatea există ca rezultat al împerecherii heterosexuale – o omenire homosexuală ar dispărea stearpă în câteva zeci de ani, într-o decrepitudine de sfârșit de lume. Or, în miezul presiunilor care se fac acum pentru ca homosexualitatea să capete o existență statutară în România se află nu sexul, ci politica. Întrucât, cum am arătat, deviantul sexual nu are nici o durere de cap ca individ, ceea ce se vrea, de fapt, este obținerea de drepturi colective de către minoritatea homosexuală, recunoscută ca atare – de această chestiune ne-am izbit de nenumărate ori în plan etnic. Vor baruri, cluburi, teatre, zone întregi care să le aparțină, vor festivaluri și congrese. O dată ce se grupează în organizații legalizate, homosexualii se pot promova unii pe ceilalți în diverse structuri, pot să devină din discriminați închipuiți niște factori agresivi de dislocare pe tăcute a heterosexualilor, cum în Vest deja se întâmplă – enclavele se pot construi și altfel decât geografic sau etnic. Și în politică lucrurile ar sta altfel: s-ar mai dizolva oare peste noapte tandemuri de tipul Meleşcanu-Stolojan sau Constantinescu-Isărescu dacă ele ar fi fundamentate pe alte baze?

În concluzie, le-aș spune domnilor și doamnelor homosexuali să-și vadă de treabă cu discreție, iar

parlamentarilor să lase art. 200 la locul lui, fără declarații de virilism carpatin. În România avem totuși niște probleme cu viața, cu moartea, cu boala, cu sărăcia, problema homosexualității e rezolvată. Nu e necesar ca olandezii să ceară „O Românie mai homosexuală” – oricum, de atâta vreme, politicienii noștri dragi regulează acest popor fără nici o discriminare.

Citiți instrucțiunile !

În situațiile-limită, soluția cea mai lesnicioasă și profitabilă pentru un ziar este să observe direcția în care merg majoritar emoția și simpatia publicului și s-o ia într-acolo. Când avem de-a face cu jurnaliști sau televiziuni care și-ar vinde și mama pentru audiență, apare întărâtarea premeditată a mulțimii de feluriți patrioți de cocteil și fashion, care toacă mărunț pe televizor mai mult decât invitații și telespectatorii la un loc. Un ziar adevărat, un ziarist adevărat trebuie să-și asume în astfel de momente singura opțiune cu adevărat patriotică : adevărul. Chiar dacă în primele momente de fierbințeală riscă să fie luat cu pietre.

După cât aflu aici, la antipozi, unde stau cu capul în jos și încerc să judec drept, în țară se alimentează un curent de opinie publică ce îi consideră pe oficialii olimpici dușmanii galbeni de invidie ai Andreei Răducan, ai sportului românesc, ai României cu totul. Aud că la Craiova elevii ieșiți în stradă strigă : „S-au ofticit că suntem buni !”, „Ați afișat doar prețul urii/ Nu mor caii când vor câinii” și că prefectul județului Dolj, ca factor de echilibru și responsabilitate, le cântă-n strună : „Cei care au luat această decizie ar trebui să se trateze cu Nurofen, ca să se facă bine la cap”. Faptul că o autoritate a statului, aflată, firește, în campanie electorală, zice așa ceva nu dovedește decât că mai e mult până ne facem bine noi. Stimați cititori, repet cu tot calmul și seriozitatea de care sunt capabil :

autoritatea olimpică nu are nimic personal cu România. Un prim argument îl constituie înscrierea cazurilor sportivilor români acuzați de dopaj într-o lungă serie care marchează definitiv această Olimpiadă. Agitatorii din țară nu fac vorbire despre faptul că „registru negru”, *the Drug Team* al acestor Jocuri, numără nu mai puțin de 35 de cazuri, față de 2 la Atlanta sau 5 la Barcelona. În capul listei este campionul mondial la aruncarea greutății, americanul C.J. Hunter, soțul celebrei sprintere Marion Jones, aflată în cursa pentru 5 medalii aici, la Sydney. Găsit pozitiv încă din iulie, și încă la o substanță dopantă din cele mai tari, steroidul anabolizant nandrolon, C.J. Hunter l-a angajat ca să-l apere pe avocatul care a câștigat celebrul proces al lui O.J. Simpson – presa vorbește deja de transformarea cazului negrului C.J. într-un caz tip O.J. Halterofilei bulgare Izabela Dragneva i s-a retras medalia de aur după testul pozitiv la furosemid, un diuretic interzis. Pentru același motiv, colegii ei, halterofilii Sevdolin Mincev și Ivan Ivanov, au pierdut medalia de bronz și, respectiv, de argint. Aruncătorul de ciocan din Belarus, Vadim Deviatovski, alungat de la Olimpiadă pentru nandrolon. Mark Richardson, cunoscutul alergător britanic, retras din echipa Angliei pe 8 septembrie – tot nandrolon. Feblețea Italiei la ciclism, Andreea Colinelli – trimis acasă pentru dopaj cu substanța EPO. Iarăși nandrolonul i-a eliminat pe alergătorii Simon Kemboi (Kenya), Dupe Osime (Nigeria). Până și sprinterii unguri Gabor Dobos și Judit Szekeres, spre liniștea tribunilor din România, au fost suspendați pentru utilizarea steroizilor. Ca să nu mai vorbim de cei nu mai puțin de 27 de atleți chinezi retrași din lot înainte de J.O. de propria federație ca să nu-i găsească alții cu bombonica în sânge. Spațiul nu-mi permite să continuu.

Aproape toți acuzații au pretins că sunt nevinovați, venind cu „justificări” deja clasice pentru comisiile de judecată („drogul era conținut într-un supliment alimentar și nu mi-am dat seama”) sau cu explicații grotești, ca alergătorul german Dieter Bokmann, care anunță că steroizii i-au fost băgați în pasta de dinți, ori antrenorul uzbek de atletism Voinov, venit în Australia cu un braț de flacoane cu Somatotropin, cică pentru a-și trata chelia.

Este limpede, pentru oricine e dispus să raționeze, că avem de-a face cu o campanie antidoping fără precedent, care nu ține seama de naționalitate, rasă sau sex. Deviza autorității olimpice este – zero toleranță.

O a doua imagine falsă este cea a înverșunării oficialilor pe Andreea Răducan. Nici vorbă de așa ceva. Directorul executiv al Federației australiene de gimnastică, Lane Allen, declară că simte doar tristețe pentru situația Andreei, „victimă a unei infracțiuni nepremeditate, de care se face vinovat doctorul echipei”. Directorul general al CIO, François Carrard, recunoaște că „e o decizie aspră, dar asta-i situația. Nu trebuie să ne lăsăm conduși de emoții”. Jacques Rogge, vicepreședintele CIO, e de-a dreptul patetic: „E o decizie dureroasă. Una dintre cele mai rele experiențe trăite în viața mea olimpică”. Prin declarațiile oficialilor săi, CIO a recunoscut că Andreea nu a ingerat conștient substanța și că „nu a avut avantaje competiționale” din prezența ei în organism. Dimpotrivă, Nadia Comăneci ne-a spus, ca profesionistă, că e și greu să te dopezi în gimnastică, unde nu e vorba în primul rând de forță și rezistență, ci de precizie, pe care efedrina poate chiar să ți-o altereze prin accelerarea bătăilor inimii.

Cu excepția antrenoarei gimnastelor rusoaice, care cere și retragerea medaliilor de aur pentru România din

concursul pe echipe, n-am auzit pe aici ca Andreea să fie considerată vinovată de cineva. Blândețea față de cazul ei e maximă, n-a fost obligată să părăsească satul olimpic și nu s-a pronunțat până acum nici o suspendare împotriva ei. Problema e cu totul alta. Regulamentul după care se conduce Comitetul Olimpic prevede, negru pe alb, că dopaj înseamnă prezența în organismul sportivului a unei substanțe interzise. Nici mai mult, nici mai puțin. Nu se menționează nimic despre participarea conștientă a sportivului la actul de dopaj sau despre măsura în care rezultatul e viciat. În urina gimnastei românce Andreea Răducan s-a găsit o concentrație de pseudoefedrină de 90 nanograme la mililitru, de mai mult de trei ori peste limita admisă, 24 nanograme. Acesta este un fapt de care CIO nu poate face abstracție. Neretrăgându-i-se Andreei medalia, s-ar face un act de justiție morală, dar legea olimpică, așa cum e ea în clipa de față, bună sau proastă, ar fi încălcată, cu consecințe greu de estimat asupra viitorului campaniei antidoping. În delegația română s-a comis o infracțiune și există un vinovat : doctorul Oană. Cum a putut face o asemenea tâmpenie un medic care asista echipa României și pe vremea Nadiei Comăneci e greu de închipuit. Nadia mi-a spus că respectivul umblă alb la față printre membrii delegației, incapabil să mai scoată un cuvânt. Rămân în continuare convins că această greșeală se datorează unei superficialități din păcate prea românești : sunt bătrân în meserie, le știu pe toate, nu mă încurc cu fleacuri, n-am cum să greșesc. Aș numi asta delict de competență.

Premierul Isărescu a aprobat să i se dea banii pentru medalia olimpică de aur Andreei Răducan. E corect, fata a muncit pentru ei și i-a câștigat pe drept. Însă problema remunerației pentru medaliații olimpici, anul

acesta destul de consistentă prin comparație cu sărăcia din țară, naște o întrebare : nu cumva lupta sportivilor români pentru podium e împinsă astfel spre degenerare ? Nu cumva în cazurile lui Cihărean, Mateaș, Melinte, al înotătorului Cezar Bădiță, ba chiar și al aruncătoarei de disc Nicoleta Grasu, care a părăsit competiția în pripă, după ce a dat cu obiectul în bălării în calificări, e vorba de dorința de a obține cu orice preț medalia ?

Închei repetând cu încăpățănare : cazul Andreei Răducan pune în lumină ciocnirea a două civilizații. Elevii din Craiova strigau : „Numai pentru o răceală/ Campioana-i dată afară”. E trist. Aș fi sperat ca măcar ei, cei tineri, să înțeleagă că nu e vorba de nici o răceală, ci de capacitatea unui popor de a respecta la virgulă un articol de lege, un protocol, un contract, începând, firește, prin a-l cunoaște.

Dacă doctorul Oană s-ar fi documentat până la capăt, n-am fi avut acum un caz Andreea Răducan. Nu-mi rămâne deci decât să adresez compatrioților mei vârstnici, tuturor românilor care cred că pot conduce avioane pe bază de fler și vindeca oamenii prin inspirații de geniu, și în primul rând mie însumi, un apel fierbinte : „Citiți instrucțiunile !”.

Comunism ? Ce-i aia ?

Un lucru, după părerea mea foarte important, nu s-a observat în toată hărmălaia mediatică legată de evenimentele din Iugoslavia. Slobodan Miloșevici, înainte de a fi președintele Iugoslaviei, este fostul șef al Ligii Comuniștilor din Serbia. Camarazii săi îi spuneau „micul Lenin”. Mira Markovici, „odioasa” lui, profesoară de marxism-leninism, este descendenta unei cunoscute familii de comuniști. Mai toți apropiații lui Miloșevici din conducerea Iugoslaviei sunt foști comuniști cu funcții. Și totuși, niciodată în zilele fierbinți ale săptămânii trecute, din mijlocul sutelor de mii de manifestanți care au năpădit străzile Belgradului, nu s-a strigat lozinca : „Jos comunismul ! ”.

La București, cu mai bine de 10 ani în urmă, s-a strigat „Jos comunismul ! ”. Acum, revolta sârbilor nu mai are componentă ideologică, deși dictatorul e un fost lider comunist, transformat în naționalist, în buna tradiție a lui Ceaușescu. Elementele determinante ale noii „revoluții din octombrie” sunt căderea nivelului de trai în Iugoslavia (40 \$/lună salariul mediu) și lungul șir de războaie pierdute de Miloșevici, culminând cu pacea încheiată cu NATO anul trecut, prin care Kosovo a fost dată pe mâna albanezilor, sârbii kosovari fiind siliți să se refugieze în Serbia.

Iugoslavii pur și simplu s-au săturat, la modul foarte practic, de ineficiența și lăcomia lui Miloșevici și a camarilei sale. Astfel, „Sloba”, cum continuă să fie

alintat chiar și acum, a fost înlăturat nu de bombele NATO, care l-ar fi făcut erou național, ci de propriul său popor, căci așa îi șade bine oricărui dictator, cum încercam să-i explic odinioară, fără succes, dlui Liiceanu, la televizor.

Duminică au avut loc alegeri legislative în Lituania. A câștigat categoric stânga, în care un rol dominant îl are Alianța Social-Democrată a foștilor comuniști condusă de Algirdas Brazauskas. Înseamnă asta o opțiune ideologică a electoratului lituanian? Dorința reînțoarcerii la comunism? Au uitat balticii că pentru ei comunismul a însemnat drumul morții către pustietățile siberiene? Nicidecum, este doar reculul față de sacrificiile pe care au fost nevoiți să le suporte de pe urma reformelor economice aspre cerute de candidatura Lituaniei la UE și NATO. Partidul conservator Uniunea pentru Patrie, aflat la putere, nu a obținut decât 8,2% din sufragii și 10 locuri în parlament – este prețul plătit pentru curajul de a face o politică economică nepopulară, ale cărei roade se vor vedea însă curând.

Tot duminică s-a pronunțat și electoratul polonez. Dacă în 1995 fostul președinte Lech Wałęsa a ajuns în turul II, pierzând strâns, 52% la 48%, în fața actualului președinte Aleksander Kwasniewski, acum Kwasniewski a câștigat detașat, din primul tur, cu 50,4% din voturi. Domnul Kwasniewski este un fost ministru comunist, fost lider al tineretului comunist polonez. Nici măcar dezvăluirea că acum 3 ani șeful său de campanie electorală, la îndemnul său amuzat, a parodiat gestul Papei de a săruta pământul Poloniei pe aeroport nu i-a mâncat procente. În mandatul său 1995-2000, Polonia a intrat în NATO. Pentru mandatul următor, fostul comunist Kwasniewski și-a definit ca obiectiv principal primirea Poloniei în UE și nu prea vād cum nu și l-ar îndeplini.

În schimb, fostul său adversar, Lech Wałęsa, liderul legendarului sindicat Solidaritatea, al doilea polonez al secolului XX, după Papă, repet, Lech Wałęsa, ani de zile omul-simbol al rezistenței anticomuniste active din Europa de Est, a obținut nici mai mult, nici mai puțin decât 0,9% din voturile polonezilor, adică bate spre zona unui Marian Munteanu...

Care Marian Munteanu, la un moment dat emblema României în Vest, fosta victimă a minerilor chemați în 1990 de Ion Iliescu în Piața Universității, declară că, dacă liderul PDSR va câștiga cursa prezidențială, el va fi bucuros să-l ajute; dacă dl. Munteanu va ajunge președinte, atunci îi va cere „ajutorul și sfatul” lui Ion Iliescu, a cărui experiență o prețuiește mult.

Ce vreau să spun înșiruiind aceste fapte petrecute într-o săptămână? Un lucru simplu, pe care unii nu-l vor înțelege, nici accepta, până când vor deceda: la 10 ani după căderea Zidului Berlinului mai există în Europa de Est, biologic, foști comuniști, dar comunismul a dispărut din memoria activă, operațională, a maselor. Doar pâlcurile de anticomuniști de meserie continuă să mai invoce numele acestui concept mort. Paradoxal, cei care au renunțat în majoritate la comunism pentru un pragmatism de cele mai multe ori cinic sunt foștii comuniști, în vreme ce anticomuniștii de mai nouă extracție și-au făcut din comunism rațiunea de a exista.

Ce efect are acest fenomen asupra apropiatelor alegeri din România? este întrebarea care se pune de la sine. Am fost joi la lansarea lui Ion Iliescu de la Sala Palatului. Dincolo de mascarada pendulând între grotesc și penibil a luărilor de cuvânt în sprijinul candidatului PDSR, cuvântul lui Ion Iliescu a fost o mare surpriză. Nu credeam că îl voi vedea și auzi

vreodată pe dl. Iliescu vorbind cu un ritm interior și parametri ai discursului complet modificați. În mod obișnuit, dl. Iliescu apasă pe cuvintele care îi plac, lenevește chiar pe sunetele favorite (de pildă, atunci când răspică îndelung verbul „răstălmăcesc”, în „răs”-ul de început fiind adunat tot disprețul superior al activistului serios pentru „răuvoitorii din marginea societății” care dezinformează), dacă e pe scaun tresaltă din umeri și șolduri așezându-se mai bine, gest iarăși de cod personal, prin care stabilește o intimitate complice cu audiența – „derbedeii” sunt automat puși în afara acestei celule calde de comunicare. Apoi, ca orice orator cu experiență în cuvântări comuniste, își așteaptă regulat, la paragraful convenit, aplauzele și ovațiile. Ei bine, de data asta, dl. Iliescu a dat pur și simplu sala peste cap, a desincronizat-o, scurtând la maximum pauzele de aplauze prin bătăi cu degetul în microfon, rostind cuvintele puternic, dar rapid și egal, fără accentuări „semnificative”. La un moment dat, a cerut „un scurt moment de reculegere pentru eroii căzuți în Revoluția din '89”. Și scurt a fost: nici n-am apucat să ne ridicăm bine în picioare, că dl. Iliescu ne-a și așezat la loc cu un neașteptat: mulțumesc! Efectul, în planul transmisiei de mesaj către electorat, mi se pare ieșit din comun: dl. Iliescu sugerează cu putere că pierde vremea cu discursurile astea, că adversarii săi sunt niște pigmei neîndemânatici și că ar trebui reinstalat la Cotroceni încă de mâine, căci are lucruri serioase de rezolvat, nu vorbe. Această autodistanțare dezideologizată față de propriul discurs electoral creează o impresie de forță și siguranță devastatoare. Dl. Iliescu sau cine l-a învățat s-a uitat pur și simplu cu un ochi limpede la ce spuneam că se întâmplă în Est.

Dacă adversarii dlui Iliescu din cursa pentru Cotroceni au de gând să îl atace prin referiri mai mult sau mai puțin fățișe la trecutul său și reminiscențele comuniste, atunci ar face mai bine să se ducă de acum la pescuit. Cu noul său tip de discurs, care exclude, prin autodistanțare, orice intrare nervoasă în polemică pe teme de neo- și criptocomunism, dl. Iliescu îi va face arșice. Singurul teren pe care lupta poate să nu fie inegală este cel al realității economice și umane, al vieții, al morții, al zilei de mâine, care inundă nestăvilit Estul european, spulberând și amintirea „educației politico-ideologice” și „luptei de clasă”.

Ce atârnă de gâtul Andreei Răducan

Una dintre cele mai dezgustătoare imagini pe care le-am văzut în ultima vreme, reluată cu obstinație de televiziuni, este cea a felcerului habarnamist și agramat Oană strângând-o la piept pe Andreea Răducan. Fosila din vremuri moarte și neîngropate, când medicii de la loturile naționale trebuiau, din tot corpul omenesc, să se priceapă în primul rând la ochi și timpan, o încolăcește cu membrele superioare pe această fată venind din viitorul României, cu ochi limpezi care n-au vărsat o lacrimă în mijlocul dezastrului, supercompetentă în meseria ei, matură, atât de frumoasă în luciditatea și lipsa de patetism mioritic. La Deva, vraciul olimpic, în loc să se strecoare pe lângă pereți, s-a așezat alături de gimnaste ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat și a fost aplaudat de suporteri, ca un campion. Colegiul Medicilor din Hunedoara l-a declarat nevinovat. A prescris omul Nurofen la răceală, e-n regulă – despre cât rău i-a făcut în realitate, prin ignoranță, pacientei sale, ce daune i-a adus astfel ca medic sportiv (vorba vine, omul e reumatolog la bază), nu ca medic de dispensar, nici o vorbă. De prima poruncă după care se conduc oamenii în alb, *Primum non nocere* („Înainte de a face bine, ai grijă să nu faci rău”), înșii cu parafe din județul Hunedoara n-au auzit. Ce dacă vicepreședintele COR Cristian Gațu și antrenorul echipei, Octavian Belu, spun că e rușinos ce-a făcut zisul Colegiu,ăștia sunt departe, nea Oană e aici, e de-ai noștri. Nu-mi mai rămâne

decât să propun să i se atârne de gât lui Oană o pastilă de aur cu șnur tricolor, purtând inscripția Nurofen. Deși dom' doctor știe să se premieze și singur : a zis că nu face declarații presei întrucât are contract de exclusivitate la un post TV, adică omul înțelege să-și exploateze tâmpenia în mod avantajos...

Ce s-a întâmplat la Hunedoara nu e doar o formă de „patriotism local”. E un mod de-a gândi și simți răspândit încă, din nefericire, pe întreg teritoriul țării. Solidaritatea complice, familiaritatea, ba chiar, dacă se poate spune așa, intimitatea colectivă cu impostura, cu incompetența, în ultimă instanță cu prostia unui compatriot în fața străinătății (ia mai dă-i în p... mă-sii!) nu înseamnă altceva decât slăbiciune în spiritul unei nații.

În sport, și nu numai, profesioniștii puternici se deosebesc mai ales prin atitudinea în fața eșecului : prima lor grijă e să-și analizeze propriile greșeli, nu să se lamenteze la nesfârșit pentru deciziile discutabile ale unui arbitru. M-am înfiorat revăzând declarațiile în presă ale feluriților antrenori, comentatori, oameni de sport, după ce Andreei Răducan i s-a găsit pseudo-efedrina în urină. Nimeni nu cere stabilirea neîntârziată a vinovățiilor din delegația noastră, nimeni nu vrea să vadă că Oană este excrescența unui sistem putred care cangrenează încă toate federațiile și că acum e un bun prilej pentru a chiureta puroiul. Toată lumea zbiară „patriotic” : „Suntem o țară mică, i-am enervat pe cei mari că am ajuns în primele zece locuri la clasamentul pe medalii !”, „Așa amărâți cum suntem, i-am lăsat în urmă pe francezi, pe italieni, pe englezi, care au băgat vagoane de bani în Olimpiadă, normal că vor să-i ia medalia Andreei noastre !”, „Ce, domne, pentru o pastilă de răceală, o aspirină, s-au pus toți pe un copil ? !”, „Suntem lucați, e o mafie internațională,

ne dau la cap cum văd că creștem puțin!”. Revine cu insistență ideea țării mici, a „țărișoarei” sărace, împotriva căreia se coalizează toate marile puteri.

Această retorică a inferiorității, a diminutivului agresiv („țărișoară”, „românași”) maschează prost un complex de superioritate cât Casa Poporului. Pe la începutul anilor '60, citeam povestiri traduse din rusește despre marele meci de fotbal al unei echipe sovietice cu capitaliștii. Jucătorii străini aveau gâturi de taur, erau răi și bine hrăniți, plătiți cu bani grei. Pe chipurile jucătorilor sovietici se citea oboseala, veneau la meci direct din schimb, erau strungari, forjori, mecanici, mâncau la cantină și jucau pentru gloria sportului sovietic, nu pentru bani. Portarul Serghei Gubariov face minuni în fața atacanților profesioniști care îl lovesc cu cotul în stomac la centrări, când culcă mingea îl calcă pe mâinile lui mari cu care desfăcea buloanele fără cheie tubulară, ba îi mai scapă și câte un bocanc în frunte. Serghei sângerează, dar nu cedează. Minutul 90. Scorul continuă să fie egal, după ce Serghei a salvat un gol gata făcut lovindu-se cu capul de bară. Bivolii imperialiști presează. Șut năpraznic, Serghei prinde și, când toată lumea credea că va rămâne frânt pe minge, uriașul portar sovietic, cu suflet de copil, musai cu suflet de copil, aruncă obiectul în față și pornește ca vântul, driblând și adversarii, și coechipierii năuciți. Nimeni nu-l poate opri pe omul sovietic să străbată tot terenul. Pe fața portarului străin se citește spaima. Șut și gol.

Miezul radioactiv al poveștilor de acest soi și-a trimis undele în tot Estul. Așa am ajuns noi să ne gândim cu mândrie („Țară mândră și flămândă”) la sportivul român ca la un oropsit prost hrănit, antrenându-se în săli reci și prăpădite, cu echipamente

demodate (Diana Mocanu a crescut fără un bazin olimpic la Brăila, Octavian Belu s-a războit pur și simplu cu Federația pentru o sală omenească de antrenament la Deva), într-o țară săracă, dar capabil să învingă mașinăria sportivă imperialistă – sovietică ieri, occidentală azi – printr-o sfortare supraomenească, printr-o scânteiere de geniu, pe care numai amintirea lui Mircea cel Bătrân la Rovine, Mihai Viteazul la Călugăreni sau, mai ieri, chemarea mobilizatoare a secretarului general pot s-o determine. Victoria la români trebuie să fie de regulă un Mărășești. A învinge în izmene și desculți, marea importanță pe care ne-ar da-o puterile sportive ale lumii complotând împotriva noastră, ce altceva vor să demonstreze decât superioritatea bagajului biologic al românilor față de alte nații? Or, trâmbițarea superiorității e semnul sigur al slăbiciunii de spirit despre care vorbeam.

Văd că toată lumea se ferește să spună un lucru. Bilanțul excepțional al delegației noastre la J.O. de la Sydney se datorează și recompenselor consistente care au fost stabilite de la bun început. Firește că sportivii noștri au muncit și au luptat cu abnegație și spirit de sacrificiu pentru culorile naționale, dar gândul că vor primi, pe lângă gloria medaliei olimpice, 30.000 de dolari și un Ford și-a avut rolul lui. Mai ales într-o țară în care așa ceva reprezintă o avere pentru marea majoritate a populației. Mai ales într-o țară în care sportul înseamnă de multe ori unica posibilitate pentru niște copii de oameni săraci de a scăpa de un destin mizer...

De fapt, noi atârnam mult mai mult decât ar trebui de gâtul unor copile ca Andreea Răducan sau Diana Mocanu. Încărcăm medaliile lor de aur curat cu toate resentimentele noastre de codași ai Europei, de mereu rămași pe dinafară. Ne încăpățânăm să perpetuăm în

felul acesta țarcul de oaie neagră, pe care și l-a construit cu grijă Ceaușescu în relația cu URSS, față de un Occident căruia cel mult îi suntem indiferenți. Îmi doresc să apuc ziua când victoria unui sportiv român va însemna pentru noi doar bucuria pură în fața inteligenței unui corp omenesc crescut din același pământ ca și tine, și nu suma frustrărilor și complexelor noastre ca popor.

Atunci, cu siguranță, nu vor mai exista doctori Oană și nici români care să-i aplaude.

Un scuipat în obrazul clasei politice

Statele au și ele sex. România e un stat-femeie. Actuala putere a luat-o cu acte în 1996. În 4 ani, regimul barbetelui ofilit n-a făcut decât să-și dove-dească, în felurite moduri, impotența. Tare ca fularul, nu numai că n-a fost în stare de ce așteaptă orice femeie de la bărbatul ei, dar a și chinuit-o de pomană, a supus-o la perversiuni, a bătut-o, a umilit-o. Și acum, când, pradă unei atroce dureri de cap, România divor-tează, barbetele ofilit îi reproșează că nu e virtuoasă, că nu l-a meritat, că nu se ridică la înălțimea lui intelectuală. Curând, va zbiera la ea în văzul întregii lumi civilizate : Curvo !

PRM urcă în sondaje. Se conturează un tur doi al alegerilor prezidențiale cu Iliescu și C.V. Tudor. Așa-zisele partide „de dreapta” cârâie din răsputeri că ne compromitem în fața Occidentului, că dacă vin ex-comuniștii și extremiștii la putere nu mai calcă nimeni pe aici și nu mai vedem un euro. Ei, na ! Occidentul nu bagă în seamă țările care nu-i impun respectul, gargara cu comunismul e pentru cine stă în drum să asculte. Madeleine Albright în persoană, balena orca a politicii agresive americane, s-a dus să danseze pe vârfuri la Phenian cu ocazia aniversării a 50 de ani de la instaurarea comunismului în Coreea de Nord. Clinton trece în revistă trupele de gardă vietna-meze, alcătuite din fiii foștilor vietcong care-și luau gâtul prin mlaștinile Mekongului cu *marines* americani.

Sau, ca să nu ne ducem așa departe, iată Bulgaria, care a avut snaga să zică sus și tare că, dacă mai continuă batjocura cu vizele, îl dă dracului de Occident, se descurcă și singură. N-a trecut mult și Bruxelles-ul și-a pus oficial problema suspendării de probă a vizelor pentru Bulgaria și România, noi fiind beneficiarii mălăieți ai curajului bulgarilor. Iar dreptacii noștri își închipuie că o să moară Vestul de dorul lui alde Isărescu, Mureșan și Radu Sârbu...

Mie, unul, noțiunea de dreaptă românească îmi evocă în clipa de față faptul că aceasta e mâna cu care se practică, de regulă, hoția și onania. Când, după îndelungi fandoseli, balerinul politic Mugur Isărescu și-a anunțat astă-vară candidatura la președinție, „dacă poporul i-o va cere”, cârduri de „intelectuali” au dat năvală să se treacă pe lista de susținători. Ei erau poporul. Acum, când problema – ca să citez quintesența gândirii ca politician a lui M. Isărescu – e groasă, aceeași adunătură de voyeurști ar vrea să vadă cum se bagă toți candidații dreptei într-unul singur. Sunt clipe în care visez să fiu un cioban analfabet.

A acuza acum poporul român că votează pentru naționalism și comunism e nu numai o ticăloșie, dar și o prostie. Barometrul de opinie de săptămâna trecută a pus o întrebare inspirată: De care orientare politică vă simțiți mai apropiat? Comunismul a recoltat 3%, trei procente mari și late, iar naționalismul 5%. În schimb, pentru social-democrație s-au pronunțat 32%, pentru liberalism 11%, pentru creștin-democrație 7%, iar apolitici s-au declarat 25% dintre cei intervievați. Dincolo de toate nuanțele pe care le comportă cuvinte ca „naționalism” sau „comunism”, rezultatul acestui sondaj este edificator: opțiunea din această toamnă a electoratului român nu va fi una ideologică. E vorba de

instinctul de conservare, de reacția de apărare a unui organism viu în fața unei guvernări scelerate, care l-a adus cu genunchii la gură. Nici dacă pe scena politică a României ar apărea Partidul Morților cu Zile, al celor care au murit în anii din urmă pentru că n-au avut bani să-și cumpere medicamente, al celor care s-au aruncat de la etaj când n-au mai putut să-și plătească întreținerea, al celor care mănâncă pâine cu ceai și se debranșează de la căldură așteptând moartea ca pe o izbăvire – nici atunci nu cred că lifuroii aceștia politici, înotători bezmetici în balta propriei sudori, ar pricepe ceva. Și totuși, tare-aș vrea să-i văd la un talk show, față în față cu morții...

C.V. Tudor nu e nici Ion Antonescu, nici Nicolae Ceaușescu. E un bufon, un saltimbanc, cu talent literar. El reușește să creeze năpăstuiților, celor călcați în picioare de regimul Constantinescu, o clipă de satisfacție : „Le-a zis-o !”. Eu însumi, țintă a unui puhoi de minciuni și insulte din partea tribunului, nu pot să nu râd în hohote când îl aud că zice : „Fură, domne, ăștia, la patru mâini, ca-ntr-un concert de Rahmaninov !”. Văz că dreptacii nu găsesc acum altă metodă mai bună de a-și drege procentele decât să strige apocaliptic : „Ne paște dictatura !”, „Vadim va guverna cu mitraliera !”, „Urmează execuții pe stadioane !”. Oameni buni, ca să-l citez pe Adrian Păunescu când încearcă să-l mai aducă la realitate pe tribun, hai să fim serioși – totul nu e decât literatură ! PRM e un partid-fantomă, alcătuit din câțiva patrioți idealști pe lângă care se învârt o grămadă de escroci și fripturiști. N-are aparat în teritoriu, „doctrina” sa economică e un ghiveci mobilizator de tipul „ar fi bine să fie bine !”, politica externă – niște aiureli imposibil de pus în practică. Nu-i ține la un loc decât demagogia executată la meserie de

Vadim Tudor. Cine-o să facă dictatura, alde Puzdrea, Mitică Dragomir-Corleone, securiștii de mâna a patra care-i cântă la ureche tribunului la „Select” ? Păi ăștia, dacă intră în pâine, or să fie foarte ocupați să-și facă mai întâi plinul la teșcherea...

Românii se vor dovedi și de-acum înainte mai înțelepți decât „elitele” lor. În România nu va fi nici dictatură militară și nici la comunism n-o să ne întoarcem. Clătinându-se, gâfâind, ținându-se de stâlpi – nu sprintând ca Gabi Szabo, cum zbiară unii de pe margine –, istovita noastră țară va merge totuși înainte. Iar votul pentru C.V. Tudor nu va fi altceva decât un scuipat al poporului român în obrazul clasei sale politice.

Domnul Quintă spartă

Este o banalitate astăzi, după 11 ani de postcomunism, afirmația că politicienilor români puțin le pasă de această țară care le dă jeep-uri și vile. Pentru un gheșeft de-ale lor sunt în stare să sacrifice hălci întregi din România fără să clipească. Lista colaboratorilor cu Securitatea, care au făcut poliție politică, publicată de CNSAS, după cercetarea dosarelor candidaților pentru parlament, aduce o „noutate” în domeniu: politicianul român de vârf puțin îi pasă și de propriul său partid, pe care se întâmplă să-l și conducă. Că venerabilul epigramist M. Ionescu Quintus s-a tăvălit puțin prin albastru era, de ani de zile, secretul lui Polichinelle prin mediile politico-gazetărești. Pozițiile d-sale în diverse momente ale epopeii legii Ticu, precum și mesajele de felicitare pe care i le adresa nesmintit, duminica și sărbătorile legale, și-n culcare, și-n scolare, lui C.V. Tudor, liderul unui partid în care a fi fost securist e un titlu de glorie, erau destul de grăitoare. Eu, unul, începusem chiar să privesc cu amuzament piruetele politico-morale ale venerabilului. La urma urmei, a fost deținut politic, cine știe la ce presiuni a fost supus, nu poți cere nimănui să fie erou, o fi semnat și el niște informări despre starea vremii și oricum nu mai are mult până la Audierea finală. Iată însă că dl. Ionescu se înfige pe listele pentru parlament ale PNL, și încă în poziția 1 la Senat Prahova. La optzeci

și câți ani are, în loc să se retragă decent într-o poziție onorifică, dl. Quintus vrea din nou prim-planul. Și face asta când știe bine ce bube are pe cocoașă și că ele pot fi dezvăluite în orice moment. Dl. Quintă spartă și-a pus astfel partidul în maximă dificultate, cu bună știință, în plină campanie electorală. Ca de altfel și colegul său de generație, Alexandru Paleologu, care s-a înghesuit și el pe listă, și tot în poziția 1, după ce, cu ani în urmă, și-a declarat, mai mult sau mai puțin voluntar, colaborarea cu Securitatea, pe care o poartă acum ca pe o medalie de aur – în cercurile „intelighenției”, conu Alecu e privit ca un etalon moral, mult superior tembelilor care au făcut prostia să nu colaboreze cu „băieții”. Potrivit CNSAS, nici Quintă spartă, nici Paleologu n-au fost niște informatori inofensivi, ci au făcut poliție politică, adică prin turnătorii au pricinuit suferințe și nenorociri oamenilor.

Spre deosebire de PNȚCD care a procedat corect, asumându-și-i pe cei 9 țărâniști de pe listă și declarând, sub semnătura președintelui Diaconescu, că vor fi excluși din partid, iar eventualele locuri obținute de ei în parlament invalidate, dl. Quintă spartă atinge culmi ale grotescului în materie de iresponsabilitate politică și morală. El cere expertize grafologice, refuzând să-și recunoască propriile hârtii, și anunță că va da în judecată CNSAS – un organism în componența căruia se află susținătorul politic al candidatului liberal la președinție, Mircea Dinescu, și condus de un om, Gh. Onișoru, pus acolo de PNL! Dl. Quintă spartă ar fi în stare să conteste și osemintele Brătienilor numai pentru ca bătrânele sale ciolane să se mai poată așeza o dată într-un fotoliu senatorial. Dar dacă nici măcar la familia lui nu s-a gândit, la cei care capătă acum o pată

nemeritată pe numele pe care îl poartă, ce pretenții poți să mai ai de la acest moșneguț penibil...

Mulți se uită la C.V. Tudor ca la un accident, ca la o tumoare singulară în clasa politică românească. Jalnică amăgire ! Caricaturi și umbre ale diavolului-clovn sunt în fiecare partid...

Arta beției

Există o artă a beției, tot așa cum există o artă a ceaiului. Nu multora cunoscută. Brutele care beau, mănâncă, fumează, vorbesc, se agită și numesc asta beție fac parte din nesfârșita secvență a imposturii, care vrâstează istoria umană.

– *Fără mine nu-ți faci planul pe anul ăsta ?*

– *Fii serios. Tu mă interesezi, de aia îmi pierd vremea cu tine. În mod normal, dacă nu de la prima înfățișare, la a doua acceptă toți. Știu să aleg. Nu trebuie să duc cine știe ce muncă de lămurire. Cu tine e altceva. Tu ești intelectual, ce mama dracului, ai trăiri, ai dileme, te chinuie talentu’.*

– *Și n-ai vrea să mă scutești ?*

– *Nu, puiuf, tu ești o achiziție de soi, sunt dispus să alerg și doi-trei ani după tine. Din când în când îți mai dau un telefon să-ți amintesc că exist.*

Beția adevărată, ca și dragostea adevărată, cere doi oameni. Nu mai mulți, nici mai puțini. Mi-o amintesc uneori pe Pina ghemuită în cadă, îmbrăcată cu fusta neagră și faimoasa ei bluză ecosez – nici pantofii nu și-i scosese –, urlând la mine, în plin delirium tremens, după mai mult de un litru de votcă. O stropeam cu dușul dat la maximum. „Vreau să mor, și să mori și tu, să ne ia dracu pe amândoi, cretinule ! M-ai omorât cu alcoolul ăsta groaznic ! ” Nu era adevărat. Ea vrusese să bea cu mine. Încerca orice i se părea că ar fi putut să ne apropie.

– *Și ce-ar trebui să fac la Paris ?*

– *Să înveți, altceva ce să faci ? Înveți, te specializezi, îți dai doctoratul. Uiți de mine.*

– *Și pe urmă o să ai tu grijă să-mi aduci aminte.*

– *Nu, o să mă cauți tu.*

Deci doi bărbați, și nici o femeie, așezați la o masă rotundă. Nu pătrată – laturile reclamă în fiecare clipă încă două prezențe, tulbură echilibrul atât de necesar în spațiul beției. Nu se bea vin, nu se bea bere, lichior, șampanie sau alte asemenea lichide oribile – doar tărie : palincă, spirt alb îndoit cu apă, votcă, whisky sau, dacă nu, redeveu. Nu se mănâncă, nu se fumează, nu se vorbește. Pe masă sunt doar o sticlă și două pahare, mereu o sticlă și două pahare, două cinzeci, nu mai mult. Pina vorbise tot timpul, agățată de țigară cu trei degete, ca un tractorist în viscol. Vorbise despre ultimul ei volum de versuri, pe care avea de gând să-l scrie, despre casa din Lunci, despre fibromul care începea s-o înfricoșeze.

– *Tot nu înțeleg ce vă iese vouă la afacerea asta. Ce-o să faceți cu o teză de doctorat despre algoritmi de despachetare a fazei în transformarea Fourier ?*

– *Avem nevoie de specialiști în toate domeniile.*

Paharul se umple ras și se dă pe gât dintr-o dată, fără să înghiți, fără să plimbi băutura prin gură. Pentru un bețiv adevărat, gustul băuturii nu contează – creierul, nu limba, nici gâtul, e organul beției. Alcoolul tare nu e diuretic – o dată ce te-ai așezat la masă nu te mai miști, orice ai vedea pe scaunul din fața ta sau prin tavanul de sticlă.

– *Nu cred că sunt bun. Nu știu să mă prefac, nu știu să mint.*

– *Păi, tocmai de aia ești bun. Eu trebuie să fiu sigur că mi se spune adevărul. Sunt mulți care inventează.*

– *Nu pot să fac rău oamenilor.*

– *Da' ce, le faci tu rău ? Își fac singuri. Îți spun eu că o să faci o treabă extraordinară.*

– *N-ai de unde să știi.*

– *Ba am. Știu să mă uit la oameni. Îl vezi pe ăla brunet, de lângă ușă ? Tocmai a schimbat niște valută la closet. Individul cu mutră de vițel, care e cu roșcata la masa de lângă fereastră, e un contabil sau un gestionar care fură, aia-i amanta lui. Aia doi din stânga sunt homosexuali. Pleoștitul îmbrăcat de la solduri e un scrib de gazetă de provincie. M-ai văzut întorcând capul de o oră, de când stăm de vorbă ? Nu. Și totuși, știu.*

Cârciuma – căci a bea acasă la tine sau la altcineva e o barbarie – trebuie să aibă tavanul de sticlă, lambriuri afumate și să se numească „La Maimuța”. Maimuța trebuie să fie mică, poate un macac *rhesus*, și să stea tot timpul pe umărul barmanului – un bătrân slab și nepăsător din Brăila sau Galați, neapărat din Brăila sau Galați. Și jumătate neamț. Pentru el, această mahala din sudul Bucureștiului rămâne până la moarte un simplu popas în drumul său de somon în susul fluviului, spre Pădurea Neagră de unde venise strămoșul.

– *N-aș putea suporta. Nu m-aș putea privi în oglindă a doua zi.*

– *Da, prima zi o să fie grea. Dimineața n-o să-ți aduci aminte de nimic până când n-o să te speli pe dinți. Când o să vezi pasta amestecată cu sânge întinzându-se pe chiuvetă o să-ți năvălească totul în cap. S-ar putea să gemi, să faci urât. Un soi de tremur interior insuportabil îți va încleșta ore întregi mușchii feței. Ai să aprinzi țigară de la țigară, ai să simți nevoia chinuitoare să bei, dar o să-ți fie frică să-ți pierzi din nou luciditatea. O să sune telefonul – vei tresări ca mușcat de creier și n-o să răspunzi. Vei*

rămâne minute în șir nemișcat, abia respirând, ascultând zgomotele de pe palier și vuietul străzii. O să te învârți de nenumărate ori prin fața ușii până când vei avea destul curaj să ieși din casă. Vei merge grăbit, cu pași mărunți, fără să ridici ochii din asfalt. Zărind un cunoscut cum se apropie, o vei lua la fugă pe o alee laterală. Te vei opri între niște tomberoane enorme, ruginite, pline vârf cu gunoi, călcând pe gunoi ars, negru ca iadul. O bătrână te privește fix dintr-un balcon de fiare strâmbe mânjite cu var. Nu-ți vei putea lua ochii de la ea. Te vei retrage încet, mergând cu spatele, așteptându-i strigătul. N-o să fii în stare să te duci la serviciu. Vei da târcoale de la distanță clădirii. Vei rătăci prin Floreasca, prin Pipera, te vor claxona camioane, te vor înjura șoferii de mamă și de morți. Cu greu te vei stăpâni să nu intri într-un canal deschis. Spre seară, în lumina amurgului, când te vei încumeta s-o iei spre centru, or să apară monștrii. Oameni cu capete de Tom și Jerry sângerând din boturi, hectare de șerpi târându-se pe asfaltul Pieței Romane, păsări uriașe, cu cozi de șopârlă, dând ocol Intercontinentalului, un maimuțoi înalt de câțiva metri își va aținti ochii vineți spre tine, ieșind din gura metrului. Copilul fără buze, cu ochii scoși, va rânji din marsupiul maimuțoiului. Spre seară te vei târî spre un telefon și o să mă suni pe mine, bunul și, de altfel, singurul tău prieten.

În local nu sunt admiși decât contrabandiști și camionagii, un pitic îngrozitor cu capul ca un televizor și câțiva țărani stingheri într-un colț. Prezența unei femei cu privirea umedă și fermă, ca a Pinei, poate strica totul.

Maimuțica stă pe o bucată de cauciuc roșu sau negru, care îmbracă umărul barmanului. Acolo își face nevoile, acolo țipă, bea coniac, fumează, acolo și-o ia la labă.

– *Pe urmă te vei obișnui. O să ajungi să urăști oamenii sincer, din toată inima, pe toți. Îi vei considera răspunzători, vinovați pentru ceea ce ești. Apoi te vei socoti înfinit superior acestor viermi, membru al unei caste invizibile și puternice, care-ți transferă și ție puterea ei. În final, vei ajunge un soi de filosof, privindu-i cu o liniște de autopsier pe șeful care urlă la tine, pe colegul tău mai deștept care urcă. Un fel de Dumnezeu. Ce și-ar putea dori mai mult un intelectual ?*

În fiecare seară, într-un minut oarecare dintre 8 și 10, maimuța alege pe cineva. Îi atrage atenția prin țipete. Dacă insul în cauză nu-i dă importanță, atunci barmanul îl bate pe umăr. Dacă refuzi, ești dat afară din local în brânciuri. O dată ce i-a prins privirea, primatul nu-și mai dezlipește ochii din ochii omului. Își apucă penisul în formă de pâstaie cu laba stângă, niciodată cu dreapta, și începe să-l frece violent, cu o neverosimilă frecvență a mișcării.

– *N-o să știe nimeni în afară de mine.*

O langoare disperată îi înceteșează privirea, agățată de privirea omului. Dacă omul întoarce capul înainte să se scurgă minutul, maimuța se oprește și scoate niște țipete sfâșietoare.

– *Nu vorbești cu nimeni care îți spune că vine din partea mea.*

Dacă totul merge

– *Cărțile or să-ți apară regulat.*

bine, primatul pierde controlul globilor oculari, cascade gurița într-un rânjel roz, cu dinții plini de bale, și scoate un soi de

– *Nu te căca pe tine. E timpul să termini cu închipuirile, cu visătoria. Intră în viața reală.*

suspîn. Cei câțiva stropi de spermă galbenă ca lămâia cad pe podeaua plină de mazăgă, scuipați,

firimituri, chiștoace umede și strivite. Când vezi prima dată scena

– *Acum ?*

trebuie să dai paharul peste cap și să încerci să-ți imaginezi creatura care s-ar naște din mîzga, scuipații, firimiturile, chiștoacele umede fecundate cu sămînța macacului *rhesus*.

– *Ei, vezi ? !*

Fiul călugărului Vasile

După scorul înregistrat de C.V. Tudor și PRM, dl. Octavian Paler vorbește de sinucidere colectivă. Nu împărtășesc părerea domniei sale, deși C.V. Tudor prevestește periodic în *România Mare* inexorabila și apropiata sinucidere a sus-semnatului. Va trebui să conviețuim într-un fel, în vremurile care vin, cu un PRM votat după toate regulile democrației. Îi este dată României și această încercare, după chinurile pe care le-a îndurat de 10 ani încoace.

Ceea ce nu înseamnă că putem să ne facem că nu s-a întâmplat nimic, să zicem că au avut loc niște alegeri și cu asta basta. S-a petrecut un lucru grav, democrația a provocat în România o malformație malignă a organismului politic. Democrația nu funcționează sănătos în orice condiții: dacă mediul economic și spiritual dintr-o țară sunt alterate până la fibră, atunci mecanismul democratic, aidoma unor ovare iradiate, poate naște monștri. Al cui fiu este acest C.V. Tudor, care umple acum ecranele, privind nația cu o cruzime paternă prin superochelarii săi Gucci? Răspunsul e pe cât de șocant, pe atât de limpede: al călugărului Vasile.

Potrivit unei atente analize IMAS, publicată ieri de ziarul *Adevărul*, nu mai puțin de 29% dintre cei care l-au votat pe Emil Constantinescu în 1996 acum l-au votat pe C.V. Tudor! După ce uimirea se mai duce, prima întrebare este: cum se pot agrega în mintea

unui om două opțiuni atât de diferite? Răspuns: cele două opțiuni nu sunt, în esență, diferite. În 1996, Constantinescu a venit cu un discurs mesianic, soteriologic, de salvator, de erou liberator. Cifrele pronunțate de el – 60 de miliarde de dolari, bani care vor veni din afară, 15.000 de specialiști – nu țineau de economie sau tehnică, ci de paranoia personajului, care se închi- puia buricul lumii, viitorul „lider regional”. Politicienii au fost asimilați – „De acum încolo nu se va mai sacrifica poporul, ci conducătorii” – unor apostoli pregătiți să îndure martiriul în numele lui Iisus Constantinescu. Finalul cu „Credeți în Dumnezeu, domnule Iliescu?” și invocarea călugărului Vasile „care seamăna cu Corneliu Coposu” a înscris decisiv în zona misticii și arățărilor religioase imaginea unui președinte Constantinescu care, altfel, s-a dovedit un nătărău desă- vârșit în materie de economie, administrație, alegerea și conducerea oamenilor.

Pe ce-a bătut monedă Constantinescu de la bun început? Pe cruciada anticorupție, pe „lupta” gălă- gioasă cu mafia, că asta nu cerea cunoștințe economice și manageriale aprofundate și prindea la public. Nu vă sună cunoscut? Ce deosebire este între cruciada anti- corupție a lui Constantinescu și „Jos mafia, sus patria!” a lui C.V. Tudor? Una singură: Constantinescu a apucat să eșueze jalnic, C.V. Tudor încă nu. Fabu- loasele miliarde de dolari ale lui Constantinescu se transformă, în programul PRM, în „alte surse de finan- țare externă”, care vor permite „suspendarea temporară a înrobitoarelor acorduri cu FMI și Banca Mondială”. Cine o să ne dea banii ăștia? Le Pen, Jorg Haider, Khaddafi, Saddam, Putin? Coreligionarii din America ai lui C.V. Tudor? În fine, la C.V. Tudor cei 15.000 de

evangheliști sunt trei, Puzdrea și Corleone, ceea ce nu-l împiedică pe tribun să invoce sistematic Biblia și pe Dumnezeu. De la Iisus Constantinescu la Vadim Hristos. Acesta este autotransplantul care s-a petrecut în creierul consumatorilor de miracole din țara noastră. Nici nu-i de mirare într-o țară în care 55% din populație crede în Judecata de Apoi și în Rai. Ei își pot manifesta opțiunea și în afara politicii: sunt cei care au jucat la Caritas (ne mirăm acum că îl votează Clujul pe C.V. Tudor?), au pus și au pierdut banii la SAFI, la FNI și, dacă mâine mai deschide unul o tarabă unde zice că înmulțește banii de 10 ori, dau năvală. Pentru ei, capitalismul e societatea în care fie te îmbogățești din nimic, fie, dacă ratezi chestia asta, vine statul și îți dă.

Natura mesianică a votului acordat lui C.V. Tudor rezultă și din înfrângerea lui Isărescu. Actualul premier este cel care a avut la dispoziție, spre deosebire de Ion Iliescu, C.V. Tudor sau Teodor Stolojan, sacul bugetar pentru a mitui electoral populația. Și a practicat o mită electorală porcească, azvârlind cu promisiuni și bani în cine s-a nimerit, ștergând datoriile, acordând indexări, suplimentări, pomeni și culminând cu ștergerea prin OUG a datoriilor către stat ale tuturor întreprinderilor din țară, fie de stat, fie private – un îndemn clar să nu mai plătească nimeni impozite în România, să se termine o dată cu statul ăsta național și unitar. Dacă ar fi fost vorba numai de sărăcie și foame, lumea ar fi trebuit să-l voteze pe „binefăcătorul” Isărescu. Iată însă că așa-zisul tehnocrat n-a recoltat decât 10 procente, iar C.V. Tudor a fost votat în Transilvania, zonă mai bogată decât restul țării. De unde rezultă că sunt mulți cei care așteaptă un Mesia, nu o sută de mii de lei în plus la pensie.

Cu tinerii însă, mulții tineri între 18 și 29 de ani, destui dintre ei pentru prima dată la urne, care l-au votat pe C.V. Tudor, e o altă problemă. Ei sunt produsul ultimilor ani de tranziție spre neant din România. În acești ani, ecranele patriei au fost invadate de o maree neagră, de o revărsare înfiorătoare de kitsch, de vulgaritate, de prost-gust, de bancuri groase și porcoase, amestecate cu antisemitism, rasism, șovinism. Dacă „Vacanța mare” face succes de public, mai e de mirare că a fost votat C.V. Tudor? Valorile publice ale epocii au devenit grosolănia, deșănțarea, șmecheria, gura mare, tupeul nemărginit, combinate cu lacrimile produse la comandă de emisiuni storcătoare de glande și cu luciul fețelor de gagici mișto și băieți cu bani. O lume pe cât de falsă, pe atât de scăldată în culorile vii, electrice, pulsatile ale superficialității, superficialitate plus artificiu. În acest univers televizual a năvălit C.V. Tudor, o mixtură de Robocop („Sunt programat să-i termin!”), manual de istorie, Bingo, băiat de cartier, telenovelă, O noapte cu Adrian Păunescu și Vreau să fiu miliardar. Asta a fost C.V. Tudor în ultimele două săptămâni ale campaniei electorale – un nou show de succes pe toate ecranele. Dacă ar vrea să devină showman de televiziune, C.V. Tudor l-ar aduce pe Florin Călinescu în sapă de lemn. Din nefericire, el vrea să fie președinte...

O generație întreagă a fost deci anesteziată spiritual pe cale audiovizuală pentru a primi acum în ceafă injecția cu vademism. Cu atât mai ușor cu cât cei tineri nu știu cu ce s-a ocupat C.V. Tudor înainte de '89, iar de Elena Ceaușescu au auzit vag. Mai invocă și alte motive tinerii care l-au votat pe C.V. Tudor: de pildă, să obțină ușor azil politic în Occident după ce ajunge el

președinte. O, Doamne, ce-am trăit să aud, la 10 ani de la Revoluție...

Ca și cum n-ar fi de-ajuns răul imens pe care l-au făcut acestei țări, felurite specimene de pe dreapta, cederști, ghedesști, intelighenți susțin acum teoria cretină că PDSR i-a dat în mod deliberat voturi lui C.V. Tudor, ca să aibă Iliescu un adversar „ușor” în turul II. Cât de ușor – rezultă din declarația de ieri a liderilor PDSR, că, dacă C.V. Tudor câștigă președinția, atunci PDSR se retrage și lasă PRM să facă guvernul. Migrația reală a voturilor de la PDSR la C.V. Tudor, deja înregistrată în proporție de 11 %, este un fenomen îngrijorător pentru liderii PDSR, nicidecum unul pus la cale.

O altă diversiune, venind din partea unor jurnaliști „absolut independenți”, în fapt susținători vicleni ai lui C.V. Tudor, este aceea că Occidentul îi tratează la fel pe Ion Iliescu și C.V. Tudor. Fals. Față de foștii comuniști, Occidentul are o atitudine nuanțată. Dacă are interes sau constată că respectivii au devenit niște democrat-capitaliști în toată regula, atunci fac abstracție de trecutul comunist. Este cazul cu Kwasniewski în Polonia sau cu Gyula Horn în Ungaria. Este cazul Coreei de Nord sau Vietnamului, cu care SUA își dezgheață relațiile. Ex-comunismul lui Ion Iliescu nu e nicidecum o piedică de netrecut în relația cu Vestul. Depinde de ce se întâmplă efectiv în România.

În schimb, când vine vorba de antisemitism, ultra-naționalism, șovinism, xenofobie, s-a încheiat orice discuție. Reacția Vestului este automată, brutală, necruțătoare. O Românie condusă de C.V. Tudor sau cu PRM la guvernare înseamnă un ghetou carpato-danubian. Nici un român nu va mai avea dreptul să se

ducă să caute de muncă nici până la Budapesta. Orice finanțare externă va fi oprită. Nici un șef de stat civilizat nu mai calcă la București.

După 4 ani cu Iisus Constantinescu, am ajuns în urma Bulgariei. S-a ivit acum ocazia de a coborî și mai jos. Alegerea ne aparține, nu ne-o impune nici o cizmă rusească sau americană. Dacă noi, românii, vom crede în majoritate că merită, democrația ne permite să aruncăm România în timpul mort, în singurătatea de plumb a ultimilor ani ai lui Ceaușescu.

Pedeapsă pentru părinți

Acum doi ani, ca și acum opt ani, susțineam scris și oral că sumbra și singura soluție pentru România e să dăm mai repede la grâu noi, generațiile mai vârstnice, și să vină tinerii. Și iată că tinerii au venit. Distribuția pe vârste a votului din 26 noiembrie este un șoc al deceniului – mie, unul, mi s-a stins creierul pentru câteva clipe ca un ecran de televizor. Ce legătură poate fi între tinerii zilelor noastre, fie și cei mai superficiali dintre ei, băieții de cartier care nu cred decât în BUG Mafia, în „marfă de marfă”, în „te fac”, în „mai subțire”, în „bestial”, și un demagog sclivisit de 51 de ani care se rupe în figuri și folosește un argou al invectivei tipic anilor '70 și '80? În mod normal, un astfel de „papagal”, nimerit prin Pantelimon sau Rahova cu costumul lui alb și ochelarii de James Bond la pensie, ar fi băgat la mijloc și „făcut” una-două. Acolo, aburelile lui evlavioase cu Biblia și Doamne-Doamne, care pot avea efect la niște bătrâni chinuiți de viață, ar stârni rânjete. Și atunci?

Răspuns : nu e nici o legătură. C.V. Tudor nu reprezintă un erou sau un model pentru tineri, ei nu se identifică nicidecum cu el – nici băieții de cartier, darmite băieții cu carte. Fiecare dintre aceste două categorii își are răspunsul ei la întrebarea „de ce l-ai votat?” : băiatul de cartier spune : „L-am votat că e nebun!” ; băiatul cu carte, „Ca să obținem mai ușor

azil politic în Occident după ce vă bagă ăsta țara înapoi în beznă”. De fapt, ei spun, în esență, același lucru. Și spun „vă”, adică vouă cu țara voastră cu tot. Vă, adică nouă, părinților.

Cea mai mare greșeală pe care am putea-o face acum noi, părinții, ar fi, în cazul în care n-am votat și noi ca ei, să-i disprețuim. Gestul tinerilor poate avea și componente raționale – de pildă, persiflarea simbolurilor istorice ale poporului român, practică cu inconștientă de pedagogi de școală nouă, în scandalul național al manualelor, poate determina elevi și studenți să reacționeze în compensație pozitiv la citatele istorice livrate cu toptanul de C.V. Tudor. De asemenea, rasiștii stadioanelor, cei cu „Un milion de ciori, o singură soluție”, sau cei care au avut de suferit din pricina țiganilor pot rezona la zicerile antițigănești ale lui C.V. Tudor. În esență însă, și în majoritate după părerea mea, este vorba în cazul tinerilor de un *vot irațional cu premeditare*.

Primul meu gând în noaptea alegerilor a fost la adolescenții care au ieșit în stradă în decembrie 1989. Ei sunt cei care au votat acum așa! ? Mi-a trebuit câțeva vreme ca să înțeleg că pot fi. Ce le spuneau părinții fiilor și fiicelor lor care săreau cu mâinile goale, la Timișoara și București, în fața tancurilor și automatelor ? Că sunt nebuni. Că e o nebunie ceea ce fac. Să vină imediat acasă. Le spuneau ce le mai spusese răniți ani de-a rândul, ce-i învățase pe ei viața în decenii de comunism – nu ieși din rând, stai la locul tău, nu-ți periclita situația, nu te băga. Și tinerii n-au ascultat, s-au dus în stradă, ca nebunii, împotriva rațiunii suficiente și a instinctului de conservare. În felul acesta, au dat părinților, mulți cu prețul vieții, o lume de trăit.

Și ce-am făcut noi, părinții, cu această lume nouă ? În 11 ani, am produs coșmarul multicolor și soios care este România de azi și în care adolescenții supraviețuitori ai nopților din decembrie '89 sunt siliți să trăiască. Am văzut ieri și alaltăieri o serie de scurt-metraje studentești în festivalul Cinemaiubit. Temele filmelor, mai bune sau mai proaste, sunt câteva și revin obsedant, într-o cadență înfricoșătoare : sex, droguri, moarte sau plecarea în Occident. Tinerii cineaști încearcă să pună pe peliculă deșertul roșu din jur, care-și strecoară nisipul până-n sufletele lor. Cinemaiubit ? Nimeni nu m-a iubit, iar eu vă urăsc.

Acum tinerii au comis din nou o nebunie, votând cum au votat, dar în logica morală a lucrurilor, ei procedează corect : își iau lumea înapoi, își iau înapoi darul lor scăldat în sânge, de care noi ne-am bătut joc, și ne lasă în pragul beznei ceașiste din care ne-am smuls ! Pardon, iertați-ne că v-am deranjat acum 11 ani, a fost o confuzie, spun ei punând ștampila pe C.V. Tudor și PRM.

Le putem reproșa multe tinerilor noștri, dar nu că sunt proști. Pe ei, chestii de tipul înlocuirii Justiției, așa chioară cum este, cu procese publice pe stadioane, în 48 de ore, îi fac să râdă : și cum se judecă, după cine strigă mai tare, peluza sau tribuna ? După degetul gros în sus sau în jos ? Dacă sentința e nedecisă, se bat lovături de la 11 m ? A, am înțeles, e un fel de Procesul etapei, cu C.V. Tudor în loc de Ioanițoaia. Iar dacă vine vorba de mitralieră, nu la corupți se gândesc tinerii în primul rând – la vârsta asta de vis, hoția și sărăcia încă nu te pot răni prea tare –, ci la propriii lor părinți. Oricât ar suna de teribil, am auzit și asta : „Să vă împuște pe voi, că voi ne-ați adus aici ! ”.

Acum 20 de ani, avându-l ca dirigor pe Adrian Păunescu, care, pe lângă strigările ceaușiste, le oferea și muzică, și iluzia libertății, tinerii de atunci murmurau emoționanta *Rugă pentru părinți*: „Enigmatici și cuminiți/ Încheindu-și rostul lor...”. Dă un ordin, dă ceva, să-i mai poți întârzia ! strigau spre Dumnezeu, cu ochii în lacrimi, acei tineri. C.V. Tudor, caricatura sinistră a lui Adrian Păunescu, nu îi manipulează pe tinerii de astăzi, nu se folosește de ei ca să-și atingă visul megaloman : ei se folosesc de el ! Ca să-și pedepsească părinții, nu ca să se mai roage pentru ei.

Cred că ceea ce s-a întâmplat pe 26 noiembrie este o pedeapsă aspră, dar meritată, și nu pot decât să sper că va atinge țelul oricărei pedepse – un proces de conștiință. Dacă însă tinerii vor împinge duminică maneta pe care o au în palmă până la capăt, atunci gestul lor din 26 noiembrie își pierde orice semnificație de avertisment, șterge posibilitatea recunoașterii și căinței, se transformă într-o pedeapsă capitală, după care nu vor mai exista decât adulți răsuflând ușurați că n-au copii și copii care vor regreta că s-au născut.

Sfârșitul țărănismului

De la o vreme încoace, vântul de nebunie care bate neconținut peste România răspândește un damf sinucigaș. Cei ce îl trag în piept reacționează, în esență, la fel: studenții care astă-toamnă l-au votat pe C.V. Tudor ca să arunce odată în aer o Românie stătută și moldovenii de pe malurile Siretului zâmbind după ce își umpluseră burta cu pește mort, îndopat cu cianură, exprimă aceeași nepăsare disperată față de consecințe, aceeași seninătate autodistructivă care plutește peste țară. Nu altceva mă așteptam să facă țărăniștii, partid cu o vocație sinucigașă îndelung probată în ultimii ani. Dacă „nașul” Ioan Mureșan ar fi fost ales președinte în urma Congresului de săptămâna trecută, cadavrul PNȚCD ieșea din istorie prin culisele Teatrului Național. Același rezultat s-ar fi obținut, ceva mai lent, prin alegerea lui Dudu Ionescu. Tânărul Dudu nu e o icoană a corupției, ca alde Neluțu Mureșan, dar nu-l ajută nici mintea și nici limba: om de paie al sinistrului Niculae Ionescu-Galbeni, i s-au pus pe cap tot felul de pălării care i-au căzut pe ochi. Ghiveciul de corupție și dezordine în care s-a transformat sub el Poliția Română spune ceva despre soarta unui PNȚCD-Dudu: la noua sa deviză, „*Ordnung und Disziplin*”, nu poți să-i răspunzi, luând poziția de drepti, decât „*Obärliht und špilhozăn, să trăiți!*”.

De fapt, ceea ce mulți n-au înțeles, la acest Congres al ceasului al 14-lea problema nu mai era în primul

rând a oamenilor și a posturilor, ci a redefinirii cuvânt cu cuvânt a titulaturii partidului. A statutului său ontologic. PNȚCD – partid Național ? După ce te prăbușești în alegeri cu un scor catastrofal, după ce ești azvârlit din parlament, mai poți avea tupeul să te numești Național ? După ce 4 ani de zile fie te-ai gudurat pe lângă Occident în speranța că-ți iese și ție ceva, fie ai alergat direct după șpăgi și gheșefturi personale, mai speri să nu fii scuipat când vorbești de interesul național ?

Țărănesc. În afară de țărani de recuzită purtați pe la Cotroceni cu ocazia sfeștaniei legii Lupu, altă legătură cu pământul n-a avut PNȚCD decât prin roțile Mercedesului „agricultorului” Ioan Mureșan.

Creștin. Una dintre trăsăturile definitorii ale creștinismului profund este smerenia : conștiința puținătății ființei și vieții tale în fața lui Dumnezeu. În locul ei, PNȚCD l-a anexat pur și simplu pe Dumnezeu partidului, aidoma clasicilor PDSR : Dumnezeu e țărănist. Și dacă i-a fost departe smerenia, creștinului îi mai rămâne căința : recunoașterea păcatelor și smulgerea lor din suflet în fața Domnului. Președintele Diaconescu a găsit pe toată lumea vinovată, mai puțin pe el însuși. Nici o clipă acest bătrân aflat atât de aproape de întâlnirea cu Dumnezeu, sau cu Diavolul, nu s-a gândit că trebuie să facă ceva pentru partid din moartea lui, așa cum a făcut Corneliu Coposu. A vrut să-și păstreze imaginea nealterată până la sfârșit : un moșneag de o prostie vicleană.

Democrat. Cât era de obișnuit PNȚCD cu democrația s-a vădit chiar la acest Congres. Vreme de 11 ani, țărăniștii au fost o scursură a comunismului. Toate hotărârile majore, numirile și destituirile, alianțele și dușmăniile au fost stabilite de un CPEx la fel de ocult

ca acela al lui Ceaușescu. Tot ca la comuniști, s-au călcat în picioare propriile statute și reguli când „interesul partidului” a cerut-o. Visul de aur al PNȚCD a fost să copieze structurile ceaușiste ; n-au reușit, pentru că n-au luat de la comuniști decât ticăloșia, nu și ordinea sau organizarea. Rezultatul principal al acestui mod de a face politică a fost vulnerabilizarea conducerii, care nu numai că a pierdut orice legătură cu România reală, dar a devenit străină masei membrilor de partid. Iar când masa s-a putut exprima democratic, la scenă deschisă, i-a dat pur și simplu peste cap pe aparatcicii și politrucii de cabinet din jurul lui Diaconescu.

A reduce tot ce s-a petrecut în acest Congres la un complot al lui Constantinescu și al camarilei lui, câtă i-a mai rămas, e o aiureală. Mai întâi că priza lui Constantinescu în PNȚCD este la ora actuală practic zero. După ce i-a lăsat pur și simplu cu fundul în baltă astă-vară, după ce le-a băgat pe gât un candidat perdant la Președinție, care n-a îmbunătățit cu nimic procentul partidului, dom' profesor poate să se uite liniștit în pietre. Apoi, omul-cheie al răsturnării de situație, Vasile Lupu, cel care prin retragerea sa l-a propulsat pe Marga, n-a fost și nu este omul lui Constantinescu și nici al altcuiva. E un buldozer politic ciufut și căpățânos, dar un om cu principii, nu un șpăgar. Și demersul său n-ar fi avut nici o șansă dacă schimbarea n-ar fi fost cerută de situația răscoaptă, de instinctul de supraviețuire aproape animal al partidului.

De fapt, ce s-a întâmplat vineri, sâmbătă și duminică ? Dincolo de toate amănuntele, teșghetăria și politica de Cișmigiu au fost înlocuite cu ideologicul. Ani de zile, dl. Ion Diaconescu a discreditat nu numai PNȚCD, dar și actul și discursul politic în România. Cu agramatismul, incultura și primitivismul care

îl caracterizează, I. Diaconescu a zgâriat urechile și bunul-simț al oamenilor mai ceva decât N. Ceaușescu. Acest troglodit politic, care a ieșit din pușcărie așa cum a intrat, crea impresia că politica e o șuetă de scara blocului sau de Cișmigiu, un aranjament între buticari. Andrei Marga e departe de a fi un sfânt. E ros și el de ambiții, e oportunist, vrea putere și ce apucă nu mai lasă – vezi postul de rector la Universitatea „Babeș-Bolyai” pe care și-a aranjat din timp să nu-l piardă, schimbând Carta UBB încă din octombrie. Dar, spre deosebire de Diaconescu, Marga e un intelectual, un ideolog, știe ce e aceea o doctrină, un concept politic. În plus, el nu e marcat de discursul anticomunist papagalic, de cretinerii gen „singuri împotriva stângii”. O dată cu Marga se deschid pentru PNȚCD căi de comunicare și colaborare cu alte partide, pe care vechea conducere reușise să le taie cu totul. Împreună cu tenacele Vasile Lupu, care e și el un politician, o personalitate bine conturată, nu un tejghetar – remarcabilă hotărârea cu care cere renunțarea la titulatura Țărănesc, de fapt la impropriul și râncedul „țărăniști” –, Marga va duce o bătălie de cu totul alt nivel în PNȚCD și pe scena politică. Nimeni nu poate ști dacă o va și câștiga.

Căderea vechii gărzi din PNȚCD are o semnificație majoră pentru întreaga viață politică românească: înseamnă sfârșitul unui mod putred de a face – a gândi e mult spus – politică. Nu-mi mai rămâne decât să observ că asta se întâmplă cu o întârziere de 11 ani: dacă România s-ar fi despărțit în '89-'90 nu doar de Emil Bobu și Tudor Postelnicu, ci și de Ion Diaconescu și Nicolae Ionescu-Galbeni, nu doar de comunism, ci și de țărănism, poate alta ar fi fost soarta acestei țări.

O poșetă în cap

Sângele albastru răspândit pe fața reprezentantului intelighenților de viță din țara noastră a fost ștampila finală pe actul de deces al regimului Constantinescu. Era exact ce merita domnul președinte : nu un glonț, nu o piatră, nici măcar o palmă : niște stropi de ceva în barbă. Dar lângă ștampilă mai lipsea și o semnătură, ca să fie lucrurile în bună regulă. O semnătură înflorită, cu brizbizuri și rotocoale, ca pe la noi : în spațiul românesc, așa cum kitschul sublimează adesea în tragedie, și geamătul se preface în răs gros. Îndată ce E-mil ! E-mil ! a pășit dincolo de poarta Cotrocenilor, uitându-se după un taxi, un susur de voci educate l-a luat din urmă : „Uite-l ! A ieșit !”. Din umbra falnicelor porți a țâșnit o damă trupeșă, între trei vârste, vopsită îngrijit și tunsă garçon care s-a năpustit asupra fostului președinte și a început să-i care cu poșeta în cap zbierând : „Ezitantule ! Confuzule ! Transfugule ! Fantomă !” și, într-un final electrizant : „Mediocrule !”.

Oricâte semnături masculine ar conține, nu-mi pot imagina revista 22 altfel decât ca pe o damă trupeșă, între trei vârste, vopsită îngrijit și tunsă garçon. Ultimul număr din mileniul trecut al acestei publicații îl bagă încă o dată în cerneală pe Emil Constantinescu, mai abitir decât profetul Isaia de la PRM. Editorialul semnat de A. Cornea bate năpraznic în ciocoi, luând-o chiar de la patrușopt : „Felul în care a declanșat campania anti-corupție, la începutul lui 1997, este revelator. În loc să

determine schimbări tăcute, dar decisive în structurile justiției și ale poliției [...], el a înființat cu mare tam-tam mediatic niște absurde comitete anticorupție, al căror eșec era previzibil...”. A. Cornea practică astfel profeția postcoitum despre trecut în stil Brucan, întrucât, în sus-amintitul moment, revista 22 îneca în insulte și amenințări pe cine îndrăznește să zică ceva de regimul Constantinescu. Subsemnatul, de pildă, scria, nu **acum**, ci a doua zi după declanșarea televizată a campaniei anticorupție (*Adevărul*, 9 ianuarie 1997): „Un suflu eroic a străbătut ecranele țării marți seara, când Consiliul Suprem de Apărare a Țării s-a arătat poporului, cu președintele Constantinescu în capul mesei. Marii bărbați politici s-au strâns în ședință extraordinară ca să discute problemele corupției și crimei organizate. Faciesul sumbru și neînduplecat al șefului statului cerea parcă alături imaginea unei ghilotine pe care să scrie: «Corupți, v-a sunat ceasul!». [...] De ce trebuia să spună asta pe ecran? Ca să auză corupții și bandiții și să intre frica în ei? Se procedează aidoma caraulei care striga prin veacul trecut, din ceas în ceas: «Te văăd! Te văăd!»? Oare nu era mult mai normală o întâlnire cu ușile închise pentru declanșarea unei astfel de operațiuni?” [...] „Problema corupției nu se rezolvă în comisii, în ședințe sau prin declarații – de-astea am mai văzut noi destule și la dnii Iliescu, Văcăroiu et comp. Ea nu presupune o stare de blitzkrieg, ci o acțiune metodică, tenace, susținută, mușcând pas cu pas din putreziciune, schimbând atmosfera și mentalitățile, nu doar oamenii. Ar fi salutar ca dl. Constantinescu să înceapă chiar cu ce e în jurul domniei-sale...”. Dar atunci subsemnatul era, în viziunea revistei 22, un „khmer roșu”, un „Goebbles”, un „dușman al democrației”, recomandându-se ulterior, în aceeași

publicație, neîntârziata mea izolare și neutralizare. Același A. Cornea declara pe atunci la TVR nici mai mult, nici mai puțin decât că *Adevărul* e un ziar anti-democratic – despre Constantinescu, mucleș.

Cu privire la momentul intervenției NATO în Iugoslavia, revista 22, prin plaivazul lui A. Cornea, cuvântează **acum** : „Decizia de a sta ferm alături de NATO în timpul crizei iugoslave din 1999 a fost, desigur, lăudabilă și bine primită în Occident.

Președintele – ca și guvernul – nu a știut însă să prezinte convingător populației motivele și sensul acțiunii sale”. Te freci la ochi : păi, ce altceva susținea **atunci** ziarul *Adevărul*, care nu a negat nici un moment opțiunea pentru NATO, opunându-se felului **cum** au formulat această opțiune președintele Constantinescu și șleahța „intelighentă” ? Dar atunci, noi, cei de la *Adevărul*, eram descriși cu ură în revista 22 drept anti-occidentali feroce, iar dl. Gabriel Liiceanu, guru al GDS și revistei, cerea îndepărtarea subsemnatului de pe posturile de televiziune.

Uriășul matrapazlâc al puterii numit Țigareta II. Ziarul *Adevărul* a taxat **atunci** drept ridicolă și revoltătoare „teoria” președintelui Constantinescu cu privire la un așa-zis „flagrant minuțios controlat”. Revista 22 tăcea chitic. **Acum**, ea zice curajoasă : „Iar când avea loc câte o criză – de pildă Țigareta II – el intervenea cu declarații pripite sau pur și simplu ridicele – teoria «flagrantului» controlat –, care nu numai că nu au convins pe nimeni, dar au și lăsat bănuiala că ar avea ceva de ascuns”.

Lăsând la o parte un șir de observații care copiază punct cu punct pozițiile ziarului *Adevărul* de-a lungul vremii, să trecem la flegma finală pe care A. Cornea i-o aplică între ochi lui E. Constantinescu : „a fost un

om mediocru”. O bună parte din ultimii 4 ani de viață, subsemnatul i-am cheltuit scriind articole în care nu făceam decât să descriu devastatoarea mediocritate a acestui personaj, un Akaki Akakievici jucând rolul regelui Lear cu un sufleor bâlbâit. Tot 4 ani, intelighenții ghedesişti au împrôscat cu noroi ziarul *Adevărul* mai ceva ca C.V. Tudor, făcând gard în jurul lui Constantinescu. Până ieri...

Astăzi, ziarul *Adevărul* tace în ceea ce îl priveşte pe Emil Constantinescu. Nimeni dintre noi nici nu l-a iubit, nici nu l-a urât pe acest om – ne-am mărginit să descriem doar prăpădul pe care l-a făcut în această țară. În schimb, revista 22 își regăsește verticalitatea și, cu un curaj și simț moral demne de un șacal, se năpustește asupra celui definitiv căzut. Nici unul dintre inșii ăștia care au citit Dostoievski nu se întreabă: dacă Emil Constantinescu a primit în față un jet de cerneală, noi ce lichid am merita?

Un înalt iresponsabil comunist

Spuneam despre Congresul PDSR că unanimitatea, liniștea, consensul au ceva sumbru, ba chiar că exprimă contrariul a ceea ce par – tăcerea haitei „durilor”, cu limbile scoase, înainte de a da năvală. N-aș fi crezut însă că urletul de atac va porni din chiar gâtletul lui Ion Iliescu și atât de repede. În fața „proclamației” de la Focșani a domnului președinte, mi-e greu să decid care dintre enormitățile pe care le exprimă e cea mai mare : cea economică, cea politică sau cea umană ?

Organismele financiare internaționale „impun condiții defavorabile” statului român și „constrâng românii să ceară de pomană”, zice dl. președinte. Așa ceva nu se mai spune nici în fața unui ciopor de vaci nebune, că nici alea nu te mai cred. Orice român cât de cât cu scaun la cap, oricât de greu ar duce-o, nu mai crede, după 11 ani de libertate, că FMI, BM sau UE ne impun ceva. Noi ne ducem la ei cu căciula în mână fiindcă nu suntem în stare să ne finanțăm singuri și altcineva nu ne dă. Andrew Vorkink, reprezentantul Băncii Mondiale, un om care a muncit anonim, cot la cot, cu români săraci, a spus limpede : dacă îndepliniți măsurile de reformă, vă dăm 1,5 miliarde dolari. Dacă nu, 100 de milioane, ca să nu crăpați de foame. Iar Banca Mondială, în, care va să zică, nimicnicia ei fără margini, cere ca IAS-urile și ce mai e de privatizat prin agricultură să se privatizeze. Dacă nu-ți convine, îi spui

lui Vorkink să nu mai dea pe la București, și basta. Ei nu, dl. Iliescu simte nevoia unui excurs în istoria agricolă a omenirii, pentru a demonstra focșănenilor întâietatea proprietății în devălmășie asupra pământului și faptul că „e un moft chestiunea aceasta cu sfânta proprietate privată”. Personal, nu agreez cuvântul „sfânt”, în legătură cu proprietatea privată – Iisus Hristos n-avea proprietăți. Dar de aici și până la a pronunța președintele țării cuvântul „moft” în legătură cu proprietatea privată, în condițiile în care ne târâm agățați de bara ultimului vagon al trenului capitalist, e o distanță înspăimântătoare. Cuvintele dlui Iliescu, preluate de marile agenții de presă, au explodat pur și simplu în urechea investitorilor străini suficient de curajoși ca să aibă de gând să mai bage bani în România.

Aceste organisme „ne impun privatizarea sistemului bancar pentru ca, ulterior, noi să fim obligați să cerem de pomană pe lângă băncile care nu mai sunt românești”. Apoi, „băncile privatizate își duc fondurile în străinătate și, astfel, plusvaloarea creată de societatea românească este folosită de interese străine”, declară președintele Iliescu, veștejind faptul că privatizarea sistemului bancar e impusă tot de „organisme”. Aici, puterea de analiză rece mă cam lasă – dacă am fi față în față, aș urla cu tot respectul: „Cum, dle președinte, străinătatea îi jefuiește pe români de 11 ani încoace? Dacia Felix, Credit Bank, Bankoop, BIR erau bănci australiene? Nu le-au jefuit cu metodă «românași» de-ai noștri? SAFI și FNI nu sunt hoții autohtone? Bancorex, Banca Agricolă, bănci de stat, precum și CEC-ul n-au jupuit românii de miliarde de dolari cu largul concurs al conducerii României? Și peste ciordeala generală n-a împărășit Banca Națională a

României? Cine altcineva decât guvernările acestei țări sunt vinovate pentru spolierea depunătorilor de bună-credință? A, dacă vă deranjează faptul că nu veți mai putea da câte un telefon ca să se bage subvenții cu credite de la bănci, ce nu vor mai fi niciodată returnate, atunci înțeleg”.

Dl. Iliescu mai e supărat că BM, după ce a finanțat cu 30 de ani în urmă construirea Comtimului, vrea acum să-l închidem și ar finanța un altul în Ungaria. Unu: Comtim a fost special construit la asemenea dimensiuni pentru piața sovietică, astăzi dispărută. Doi: dacă i-am dirija producția pe piața internă, am falimenta toate celelalte unități de profil. Trei: Comtim produce pierderi uriașe. Patru: 30 de ani de viață pentru o companie înseamnă o eternitate în Occident, unde evoluțiile economico-financiare fulgerătoare se măsoară acum în *dog years* – un „an câine” are trei luni. Cinci: Banca Mondială face ce politică crede de cuviință – dacă nu ne place, subvenționăm Comtim din pensiile oamenilor și vedem ce urmează.

Enormitatea politică. Se spune în comentariul agenției France Presse despre proaspetele luări de poziție ale dlui Iliescu că acesta e „un fost înalt responsabil comunist”. Comunist poate, înalt așijderea, dar responsabil nu cred. Un responsabil comunist cunoștea bine regula de fier a „consensului”: dacă la masa roșie a partidului s-a hotărât într-un fel, chiar dacă hotărârea s-a luat după ciocniri și convulsii teribile, afară iese toată lumea cu același text și aceeași față. Or, dincolo de adevăr sau fals, prin tot ce-a spus la Focșani, în vreme ce Adrian Năstase încearcă la Strasbourg și Bruxelles să dinamizeze relațiile cu Vestul, Ion Iliescu se străduiește să le dinamiteze. Ce să mai vorbim de

bietul ministru de la Finanțe, tânărul Mihai Tănăsescu, aflat în negocieri cu FMI la Washington... Cum să mai pretindă oamenii ăștia că România oferă stabilitate politică? Ce dracu' să spună când vesticiile vor face ochii mari : că președintele României nu trebuie luat în seamă, că nu mai e de la partid, că i s-a dus mintea în adâncurile secolului trecut ? Să spună asta și ministrul Industriilor, Dan Ioan Popescu, care tocmai a anunțat în Valea Jiului că minele închise nu vor fi redeschise ? N-o vor face, pentru că îi cred ceva mai responsabili. Dar nici nu trebuie să dea un pas înapoi de la programul guvernului. Întregul discurs al lui Ion Iliescu aduce a delir postelectoral. Parcă îi pare rău că s-au terminat alegerile, parcă n-a băgat de seamă că nu mai sunt țărăniștii la putere. Cu cine se ceartă de fapt dl. Președinte ? Cu focșănenii ? Cu Occidentul, cum titrează presa ? Nici-decum. Este un atac dur al Bunicuței, având în spate întreaga aripă peremistă din PDSR, împotriva lui Adrian Năstase și a guvernului său, pe care vrea să-i lase pur și simplu în ofsaid, să-i transforme în „vânduți Occidentului” în fața populației. În această ipoteză, rezultă că „guvernul din umbră” nu e la țărăniști, iar nea Nelu ține să ajungă lumea să regrete că nu l-a votat pe C.V. Tudor – ăla cel puțin face astfel de porcării cu mai mare talent în clanță.

Cum spuneam, mai e o ipoteză : din cauza vicisitudinilor vârstei, dlui președinte i-a scăpat piciorul minții în mlaștinile trecutului. Denumindu-l pe Cuza Vodă „primul președinte al românilor”, vorbind de „plusvaloare”, arătând că, o dată cu surplusul agricol, „depozitele de grâne s-au transformat în temple” (sic !), desfășurând în fața focșănenilor buimăciți un curs scurt de istorie materialist-dialectică la botul calului,

dl. Iliescu a căzut în timp dincolo de nivelul României anilor '50, acolo unde ajunsese cu discursurile din '96 de la Brăila și Alba-Iulia. Acum plutește printre clasicii bolșevismului, care repovesteau istoria universală înfieriând proprietatea privată și identificându-i pe primii creștini drept comuniști ilegaliști...

Rămâne să decidă cititorii care dintre aceste ipoteze e mai luminoasă.

Crima din milă

Reporterilor care vâra microfonul sub nasul militanțelor dragostei de câini nu le dă prin cap să pună o întrebare simplă : ați tăiat vreodată un pui de găină ? I-ați pus tălpile pe aripi, i-ați apucat capul cu o mână, i-ați retezat gâtul cu cuțitul ținut în cealaltă ? Ar obține, cu siguranță, nuuu ! -uri oripilate sau bâiguieli. Sensibilele cucoane „n-ar omori o muscă”. Ele „au suflet”. Ele au lăsat totdeauna treaba asta pe seama soțului sau au rugat un vecin. Cele mai multe iau puii din magazin, gata omorâți de alții și înghețați, ceea ce le rezolvă problemele cu naturelul simțitor.

Toată povestea asta cu câinii vagabonzi contrapune așa-zisei „cruzimi” a unor „criminali” ca primarul Băsescu un fariseism mai mult sau mai puțin conștient. Existența întregii societăți omenești se bazează pe un lung lanț de crime față de animale. Dacă n-avem dreptul să omorâm câinii vagabonzi, cine ne dă dreptul să decapităm vacile, să înjunghiem porcii, să înfigem în buza peștilor de bună-credință cârlige de oțel ? De ce practicăm genocidul asupra șobolanilor sau gândacilor, venind peste ei cu deratizarea și dezinfecția ? N-ar fi mai uman să-i castrăm unul câte unul ? Sau, mă rog, să-i eutanasiem cu o injecție care costă cât un prânz pentru un om, în sunete de muzică preclasică, deoarece s-a demonstrat că șobolanului îi place ? Sau, și mai bine, să-i lăsăm să se „înfrățească” cu copiii, pe care au ajuns să-i sfâșie prin nordul Moldovei.

Castrarea câinilor vagabonzi, de care se agață cu încăpățănare activiștii protecției animalelor, e o ipocrizie „umanitară”. Nu omori specimenul, îi omori urmașii : „crima” e transportată în viitor, virtualizată, nu mai deranjează la umanism. Eutanasia, altă ipocrizie, plimbată de toți prin gură. Aceasta înseamnă moarte provocată fără durere pentru a curma o suferință incurabilă. Or, în cazul maidanezilor, e vorba și de suprimarea celor pe care nu-i revendică nimeni în termen de 10 zile – ca fapt divers, în imperiul democrației, SUA, un câine fără stăpân adunat de pe stradă este lichidat în 48 de ore.

Într-un singur caz aș fi sută la sută de acord cu societățile de protecție a animalelor : cel al ticăloșiei numite vânătoare, „sportul” omorării vietăților de plăcere.

În general, așa-zisa iubire de animale, când ajunge la forme grotești, semnifică altceva. Indivizii în cauză își construiesc de fapt un complex de superioritate prin milă asupra „brutelor” care cer să nu le mai fie atacați copiii de haite de câini vagabonzi. Ei sunt buni, iar cel care scrie aceste rânduri – o bestie fără inimă. M-ar privi asasin dacă le-aș spune că mari criminali, psihopați, dictatori sângheroși din istoria omenirii au fost și mari iubitori de animale. Adesea „dragostea” de animale se întâlnește cu disprețul față de om. Cu frustrări în relațiile cu semenii. De pildă, madam Bardot, pe care vor s-o cheme unii în ajutor, și-a reprofilat preaplinul sufletesc pe animale după ce i-a mai scăzut cota la bărbați. Adesea, când mai înaintează în vârstă, „fetele vesele” fac pasiuni pentru câini – o compensație psihică : animalul e iubitor și credincios până la moarte, spre deosebire de lungul șir al bărbaților care le-au părăsit fără nici un cuvânt. Populara zicere „Din bucata

mea de pâine/ Am hrănit un om și-un câine/ Câinele mă recunoaște/ Omul nu mă mai cunoaște” exprimă nu atât trăiri filocanine, cât neîncrederea apriorică în ființa umană – urăște-ți aproapele, pentru că el oricum te urăște. Tărăboiul acesta al milei este cât se poate de absurd. Problema a încetat de mult să mai fie una de opțiune afectivă, de împărțire a oamenilor în cruzi și miloși – e o problemă pur și simplu tehnică, socială. În acțiunea socială, conceptul de milă e inoperant : aici au sens doar prioritățile, abordate în ordine. Întrucât administrațiile locale anterioare și-au dovedit indolența și în acest domeniu, numărul câinilor fără stăpân din Capitală a depășit 200.000 și crește cu 15% pe an. Situația e la fel de gravă și în alte orașe ale țării. Anual, zeci de mii de oameni, între care mulți copii, sunt mușcați de aceste patrupede. Nu mai poți ieși noaptea pe stradă, ba nici chiar ziua prin locurile mai pustii, fără un par în mână. Măsuri ca punerea câinilor în țarcuri sau castrarea lor ar fi fost suficiente dacă se aplicau cu ani în urmă. Acum e prea târziu ; numărul imens deja existent, rata teribilă de înmulțire, capacitățile limitate de hrănire sau „procesare” a lor fac inevitabilă recurgerea la eliminarea fizică a acestor animale. Până când sunt castrați 5 câini, un singur dulău în putere poate însămânța 10 cățele rămase fără partener pe stradă. Și ca să umpli țara cu târle de câini, animale complet neproductive, cărora le dai de mâncare în condițiile în care statul n-are bani să hrănească bolnavii din spitale, înseamnă să transformi abia acum mila în crimă.

Câinii vagabonzi supraviețuiesc în bună măsură scormonind prin mormanele de gunoi aruncate fără nici un control în perimetrul Capitalei. Până la prindere și suprimare, curățarea Bucureștiului ar fi o măsură

cu adevărat eficientă pentru a încetini înmulțirea maidanezilor. Altfel, câinii, gunoaiele, șobolanii, cerșetorii, oamenii din canale alcătuiesc un lanț al mizeriei care poate sugruma orașul.

Lucrurile sunt deci cât se poate de limpezi : avem de ales între oameni și câini. Restul e gălăgie sentimentaloidă. Mai rămân totuși o întrebare, două : sunt câinii pericolul cel mai mare pentru cetățean ? Dincolo de foame, agresivitatea lor nu e accentuată de miasmele violenței care plutesc în aer ? În ce mă privește, sunt pentru suprimarea câinilor străzii. Dar atunci când omul tâlhărește, lovește, violează, ucide alți oameni la fiecare pas, când vânează copii, la ce ne-am putea aștepta de la câini ? Și mă întreb : n-ar trebui să se aplice și unor asemenea fiare bipede injecția terminală ?

Capul la cutie !

Joi după-amiază, un redactor al *Adevărului* m-a sunat din teren: „Şefu’, ştiţi că şi-a dat Grecea demisia?”. „Ştiu.” „E nasol. Tocmai acum, omul la care ştiţi că m-am dus scosese documentul ăla țeapăn să mi-l pună în brațe. Când a auzit că Grecea şi-a dat demisia, l-a băgat înapoi în sertar şi l-a încuiat.”

La scara întregii țări, aceasta este imaginea cea mai exactă pentru debarcarea lui Ovidiu Grecea : nenumărate sertare care se trântesc, chei răsucite în broască. Cum-necum, „căpcăunul” Grecea, cu figura lui scăpată dintr-un desen animat, e de câțiva ani simbolul nasului băgat unde nu-ți fierbe oala. Grecea nu şi-a băgat numai nasul, s-a aruncat de multe ori cu întreg trupul lui paralelipipedic în cazane sub presiune, stropind cu apă fiartă pe toți cei din jur...

În fostul şef al DCAG locuiesc doi inşi : polițaiul Grecea şi artistul Ovidiu. Rapoartele lui au avut întotdeauna şi părţi „literare” : omul are vocație detectivistă narativă, simte nevoia să pună realității, şi așa șocante, câte un panăş de film polițist. Aşa s-a întâmplat şi în afacerea Ouatu : artistul Ovidiu s-a năpustit în tablou peste ce migălise polițaiul Garcea, pardon, Grecea. Am avut luni în mână raportul adresat de el primului-ministru – nu l-am dat integral în *Adevărul* de marți. Am ales exact acele date care aveau un grad mare de plauzibilitate, legate de clanul Ouatu ; restul, poveștile cu Marga, Dâncu, Rus, filiera Cluj etc., le-am

lăsat deoparte. Dacă Ovidiu Grecea ar fi procedat la fel, era și azi în funcție. Dar într-un mâine oarecare, tot ar fi fost dat afară. Nu pentru că își împănează rapoartele cu afirmații fără acoperire, ci pentru că nimerește adesea și peste adevăruri insuportabile pentru putere, oricare ar fi ea.

Da, Grecea a greșit că a convocat o conferință de presă înainte de a-l informa pe primul-ministru. Dar ce preferă dl. Năstase, un anchetator care face gălăgie, care calcă și în străchini, sau unul care cade la pace cu cel anchetat și tace mîlc, fără să mai informeze pe nimeni ?

De la o vreme, premierul Năstase are o expresie favorită : am dat un semnal. Una-două, am dat un semnal. E ca și cum, în loc să mai mergem la lucru, am trage toată ziua de sirena fabricii. Prin alungarea lui Grecea însă, dl. Adrian Năstase chiar a reușit, fie și involuntar, să dea un țignal în toată regula : capul la cutie ! Toți cei care își puneau ultima speranță în mișcările elefantine ale lui Grecea prin România, toți cei gătuiți în hățișul mafiilor locale și centrale, unde nu mai deosebești hoțul de vardist, au înghețat. Premierul vrea să înceteze deranjurile, vrea liniște peste țară, să se audă lăcustele clefăind.

Ne-am ridicat cu mic cu mare împotriva legii secretului, pentru că ar pune sub cheie toate matrapazlăcurile de partid și de stat ; câți ne vom da seama însă că eliminarea lui Grecea face mai mult decât nu știu câte legi ale secretului de stat și de serviciu ?

Întâlnire româno-germană la rădăcină

Meseria de ziarist de linie reduce mult aria stărilor de spirit care te traversează în calitatea ta de om, dacă mai ești așa ceva. Dominante sunt indignarea, furia, dezgustul, disprețul, râsul sec, lehamitea. Mulțumită locuitorilor din comuna Ceanu Mare, trăiesc un sentiment rar pentru un gazetar: înduioșarea. Dacă aș ajunge vreodată pe-acolo, mi-ar veni să-i mângâi pe cap. Oamenii se interesează cam ce-i place să mănânce cancelarului Schröder, ca să-i poată alcătui un meniu după placul inimii sale. Întrucât abia au fost Paștile, primarul zice c-o să-i pregătească niște miel. Va fi curățenie generală în Ceanu Mare, sătenii vor vopsi gardurile, vor văruși, vor mătura prin curți, vor țesăla caii, vor mai pietruși câte o uliță – ar fi mai mare rușinea să ne găsească neamțul în deranj. Tot domnul primar declară că va lua legătura cu forțele de ordine pentru ca securitatea cancelarului să fie asigurată – parcă-l și văd pe șeful de post, înconjurat de o ceată de flăcăi cu ciomege, deschizându-i pârtie domnului Schröder...

Naivitatea ceanilor mari poate fi luată drept prostie doar de către un prost. Ei nutresc admirabila iluzie că au statut de oameni în ochii Germaniei. Că au tot două mâini, două picioare și un cap ca și nemții al căror ministru de Interne declară că nu vom intra fără viză la ei câtă vreme mai dau năvală din România în Germania țigani și hoții. Ei nu pot crede că România văzută de la Berlin e un tărâm al molimei și crimei, al schilozilor și

monștrilor, al haosului și mizeriei, o țară care pute. Într-o astfel de țară aflată undeva pe lângă Bulgaria și locuită de hominizii români, nu se poate pătrunde decât în costum de astronaut, dezinfectat la întoarcere.

Domnul Schröder va veni la Ceanu Mare ca într-o expediție interplanetară. Să mănânce ceva din mâna sătenilor ? ! Haida de, cancelarul nu va atinge pământul acestei țări a microbilor decât coborând din Mercedes în fața deocamdată ipoteticului mormânt al tatălui său. Pot țărani să frece și pomii cu Dero, Schröder va trece prin satul lor ca mergând printr-un coridor etanș, protejat de forțele speciale germane (nu de chibiții lui Faur Isaia în atentatul cu cerneală asupra președintelui României) în fața asaltului gazetarilor români și străini. Va rămâne câteva minute, apoi va mulțumi politicos pentru îngrijirea mormântului și auf Wiedersehen.

Sau, cine știe, Schröder fiind un neamț atipic, un ins popular, un vesel consumator de bere al cărui tată a fost rânduș, iar mama femeie de serviciu, poate că va mânca și va bea cu sătenii, poate va intra în vorbă cu ei ca la un târziu parastas pentru tatăl lui. Va constata că românii sunt veseli, simpatici, primitivi, nu prea arată a suboameni. Poate că întâlnirea cu țărani din Ceanu Mare îi va schimba cancelarului german percepția despre România mai mult decât toate contactele pe coridoare și la cocteiluri cu marii noștri oameni politici. Poate că o întâlnire germano-română la rădăcină se va arăta mai folositoare decât una la vârf.

Apoi însă, domnul Schröder va pleca acasă, lăsând România acolo unde se află pentru cine știe câtă vreme de-acum înainte, iar eu nu mă voi putea gândi decât cu tristețe că a fost nevoie de un mort ilustru și iluzoriu deocamdată, pentru ca d. Schröder să vină pe aici – nici un om viu de pe teritoriul României nu l-ar fi putut determina să facă acest pas pe cancelarul Germaniei.

Când din talc rămâne șoul

În primul moment m-am enervat. Domnule, ăsta e poporul, asta suntem noi, răsăreți, ușurei, țânțari țopăind pe luciul mlaștinii, în ultimă instanță – inconștienți. Mă așteptam ca între premierul României și Natalia Oreiro, la concurență pe TVR 1 și PRO TV, să câștige femela argentină, însă la mare luptă. Credeam că lumea va fi totuși interesată să vadă ce spune dl. Adrian Năstase, omul de ale cărui hotărâri depinde viața de mâine a fiecăruia. Măsurătorile de audiență au fost dărâmătoare : 60% Nati, 16% Adi. Și asta în condițiile în care dialogul cu premierul a fost tensionat, consistent, început cu o dezvăluire-șoc, în premieră absolută ! Cei care l-au urmărit la Piatra-Neamț pe șeful Corpului dvs. de Control, Ovidiu Grecea, sunt, domnule prim-ministru, cei de la serviciul secret al MI, fosta „Doi și-un sfert”. Ei și ? Ce dacă schimburile de replici cu premierul deschideau un ochi în covorul de lintiță prin care se putea desluși colcăiala înspăimântătoare a peștilor piranha din mlaștinile patriei ? Stând pe ponton, cu picioarele în apă, românul se uită la țâțele lui Nati, îi soarbe euforic chihăiturile, ce mai contează că la sfârșitul șoului va scoate din apă două oase însângerate înfipite în genunchi ? ...

Apoi mi-am adus aminte un principiu pe care n-aveam voie să-l uit : **Când ți se pare că poporul greșește, gândește-te unde ai putea greși tu.** Poporul este un animal, în sensul bun, natural al acestui cuvânt. Se

autoprotejează din instinct în fața pericolului, a amăgirii, a artificialului. Dacă s-a uitat la Oreiro, știe el de ce-a făcut-o. Treaba mea e să înțeleg, nu să mă enervez.

Și-am înțeles. De ani și ani, pe ecranele țării apar președinți, premieri, miniștri, parlamentari, generali, confruntându-se cu gazetari. S-au văzut întâlniri-trăsnet, întrebări-șoc, răspunsuri asemenea, dezvăluiri, s-au scos la iveală corupția, incompetența, lăcomia, hoția, reaua-voință a guvernanților. Mecanisme care fac să nu meargă economia au fost explicate de zeci de ori. Groapa morală în care se afundă România pe zi ce trece a fost pusă în fața telespectatorilor. Și? Și? Și nimic. Nu s-a întâmplat nimic. În naivitatea și buna lor credință, oamenii au crezut că, o dată ce se întâmplă ceva la televizor, efectele asupra vieții reale se vor vedea, hai nu de-a doua zi, dar de luni negreșit.

Din talk a rămas show-ul: mutre congestionate, priviri severe, brațe agitate prin aer, hârtii băgate în ochiul camerei, insulte, ironii, flecăreală.

Și atunci? Singura șansă a talk show-ului „hard”, a înfruntării serioase de idei și argumente, era să-și dovedească în ochii telespectatorilor **influența efectivă asupra vieții lor**. Altfel, dacă politicienii și gazetarii ajung să concureze **la show** cu mășcăricii profesioniști, cu șantezele, cu plaiboi și cu fetele corp-ansamblu, s-a mântuit. E perfect de înțeles, în astfel de condiții, de ce nea Gigi se uită la țâțele Nataliei Oreiro: iese mai câștigat decât cu gușa lui Năstase sau chelia lui Popescu și-un car de vorbe care vin și se duc.

Apoi mi-am amintit și lucrul cel mai grav, pe care mă făcusem că-l uit: în plină răsteală cu premierul, pe problemele adânci ale României, m-a fulgerat un gând învelit în lehamite: oare cum or arăta țâțele Nataliei Oreiro?

Un cadavru umplut cu ziare

Dl. ministru Răzvan Theodorescu vrea să scoată o lege pentru protecția limbii române. Nu e de mirare : din ce în ce mai multe lucruri și ființe au nevoie de protecție în societatea noastră : copiii, ca să nu fie violați și uciși de propriii lor părinți, părinții, ca să nu fie jefuiți și uciși de propriii lor copii, peștii, ca să nu fie otrăviți cu cianură sau amoniac, trecătorii, ca să nu fie mușcați de câini, România, ca să nu fie ștearsă de pe hartă de români... *Ergo*, trăim într-o societate a agresiunii : vivace, neîntreruptă, adâncă. Limba română este una dintre victimele acestei atmosfere agresive generalizate. Ea este înțepată, tăiată cu dinții, dată cu sare, umflată de nu mai încape în gură, strivită cu ciocanul. Sunt clipe în care surzenia ți se pare singura formă de protecție, venită direct de la Dumnezeu, iar muțenia – dreptatea însăși. Întrebarea este : cum poate fi totuși apărată limba română ?

Ca să putem răspunde la această întrebare trebuie să formulăm o alta : împotriva cui trebuie apărată ? Primul gând duce la lumpen, la pegră, la cum vorbesc tinerii, la emisiunile insalubre de „divertisment” de la televizor, la „englezismele” din numele firmelor și din vorbirea profesională curentă. Aici să fie oare pericolul cel mare ? Vorbirea cu „șmen”, „nașpa”, „pe felie”, „moca”, „la greu”, „bestial”, „te fac” înseamnă argou. Categoria socială care îl folosește ajunge să se distingă astfel de restul societății, își construiește o identitate

aparte. Ei nu doresc să impună acest cod de comunicare întregii societăți, dimpotrivă, îl folosesc ca pe un semn de recunoaștere între ei. Argourile vin și trec, cuvintele din ele se uzează repede și sunt înlocuite cu altele. De pildă, eu fac parte din generația lui „mișto”. Să lămurim cu această ocazie percepția profund falsă în legătură cu acest cuvânt: el nu este de origine țigănească, așa cum se crede, ci nemțească! La sfârșitul secolului al XIX-lea, tinerii români spilcuiți purtau, ca semn suprem al eleganței, baston cu măciulie. În germană, „cu baston” se spune „*mit stock*” – de unde venerabilul nostru „mișto”, care însemna inițial „super-elegant”, „la patru ace”. „Mișto” și-a lărgit sensurile, a avut epoca lui de mare acoperire, iar acum a fost aproape înlocuit cu „marfă”, „cool” sau „beton”. Vor păli și ele la un moment dat, fără să lase urme notabile pe trunchiul limbii române. Nu altfel stau lucrurile cu jargoanele. Sumedenia de cuvinte englezești care năvălesc în limba română pe calea tehnologiei informației, a utilizării computerului, prin puternica influență economică a Vestului și, în primul rând, a Americii pot avea frecvențe mari de folosire, dar ele nu se substituie limbii materne. Jargonul este o „scurtătură”, o optimizare a efortului în vorbirea între doi inși „din branșă” – ce rost ar mai avea traducerea obositoare în românește a unor concepte născute cu nume englezești? Pe mine nu mă înspăimântă faptul că băieții mei își „forvardează” unul altuia mesaje, că „resetează”, „formatează” și „linchează”, că se joacă trimițând „misile” către „targhetă”. Nici măcar nu e vorba de America, ci de influența unui mediu lingvistic la un moment dat – acum douăzeci de ani, copiii români învățaseră o grămadă de cuvinte bulgărești de la televizor. Ca și argoul, jargonul nu produce confuzii, nu deformează sensuri,

nu distruge limba-gazdă, dimpotrivă, poate servi unei comunicări cât se poate de eficiente. Firește, dacă există o determinare la nivel de stat de a se schimba pur și simplu limba națională, atunci se poate ajunge la situația din Singapore – o populație asiatică vorbind, aproape în totalitatea ei, englezește. Câtă vreme însă nivelul transmisiunilor televizate de film este menținut la 51 % producții autohtone și europene, potrivit legislației UE, nu e un pericol să uităm românește.

Însă pericolul, marele pericol, tot de la televizor vine. Purtătorii lui sunt persoanele cu aură oficială, șpicherii (scuzați, preferați „crainicii” ?), moderatorii, vedetele, între care un loc de frunte ocupă, firește, politicienii. Marea majoritate a acestora nu vorbesc în argou. Dimpotrivă, se opintesc să vorbească cât mai „cult”, cât mai „intelectual” când e camera pe ei. Unii, ca Petre Roman, de pildă, încearcă să-și facă mai „populară” vorbirea constipată, drept care patinează pe suprafața unor cuvinte neaoșe pe care par a le fi învățat ieri. Alții se aruncă la expresii cărora nu le controlează sensul. Cei mai mulți greșesc, grav, sistematic, la toate etajele limbii.

La parter, obsedantul „ajunct”. Sunt nenumărați cei care nu pun limba pe dinți între a și j, așa că sistematic se face vorbire despre vreun director „ajunct”. Tot o pândalnică succesiune de consoane îi făcea pe mulți dintre vorbătorii la televizor din timpul Olimpiadei să spună „Sinei” în loc de „Sidnei”. Se relua astfel stilul consacrat al lui Nicolae Ceaușescu, care zicea „Vienam” și „abudentă”.

Etajul unu. În afară de clasicele „fortuit”, tradus mereu prin „forțat”, în loc de „neprevăzut”, și „virtuos” folosit când e nevoie de „virtuoz”, face carieră cuvântul „emul”. Emul al lui cutare, se spune cu

entuziasm, înțelegându-se discipol, învățăcel, ba chiar epigon. Or, sensul cuvântului nu este de descendență subordonată, aliată, ci, dimpotrivă, de concurențialitate, de rivalitate în domeniul definit de inițiator. Emulație înseamnă o stare de întrecere, de competiție cu un vârf.

Etajul doi. O avalanșă de dezacorduri, repetiții, nonsensuri, bâiguieri, jumătăți de cuvânt, restul fiind tras în piept cu teamă. Nesfârșite „ăăă”-uri și „îîî”-uri, vocabular pauper, senzație de mângă care acoperă ecranul. Un vorbitor normal de limbă română este încercat pur și simplu de scârbă ascultând așa ceva. Este etajul lui „care noi am zis”, al lui „din cauza la un om”, al lui „decât eu am fost”.

Etajul trei și ultimul. Aici apar marile fracturi tectonice, limba din gazetele de doi bani crapă, se dă peste cap, se amestecă bucățile altfel, nici o formă de relief nu mai poate fi recunoscută. Finalmente, limba română devine un cadavru umplut cu ziare, ca la morgă.

Asculți, parcă sună cunoscut, dar nu înțelegi și nu simți aproape nimic. Te apucă un soi de piroteală, ți se înfundă creierul în vată, iar personajul de pe ecran continuă să scoată zgomote articulate. Aceasta este limba care tâmpește, este etajul unde maeștrii recunoscuți au fost Radu Vasile și Ulm Spineanu. Este etajul la care, când se urcă, domnul Iliescu zice că „Procesul tranziției, cuplat cu cel al preaderării la UE, reclamă stabilirea de priorități și sinergii pe termenele scurt, mediu și lung”. Nici n-ai ce să reproșezi la așa ceva – rămâi privind în gol. Sau cum să înțeleagă o altă locuitoare de pe palier, liberala de Prahova Mariana Oprea, faptul că te îndoi de răs la fraza ei : „Eu nu am funcție politică, dar vreau să aduc orașul Slatina în lumina gândirii” ?

Am dat câteva exemple dintr-un noian. Persoanele acestea care apar la televizor acreditează mutilarea nu numai a limbii, ci și a gândirii românului. Din moment ce domnul acela „serios” apare la televizor și vorbește așa înseamnă că nu-i nici o problemă, ba chiar e bine. Forța de impunere a gunoiului lingvistic și mental este uriașă în astfel de cazuri. Prin urmare, dl. Theodorescu ar trebui să înceapă prin a institui amenzi usturătoare pentru cei care stâlcesc limba la televizor, mulți dintre ei fiind colegii săi. Ar trebui introduse permise de folosire publică a limbii române, așa cum există permise de conducere. Ar fi o cale sigură de a crește bugetul Ministerului Culturii.

Dacă mă va întreba pe mine, îi voi spune însă că nu cred în nici o lege care să protejeze limba. În bună măsură, fiind un organism viu, ea se apără și singură. Iar cei care vor și pot să facă ceva pentru apărarea ei n-au decât să-i radiografieze pentru public, de câte ori au prilejul, tot la televizor și în ziare, pe cei care o violează. Adică ceea ce am încercat și eu prin aceste rânduri.

Arta atomică

Japonezii sunt ciudați în artă. Nicăieri în lume nu găsești atâtea moduri de a face artă din orice. Copacii, păsările, ceaiul, mișcările corpului omenesc, florile, hârtia, hrana, apele curgătoare sunt materiale pentru artist, până și aerul Japoniei pare că se mișcă încet și cochet, după linii de curent dinainte stabilite, iar soarele răsare ca să fie pus pe steag. Când natura nu se supune viziunii estetice este corectată, cum a făcut acel împărat din Kyoto, nemulțumit că peisajul privit din Pavilionul de Aur nu avea zăpadă : a pus să fie drapați munții din jur cu kilometri pătrați de mătase albă.

Cele două *A-bombs* primite de la americani în săptămâna atomică de acum 55 de ani au fost o adevărată binefacere pentru arta japoneză. Cu ajutorul razelor termice de mare putere și al suflului exploziei, s-au realizat un mare număr de lucrări originale, în varii domenii ale artei. În muzeul din Hiroshima pot fi admirate splendide sculpturi amorfe, triumfuri ale nonfigurativului, din sticlă și metal, aducând totuși cu niște palate pe stâncă năpădite de valuri : sunt nave de sticle de bere cu capac metalic, topite de miile de grade Celsius. „Secerișul de fier” – nu știu de ce lipsește acest titlu din snopurile de ace de cusut sudate la un loc de căldură. Un ecou pointilist – pereți de încăperi înnobilați cu stranii desene din linii și puncte, după unghiul sub care a izbit rafala de așchii de sticlă

milimetrice în care au fost transformate, într-o miime de secundă, ferestrele acelor case de demult.

Artă ermetică, teancuri de bancnote carbonizate în seifuri.

Azi se mai păstrează doar fotografiile – dar ce splendoare trebuie să fi fost atunci, în prima oră de după explozie, privedea scheletelor de metal contorsionate ale clădirilor, profilate pe cerul de plumb, sub celebra Black Rain, ploaia neagră de cenuși radioactive. Sau kilometrii de șine șerpuind bete, ca pentru bunul mers al tramvaiului condus de vatmanul nebun al lui Kurosawa.

Umbrele fac o mare galerie de pictură expresionistă – umbre de frunze pe trunchiul arborelui, umbre de stâlpi pe asfaltul calcinat, umbre de roți de manevră pe peretele rezervorului metalic, umbre de oameni ajunși de focul atomic pe trepte de piatră. Creația vestimentară își are și ea capodopera : zdrențele rămase din uniforma unui elev de liceu, șapcă, tunică, centură, pantaloni, îmbrăcate pe un schelet de lemn.

Hârtia japoneză, făcută din orez, este foarte albă. Ideogramele desenate cu tuș – foarte negre. Albul respinge raza termică, negrul o absoarbe cu lăcomie. În clipa exploziei, manuscrisele și cărțile deschise ale Hiroshimei au ars pe conturul ideogramelor, a luat foc textul ! Nu există în acvariul de imagini al lumii o mai pregnantă întruchipare a pactului cu Lucifer pe care îl face acela care pune semne pe hârtie. A pedepsei care îl așteaptă pentru păcatul fățarniciei de a așterne în scris măști ale propriului său suflet.

Unul dintre copiii teribili ai atomisticii, Wolfgang Pauli, propunea ca, îndată ce un fizician emite o nouă teorie asupra materiei, aceasta să fie aplicată

corpului său – câți savanți n-ar dispărea astfel într-o străfulgerare! Urmând ideea lui Pauli, și scriitorii ar trebui supuși din când în când chinurilor și ororilor netrăite pe care le aruncă pe hârtie – să li se aplice propriul lor text ca o literă de lege. Arta atomică a întruchipat la Hiroshima și această idee. Kimonoul femeii japoneze se întâmplă să fie alb ca hârtia – pe pânză sau mătase sunt imprimate oile negre ale scrierii kan-ji. Ele înseamnă armonie, floare de prun, tristețea ceasurilor două, supunere și vis. Toate acestea le-a transcris bomba pe spatele femeii în arsuri adânci și ordonate, umplute apoi cu keloid, țesut cornos mort.

Aidoma samuraiului care își pune kimonoul alb înainte de harakiri, veșmântul alb îmbrăcat de scriitor după ce a lăsat condeiul jos ar trebui să poarte pe piept și pe spate frazele de căpătâi din opera sa. Apoi, nu-i rămâne decât să aștepte dogoarea iadului.

Cuprins

Înviat din cărți	5
Lunea curată	8
Nimic despre <i>Zavtra</i>	12
Telefonul negru cu vopseaua dusă	17
Monsieur Costea – un personaj literar	22
Cât de bine știa să greșească Mihai Eminescu	24
Coioții	30
Spre Vest, în scaunul cu roțile	35
Urechile, zâmbetul, ciocul... ..	39
Un om și două manechine	45
Eminescu – un personaj al lui Caragiale	48
Capcana morală	59
Votul pozitiv	63
Darul lui Hagi	67
O națională avortată	72
Povara creierelor	76
Dacă mâine e soare, mă sinucid	81
Hitecha, my love	84
Să învățăm ungurește	86
Politică și sex	91

Citiți instrucțiunile !	96
Comunism ? Ce-i aia ?	101
Ce atârnă de gâtul Andreei Răducan	106
Un scuipat în obrazul clasei politice	111
Domnul Quintă spartă	115
Arta beției	118
Fiul călugărului Vasile	124
Pedeapsă pentru părinți	130
Sfârșitul țărănismului	134
O poșetă în cap	138
Un înalt iresponsabil comunist	142
Crima din milă	147
Capul la cutie !	151
Întâlnire româno-germană la rădăcină	153
Când din talc rămâne șoul	155
Un cadavru umplut cu ziare	157
Arta atomică	162

Colecția **EGO**

- romane
- jurnale
- memorii
- proză scurtă

au apărut :

Mariana Codruț – *Casa cu storuri galbene*

Doina Jela – *Telejurnalul de noapte*

Iosif Sava – *Poli(tico)fonii*

Gabriel Andreescu – *Solidaritatea alergătorilor de cursă lungă*

Anamaria Beligan – *Încă un minut cu Monica Vitti*

F.M. Dostoievski – *Idiotul*

Cornel Ungureanu – *A muri în Tibet*

Dan Stanca – *Muntele viu*

C.T. Popescu – *Copiii fiarei*

Bulat Okudjava – *L'amour toujours*

F.M. Dostoievski – *Jurnal de scriitor* (vol. I, II, III)

Ion Vianu, Matei Călinescu – *Amintiri în dialog*

Grigore Ilisei – *Oleacă de taifas*

C.T. Popescu – *Vremea Mânzului Sec*

Alexandru Călinescu – *Interstiții*

Stelian Tănase – *LA vs. NY. Jurnal american*

C.T. Popescu – *Timp mort*

Iosif Sava – *Claviaturile timpului. Jurnal pe portative*

Dorin Spineanu – *Natașa blues*

F.M. Dostoievski – *Scrieri politice. Evenimente internaționale*

Daniel Vighi – *Insula de vară*

Dan Stanca – *Ultimul om*

Serge Moscovici – *Cronica anilor risipiți*

Miguel de Unamuno – *Jurnal intim*

Henri Troyat – *Sfârșit de vacanță*

Anamaria Beligan – *Scrisori către Monalisa*

Carlo Masoni – *Interior cu fereastră deschisă și alte nuvele*

Dima Bicleanu – *Buimatic prin lume*

Cătălin Mihuleac – *Titlu neprecizat*

Françoise Giroud – *Arthur sau fericirea de a trăi*
Val Gheorghiu – *Pretențiile barcagiului Caron*
Cristian Bădiliță – *Tentația mizantropiei. Stromate*
C.T. Popescu – *Omohom. Ficțiuni speculative*
C.T. Popescu – *România abțibild*
Ion Simuț – *Arena actualității. Confidențe*
Mircea Mihăieș – *Masca de fiere. Pamflete*
Ileana Mălăncioiu – *Călătorie spre mine însămi*
Zigu Ornea – *Polifonii. Cronică literară*
Grigore Ilisei – *Divanuri duminicale. 16 + 2 interviuri
mărturisitoare*
C.T. Popescu – *Un cadavru umplut cu ziare*

în pregătire :

Ileana Mălăncioiu – *Vina tragică (Tragicii greci, Shakespeare,
Dostoievski, Kafka)*
Livius Ciocârlie – *De la Sancho Panza la Cavalerul
Tristei Figuri*

<http://www.polirom.ro>

Redactor : Adina Cobuz
Coperta : Manuela Oboroceanu
Tehnoredactor : Dorin Vasiluță

Bun de tipar : mai 2001. Apărut : 2001
Editura Polirom, B-dul Copou nr. 4 • P.O. Box 266, 6600, Iași
Tel. & Fax (032) 21.41.00 ; (032) 21.41.11 ;
(032) 21.74.40 (difuzare) ; E-mail : office@polirom.ro
București, B-dul I.C. Brătianu nr. 6, et. 7 ;
Tel. : (01) 313.89.78 ; E-mail : polirom@dnt.ro

Tiparul executat la S.C. Polirom Co S.A.
6600, Iași, Calea Chișinăului nr. 32
Tel. : (032) 230323 ; Fax : (032) 230485

Valoarea timbrului literar este de 2% din prețul de vânzare
și se adaugă acestuia. Sumele se virează la Uniunea Scriitorilor
din România, cont nr. 2511.1-171.1/ROL